P

Prima mea beție

EDITURA ART

Prima mea beție

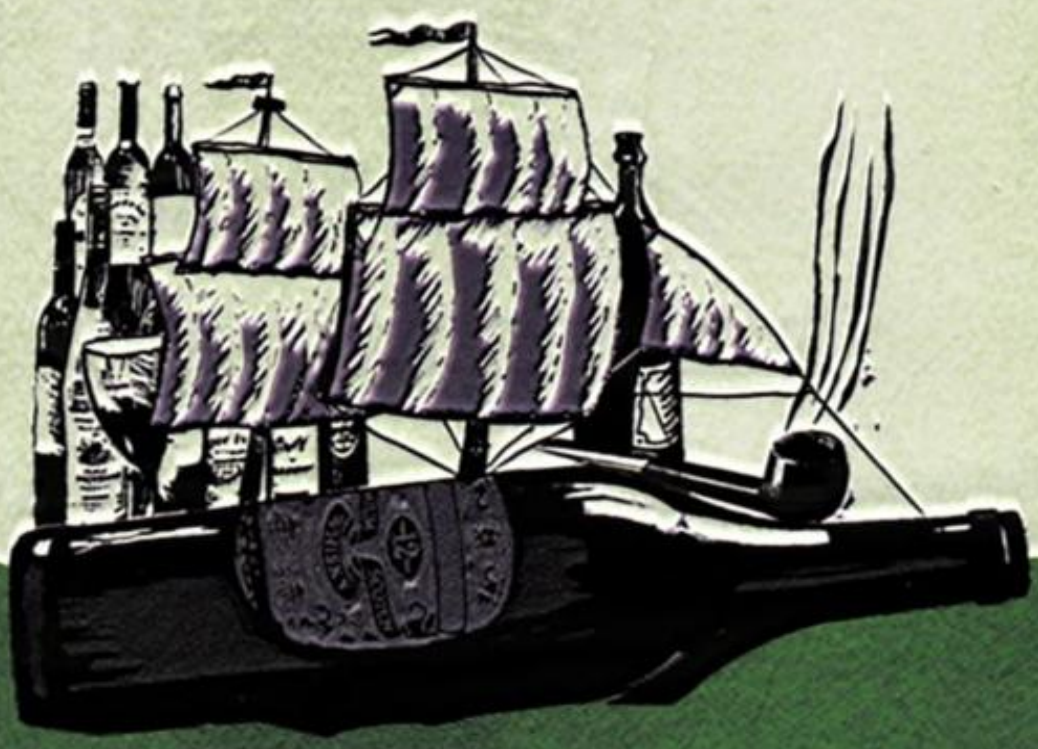

virtual-project.eu

EDITURA ART

Seria „Prima dată” este îngrijită de Laura Albulescu.

Redactor: Raluca Dincă
Tehnoredactor: Robert Antonescu
Design copertă: Ionuț Broștianu
Ilustrații copertă și interior: Andrei Gamarț

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Prima mea beție / coord. de Gabriel H. Decuble. – București: Art, 2009
ISBN 978-973-124-451-8

I. Decuble, Gabriel H. (coord.)

82-32=135.1

© Grupul Editorial ART, 2009, pentru prezenta ediție

Prima mea beție

Volum coordonat
de Gabriel H. Decuble

„La prima beție, am făcut-o așa lată,
că m-au trimis la colțul mesei.”

Lancelot,
cavaler al Mesei Rotunde

Potopul lăuntric

Prefață

Aceste rânduri sunt dedicate celui care a înfruntat miliarde de metri cubi de apă, dar pe care o singură cană cu vin l-a dovedit. Este vorba despre Noe, căci prima beție consemnată de tradiția iudeo-creștină, cea de la care ne revendicăm în mod firesc, este imediat postdiluviană.

Se spune că Noe, în semn de recunoștință pentru recâștigarea pământului, s-ar fi apucat de cultivarea lui, sădind viță-de-vie. S-a îmbătat deja de la primul rod, dovadă că: 1. Îi era sete; 2. setea respectivă putea fi și una pur spirituală; 3. tăria vinului era o figură de stil pentru tăria energiilor divine cu care intrase în contact; și 4. patriarhul biblic nu era chiar un ingrat, ci a căutat, în felul său stângace, să-i fie plăcut lui Dumnezeu, anticipându-și astfel poziția în viața de apoi: gol pușcă, dar mântuit. Căci – citim mai departe în textul sacru – Noe s-a despuiat în mijlocul cortului său, revenind astfel la o nuditate ingenuă, dinainte

de căderea în păcat. Din nefericire însă, fiul său Ham avea să-l vadă în această postură, batjocorindu-l. Ce șansă ratată! Dacă nu era Ham cu tot neamul său de hamiți, omenirea s-ar fi putut dezvolta în ignorarea perfectă a păcatului originar, ținând-o dintr-o beție în alta! Dar așa... A trebuit să ne acoperim cu veșminte, cu diverse pojghițe culturale, a trebuit să ne negăm natura și să ne strunim poftele.

Cert e că, pornind de la acest episod, vinul avea să parcurgă o carieră încununată de succes ca băutură sacrificială, oricât s-au buricat unii profeți împotriva lui. Această carieră avea să culmineze în creștinism, unde vinul este considerat nici mai mult, nici mai puțin decât sângele Domnului, din care ar trebui să se împărtășească toți credincioșii. (Noroc că la Cina cea de Taină nu s-a băut alcool dublu rafinat, că altfel pentru mulți dintre noi prima împărtășanie ar fi fost, automat, și prima beție.) Că unii vor face exces de evlavie n-avea cum să prevadă întemeietorul creștinismului; dar bine a mai tocmit el lucrurile, lăsându-le la fel de încurcate cum erau și în Vechiul Testament, căci nici acolo nu ni se spune dacă, ulterior pățaniei cu pricina, Noe ar mai fi băut vin sau nu. Scriptura lasă astfel loc de interpretare, inducând ideea că prima beție nu va fi niciodată și ultima. La fel, împărtășania trebuie mereu actualizată. Şi de ce nu? Doar dipsomanii își repetă cu înverșunare: „Nu mai pun gura pe băutură în viața mea!”, manifestându-și astfel slăbiciunea de a-și promite solemn lucruri de care nu sunt în stare. În schimb, în privința consumului de alcool, religia în care ne-am născut este mai tolerantă decât Comisia Europeană pentru Sănătate, căci religia doar ne învață măsura și cumpătarea, nu ne fixează tabuuri.

Şi cum ar putea o interdicție totală că consune cu îndrăgita zicală „Cele rele să se spele, cele bune să se-adune?” Cu ce să se spele cele rele? Cu

detergent? Au ele atâta grăsime, încât să necesite o spălare asistată chimic? Nu mai curând spăla-se-vor ele cu alcool, pe gât în jos? Iar atunci când se adună cele bune – la nașteri, la botezuri, la majorate, la aniversări de orice fel, la nunți, ba chiar și la înmormântări și la pomeniri nu cumva se bea? Ba bine că da! Se bea cam orice conține alcool și se bea cam la orice ocazie. Se bea la bine și se bea la greu. Așa stând lucrurile, alcoolul pare a fi un prieten de nădejde al omului. Dar, ca orice prieten, și el trebuie menajat. N-ai voie să-l încarci cu toate problemele tale, că altfel dai dovadă de egoism. E bine să i te deschizi – ca un recipient încăpător –, dar să n-o faci pe plosca fără fund! La urma urmelor, cu o „primă beție" suntem toți datori. Esența e să nu faci din ea un record care trebuie doborât, ci, dimpotrivă, unul care nu mai trebuie atins niciodată.

Astfel, dacă potopul exterior l-a umplut de cinste pe Noe, păstrându-l în memoria mitologică a umanității ca pe un salvator, iar potopul lăuntric l-a făcut de ocară, atunci autorii din antologia de față speră, mărturisindu-și prima beție, să refacă drumul invers: ei se pregătesc pentru potopul de-afară, povestirile lor putând fi considerate, boccaccian, o formă de rezistență.

Gabriel H. Decuble

Constantin Acosmei

Sfârșitul copilăriei, prima beție

Nu-mi aduc aminte ce efect va fi avut linguriţa de vin cu care m-a cinstit părintele Pavel după ce m-a scos din cristelniță...

Înainte de a putea vorbi de „prima beție”, am avut prilejul să gust câteva băuturi alcoolice (cu permisiunea părinților: ca să nu-mi fie poftă...) și să observ unele dintre efectele lor asupra „oamenilor beți”.

În sat, bețivii erau priviți cu dispreț, cel puțin așa se vedeau lucrurile dintr-o familie în care tatăl „nu bea, nu fumează”, iar mama are înclinații moralizatoare. Cu toate acestea, să cumperi toamna struguri pentru vin sau să aduni prune pentru țuică era considerat un semn de bunăstare. Până pe la jumătatea anilor ’80, în fiecare toamnă participam cu interes la zdrobitul strugurilor, așteptam să curgă mustul pișcător și urmăream fierberea vinului în damigene. Contribuția mea la facerea rachiului se limita la adunatul prunelor

pentru borhot. Deși mi-ar fi plăcut, nu eram luat și la distilarea băuturii, la cazanul satului, probabil pentru a fi protejat de priveliștea oamenilor beți care populau zona, prefăcându-se că dau o mână de ajutor.

În acei ani, am constatat că, pe la începutul iernii, se îndeseau vizitele verilor mei mai vârstnici de la oraș (de care mă bucuram, fiindcă mă băgau și pe mine în seamă), care trebuiau puse în strânsă legătură cu cănile de vin și sticlele de țuică aduse din cămară cu aceste prilejuri. De hram, când primeam vizita rudelor din satele vecine, se cumpărau uneori și sticle de bere. Mai târziu, părinții au renunțat la luxul vinului din struguri cumpărați, mulțumindu-se cu ce se putea stoarce din poama acră care creștea pe lângă casă. (Erau anii în care „mitilicul” făcea victime printre bețivii patriei socialiste.)

Atitudinea mai curând prohibitivă față de alcool din familie, dar și gustul ciudat al băuturilor, luate în cantități mici (al țuicii, în special), m-au făcut să nu simt curiozitatea de a experimenta să dau peste cap, pe ascuns, o cantitate mai mare. Mult mai puternică era fascinația față de tutun: cu toată frica de a fi „mirosit” de părinți sau pârât de alți copii (așa cum ne șantajam între noi când ne certam), nu mă puteam abține să trag câteva fumuri atunci când cineva avea chiștoace sau chiar țigări întregi și era dispus să le împartă cu ceilalți.

În schimb, deși părinții încercau să ni-i înfățișeze în chip de sperietori, oamenii beți ofereau un spectacol demn de interes. Copiii care locuiau în centru, aproape de bufet și de căminul cultural unde se făceau nunți și baluri, erau mai familiarizați cu prezența cotidiană a beților și aveau mai multe de povestit despre vorbele și faptele lor (din când în când, asistau și la câte o bătaie). Locuind înspre marginea satului, întâlneam mai rar oameni beți, de sărbători sau la

sfârșit de săptămână, străbătând calea întortocheată a întoarcerii acasă, oprindu-se să urineze îndelung, sau chiar lungiți pe iarbă, la marginea drumului, să tragă un pui de somn.

Îi urmăream cu un amestec de curiozitate și frică, încercam să intrăm în vorbă cu ei (deși era greu de priceput tot ce îngaimă, spre deosebire de oamenii obișnuiți, ei pronunțau acele cuvinte pe care noi le scriam cu litere de tipar pe garduri, cu cretă furată de la școală, și care ne interesau în mod special), îi ispiteam să ne cânte o populară, să chiuie și să joace din picioare, păstrând însă o distanță suficientă pentru sprint, în cazul în care ar fi devenit violenți. Cei mai mulți erau inși de treabă, dispuși să glumească sau cel mult să te ia peste picior, mai rar să te înjure, să te amenințe și să te cârpească. Unii deveneau chiar generoși, iar copiii aflați în preajmă la momentul oportun căpătau bani pentru bomboane și biscuiți.

Ajuns la vârsta când alți colegi de școală se lăudau deja cu primele lor beții, jucau barbut pe bani și frecventau discotecile rurale, unde pupau și pipăiau fete ori se băteau cu cei din alte sate, pe la sfârșitul gimnaziului, nu întreprinsesem încă nimic în acest sens. Timpul părea să aibă toată răbdarea... Când mi s-a întâmplat să mă îmbăt, am fost luat pe nepregătite, am ratat, într-un fel, ceea ce trebuia să fie „prima beție”.

Aveam să constat mai târziu că paradigma beției este foarte încăpătoare. Nimeni nu s-ar putea lăuda vreodată că a performat o beție completă, că a epuizat dintr-o singură încercare toate virtualitățile care mocnesc în paharul cu alcool (cele mai multe, ce-i drept, redundante, încât ajungi cu timpul să le înveți pe de rost, însă cu valențe combinatorii practic nelimitate). Din acest motiv, în „prima beție” se pot distinge doar puține dintre elementele „beției complete”, într-o ipostază rudimentară. La urma urmelor, contează faptul că subiectul o consideră astfel atunci când încearcă să

o evoce într-o conversație lejeră, la un pahar, spre hazul convivilor.

Nici nu e mare lucru de povestit. S-a întâmplat în prima vacanță din liceu. Ieșisem să mă întâlnesc cu cei trei prieteni de la școala din sat. Am mers acasă la unul dintre ei. Era probabil într-o duminică după-amiază, fiindcă îmi amintesc televizorul deschis unde se derula, nebăgat în seamă, Albumul duminical. Stăteam la căldură și pălăvrăgeam, cred că despre școlile (diferite) la care ajunseserăm, despre internate...

Atunci a apărut tatăl prietenului meu și, dând de înțeles că nu ne mai consideră niște copii (de care încerci să te descotorosești atunci când se adună acasă la tine și te încurcă la treburi), i s-a adresat: „Du-te și adu băieților o cană de vin!” Zis și făcut, am turnat în pahare și am continuat să pălăvrăgim cu un plus de veselie. Când s-a golit cana (era un vin alb, probabil destul de tare, făcut din struguri cumpărați), tatăl cel hâtru și-a trimis fiul să mai aducă, anticipând poate ce avea să ni se întâmple.

Nu știu câte căni au fost până la urmă, n-a ținut nimeni socoteala. La un moment dat însă, am constatat că ni se împleticește limba în gură când vorbim, că pufnim în râs fără motiv, că avem fețele înroșite ca de căldură și obrajii amorțiți, că gesturile au devenit tot mai ezitante... Mirați și confuzi, am hotărât s-o ștergem pe deal, unde urcam de obicei să jucăm fotbal. Nu știu de ce, am luat din casă și o chitară, deși nimeni dintre noi nu știa să cânte.

Era o iarnă fără zăpadă, înghițeam gâfâind aerul rece și alunecam pe smocurile de iarbă uscată. Când am ajuns pe platou, lucrurile au luat o întorsătură neașteptată. Mai întâi am zdrăngănit la chitară și am făcut gălăgie, apoi am început să umblăm de colo-colo, să ne facem curaj că situația e sub control. Dar gravitația parcă se întețise, iar mișcarea de rotație a Pământului devenise

accelerată. La căderea serii, ne-am răzleţit. Mergeam şi cădeam, mă ridicam şi cădeam din nou. Până când stomacul mi s-a întors pe dos şi am vomat abundent, în mai multe reprize. Încet-încet, accelerația a început să scadă. M-am ridicat, încă şovăind. De pe unde căzuseră şi îşi vărsaseră stomacul, ceilalți făceau acelaşi lucru.

Greața trecuse, rămăsese durerea de cap. Am recuperat chitara, cu o coardă ruptă, şi am coborât la o fântână. Deja era întuneric şi mai frig. Ne-am spălat, am băut apă, am încercat cum am putut să curățăm urmele căzăturilor de pe haine. Suflam unul spre altul, să vedem dacă mai mirosim a băutură. Încercam să amânăm cât mai mult întoarcerea acasă, de frică să nu descopere părinții ce s-a întâmplat. Am mai stat câteva ore bune, tremurând de frig, povestind despre ciudata experiență avută pe deal. Într-un târziu, am mers acasă şi, refuzând să mai mănânc, m-am culcat cât de repede am putut. Părinții nu mi-au dat de înțeles că ar fi bănuit ceva.

Această întâmplare nu mi-a deschis pofta de a continua să beau. Stăteam la gazdă, în oraş, cu unul dintre prietenii cu care mă îmbătasem, dar nu am cumpărat niciodată băutură, deşi ar fi fost destul de simplu. În schimb, ne-am apucat, pe rând, de fumat. În timpul liceului, m-am mai îmbătat de câteva ori, accidental (cel mai tare, cu un alt prieten, după ce am trecut examenul de treaptă: atunci am descoperit puterea rachiului dublu distilat şi sincopele de memorie...), dar nu a mai fost surpriza de prima dată. Acceptasem deja că, dacă bei o cantitate de alcool, este posibil să te îmbeți, iar atunci se petrec, mai mereu, întâmplări neobişnuite.

Silviu Dancu

Sankt Petersburg

Mă uit drept în strungăreață lui. Râde, este fericit, și dinții săi lați, rari, par niște steguleț pătate de tutun, dezgolite de carnea groasă a buzelor. Îi știu pe de rost toate ticurile, zvâcnirile feței, sunetele guturale. E ziua lui astăzi și am vrut să fie deosebită. E îmbrăcat frumos, cămașa curată și bine călcată de mama, pantalonii așijderea. Pantofi negri. Afară este cald, vară, este august, este Ziua Marinei, 15 august, când sărbătorim Adormirea Maicii Domnului, patroana Marinei. Terasa este plină, masa noastră rezervată din timp mai are un loc liber. Asta nu-mi place. Mă uit spre mare prin sticla transparentă ce protejează mesenii de râpa ce se cască în două laturi ale terasei. Vapoarele sunt adunate în larg, la paradă, cu steguleț colorate aranjate știrb și vesel, ca dantura lui cu strungăreață, cu beculețele aprinse. Marele Pavoaz. Nu am stare. Ar fi trebuit să vină deja, iar privirea ospătarului se agită spre noi, nerăbdătoare. În față avem meniurile și un pahar

de băutură. Am decis să nu începem seara înainte de a fi toți. Mama este în dreapta mea, el stă în fața mea. În stânga, e un scaun gol. Pălăvrăgim tot felul de nimicuri. Despre mine, despre ei, despre fratele meu care nu a putut ajunge, dar care participă financiar, prin mine, la organizarea acestei seri. Deși nu mi se aduce nici un reproș direct, resimt că întârzierea ei nu e privită cu ochi buni, mai ales de mama, care se uită cu neputință la cel de-al doilea pahar de vodcă început de el. Mă prind că trebuie să-l feresc de cenzură, azi e ziua lui, ziua lui de nume, dar și de vechi marinar, acum pensionat, așa încât comand și eu o a doua vodcă. Ochii lui rotunzi zâmbesc complice, lucesc căprui, rotunzi, la adăpostul sprâncenelor stufoase, care cad într-un ciudat unghi drept la colțuri, dându-i un aer bizar de constantă tristețe.

Muzica este excelentă, chitara rece se aude încet, așa cum se cuvine, purtată de briza care adie ușor, făcând steguleţele colorate să fluture și născând în ochii lui lucirea tinereții pierdute. Privesc la paharul de vodcă. La al lui. E aproape gol. Al meu: aproape neînceput, abia gustat. Trag aer în piept, îl dau peste cap. Mama mă privește uluită, el râde. Mă ridic. „Scuzați-mă un moment, mă duc să văd dacă a ajuns, chestia asta începe să mă enerveze!” Ei confirmă cu o indiferență inventată; de fapt, și pe ei îi irită întârzierea. Înainte să plec, fac un semn ospătarului care zvâcnește spre mine: „Încă o vodcă la domnul... să fie de o sută. Şi la mine una mică, de cincizeci.” Ospătarul pleacă, mama protestează: „E prea mult, nu crezi?” Mă aplec peste ea, o iau pe după umeri, o sărut pe părul aranjat special pentru seara asta. „Mamă... nu se întâmplă nimic rău. E doar o seară... Hai că vin repede și, indiferent cum mă întorc, singur sau însoțit, comandăm de mâncare, bine?” Plec. În urma mea, începe o mică ciondăneală, ea cu vocea joasă, el mormăind ca un urs prins în butoiul cu miere.

Străduța veche, cu nume grecesc, urcă în pantă ușoară, printre clădiri vechi și dărăpănate, spre strada principală. Pe dreapta este Biserica Greacă, în față este consulatul grec. Totul e grec în seara asta, până și marea e mai Egee astăzi. Aproape că trebuie să mă strecor prin mulțimea care curge într-un ritm lent, dar plin de voioșie, spre țărm sau spre acele locuri înalte de unde artificiile vor putea fi văzute cel mai bine. Ajung în fața bisericii, mă așez pe trepte. Scrutez mulțimea. Biserica are hramul Schimbarea la Față, adică acel moment în care Hristos, pe muntele Tabor își arată slava în fața celor câțiva ucenici uluiți. Unii teologi spun că, de fapt, nu Hristos este cel care se transfigurează, ci ucenicii, pentru că au fost pentru o clipă dăruiți cu harul și cu putința de a vedea slava Mântuitorului. Biserica datează din secolul al XIX-lea, a fost ridicată în doar doi ani, ceea ce nici nu este greu de conceput, dat fiind faptul că este mică și simplă. Nu are turlă, pentru că sultanul Abdul Aziz a dat aprobarea construirii ei cu condiția să nu se ridice deasupra minaretului geamiei din acel timp. De fapt, era o regulă constantă în acea perioadă, în toată Dobrogea. Cu doar un deceniu înainte de ridicarea ei, recensămintele arătau că în Constanța erau doar 279 de români, adică 5,4% din populație. Mai erau 342 de bulgari, 344 de evrei și 127 de țigani. În mod ciudat, turcii erau cei mai puțini, doar 104, cei mai mulți fiind tătarii, în număr de 1 853. Apoi veneau grecii, reprezentați de 1 542 de suflete. Ceilalți, câteva sute, erau de diferite neamuri, formând o populație de puțin peste 5 000 de oameni. Asta cu doar ceva mai mult de o sută de ani în urmă... Biserica este făcută din piatră și marmură adusă din Grecia. Cum ziceam, totul e grec, și așa sunt și picioarele ei. Vine, parcă săltând peste mulțime. Supărarea mea se stinge în roșul rochiței ei lungi doar până deasupra genunchilor, în gleznele suspendate în sandalele cu

toc mediu, în părul ce saltă patrician pe umeri, în bronzul uniform al pielii. Râde spre mine, mă sărută pe obraz și se scuză firesc: „Nu mai circulă nimic, e blocaj total.” Admit, așa este, îi ofer brațul, ne strecurăm spre terasa la care ne așteaptă ai mei. De data asta, mergem spre mare, așa că suntem duși de curent. Când intrăm pe terasă, mama are un aer de ușurare, iar el un zâmbet reținut de admirație. Îi ofer locul și fac un semn ospătarului. Ea cere un vermut, eu îmi gust vodca, el ar mai cere una, dar mama îi pune o mână pe braț. „Lasă, că oricum mâncăm”, zic eu. „Este la al treilea pahar”, spune ea.

Mă gândesc la Noe, habar n-am de ce mă gândesc la Noe, omul care ne-a salvat stirpea de la înec, dar pe care îl văd acum doar ca pe bătrânul care plantează o vie, îi culege roadele, îi bea mustul fermentat, se îmbată și adoarme în cortul său, dezgolit. Vine unul dintre fiii săi, îl vede și râde. Își cheamă cei doi frați să se distreze și ei, doar că aceștia, mai respectuoși sau doar cu mai multă intuiție, refuză demersul, intră cu spatele și-l acoperă. Când se va trezi, mahmur, Noe își va blestema fiul cel nerespectuos, pe numele lui, Ham. Nu e lucru de glumă cu omul beat... iar cu cel mahmur, e și mai al naibii. Sunt tradiții care vorbesc acolo despre o castrare a tatălui, fie una morală, prin denunțarea goliciunii paterne în fața nepoților, fie efectivă, făcută în scopul de a anula posibilitatea nașterii unui al patrulea descendent din Noe. Noe... primul om beat, marinar străvechi, marinar ca și el, sărbătoritul serii, care acum râde cu strungăreață și nu știe nimic din ceea ce gândesc eu. Părul ei e lângă urechea mea, îmi zice ceva, dar eu mă încrunt pentru că vodca e deja în sângele meu.

Se spune că beția are ca simptome bâlbâiala sau vorbirea greoaie, dezechilibrul, coordonarea proastă, fața răvășită, ochii înroșiți, inhibiția redusă și comportamentul deplasat. Poți deveni

nervos, trist, depresiv sau euforic. Generos, jovial și dezinhibat sexual. Alte efecte? Habar n-am. Platourile sunt bune. Fructe de mare, verdețuri, sosuri. Vin alb, rece, în pahare aburite. Apă minerală. Apoi: „Vrei un whisky?” Vrea! Vreau și eu. Ea vrea un cocktail, unul dintre acelea frumos colorate, cu paie și umbreluță, unul plin de mistere și promisiuni, în care nu știi ce anume se află sau în ce procent... Ospătarul este fericit, eu îi mulțumesc pentru fiecare gest, încep să cred că exagerez. El se înclină, dispare cu obiectele inutile, revine cu cele comandate sau doar necesare bunului mers al serii. Până vine peștele, vine tăria, și noi ciocnim, mama are doar puțin vin alb în care își înmoaie buzele, „La mulți ani!”, „Să ne trăiești!” și alte asemenea, nu suntem singurii, seara s-a lăsat ca o catifea orientală peste luminile vapoarelor și ale teraselor pline de mese unde se făceau urări similare, chitara clasică e ca harpa lui David alungând demonii lui Saul. Vinul este, în gândirea rabinilor medievali, o creație satanică. Nu l-au iertat pe Noe pentru momentul său de beție și, asemenea fiului său obraznic, l-au dezbrăcat de meritele de a ne fi salvat de Potop. Când Noe ar fi vrut să planteze via, Satan s-ar fi oferit să-l ajute, iar Noe a acceptat, devenind partener cu Necuratul. Acesta va ucide succesiv o oaie, un leu, o maimuță și un porc și va fertiliza pământul viei cu sângele lor. Morala e că după primul pahar de vin ești blând ca o oaie. După al doilea, ești curajos ca un leu. La al treilea, te maimuțărești. Iar la al patrulea, ești ca un porc tăvălit în noroi.

Număr paharele. Sunt două de vin, dar și vreo două de vodcă și unul de whisky. Inspir adânc și încerc să pătrund ritmul discuției de la masă. Se râde, și asta e bine. În mod ciudat, și eu vorbesc, chiar mult, mereu vorbesc mult. Şi se râde și mai tare. Mă relaxez, sunt în formă, nu spun tâmpenii. Ea îmi pune mâna pe picior, discret, apoi simt cum atingerea genunchilor nu este accidentală. Nu știu

ce mutră am, poate că am rămas fixat în stadiul celui de-al doilea pahar satanic, dar simt că privirea mea e puțin mai îndrăzneață decât de obicei. Mă evaluez: nu, în mod cert, nu mă maimuțăresc și clar nu mă port ca un porc. Doar mama are parte de o continuă surpriză în ceea ce mă privește. Nu mă știe băutor, nici nu sunt, de altfel, dar ea ar trebui să înțeleagă, azi e ziua lui, azi i se cuvine, da, așa cum ziceam, e ziua lui de nume și de marinar bătrân, i se cuvine pentru că râde cu poftă și pentru că genunchiul ei e atât de cald în seara asta, deși nu văd ce legătură are una cu alta, iată, a venit și peștele.

Mă arunc asupra lui cu foamea dată de alcool. Preventiv, comand și sucuri, mai multă apă. O a doua sticlă de vin. Garnitura este delicioasă, iar peștele aproape că râde la mine. Râd și eu la el, fac o glumă pe seama lui, râdem cu toții, asta înseamnă că ne mișcăm, corpul se mișcă atunci când râzi, mâna ei îmi atinge brațul, și ochii lui rotunzi și maronii înțeleg totul cu înțelegerea adunată din miasma tuturor porturilor din lume. Eu îl privesc și el își resimte goliciunea.

Se apropie miezul nopții, îmi plac stelele cum se văd așa, răsturnate peste Marele Pavoaz și peste scrupulele rabinilor medievali... Debitez ceva despre zodiace, dar ea știe totul despre asta, este ca o revistă mondenă, eu o amăgesc, o atrag spre istorii caldeene și iscusințe feniciene și egiptene, iar, dacă tot veni vorba, se ajunge la bere, născută pe acolo prin nisipul Orientului Apropiat. Chiar, bere nu am cerut. „Bere?!”, se impacientează mama. „Lasă, nu e grav, o bere acolo, chiar dacă nu merge cu bucatele de pe masă...” Vin berile, ciocnim, ne urăm de bine.

Mă duc la toaletă. Merg drept, evident, nu sunt un tip beat, nici bețiv, mâna mângâie luciul barului, spatele individului cu sacou, îmi cer scuze, ajung la baie. Mă gândesc la numărul paharului, numărul fiarei, dar nu, nimic din maimuță, nimic

din porc, sunt leu, asta e clar, chiar și ascendentul meu zodiacal e tot în leu. În fața oglinzii, îmi verific fața, caut urme de răvășeală, ochi înroșiți, mă depărtez, fac doi-trei pași, revin, mă apropii și mai mult. Nimic. Sunt leu. Arunc pe față cu apă rece și chiar simt că nu am băut nimic. Când ies, mirosul sărat al serii și încărcat cu aromele ridicate de veselia meselor mă îmbrățișează ca o amantă indiscretă, o împing în lături și respir adânc, mă așez la masă, și nimeni nu vede că scaunul e puțin mai greu, mai dificil de manevrat. Ridic paharul de whisky, nu știu cine l-a cerut, când a venit, privesc prin aurul lui discret spre părul ei plin de taine, și, miracol, totul explodează, e fenomenal, toată lumea strigă de plăcere, nici nu știam că băutura are efectul ăsta, dar nu, chiar e lumină acolo sus pe cer, aruncată de pe vapoare și din port. Artificii. Mama râde reținut, el are un zâmbet ca de om care a văzut altele și mai bune, are sentimentul că pentru el sunt, ba chiar sunt, iar eu chiar sunt încercat de regretul că nu am putut face asta de unul singur, adică, ce naiba, așa cum am dat un pește și niște băutură, mergea și un foc de artificii peste mare. Leii urlă în savană. Lumina se reflectă în apa vălurită, se place, plonjează stins, ca o zi a Facerii. Artificiile au o strategie, încep grav, angajat, dar nu foarte spectaculos, apoi se precipită, cunoaște un crescendo, corul de vaiete și de oftaturi ține isonul, normal, suntem în Bizanț, isonul e la el acasă, se atinge un punct orgasmic, în care culoarea, lumina, pocnetul și apa se pierd unele într-altele și se adună în aurul paharului meu, în cubul de gheață pe jumătate topit, rece, albăstrui ca ochii unei fete din Sankt Petersburg. Am un moment de melancolie, îl alung repede, căci ea se uită spre mine și ea nu are ochii albaștri, de gheață, ci căprui-închis, ca o seară africană.

În părul ei ard artificii tot mai stinse. Se termină în simple rachete roșiatice sau aurii, de semnalizare. „Desert?” Evident. Care vine cu

coniac, vin alb, apă și cafea. Şi cu nota. Lumea începe să plece, este târziu, au început să se golească mesele, se aud clinchetele paharelor adunate. Când plătesc, las un bacșiș generos. Ospătarul se înclină cu respectul celui care are de-a face cu un mesean de profesie. Mama se duce la baie, el se întoarce spre mine, este amețit, dar tot vesel, strungăreață aia mare se lățește parcă tot mai mult. „Mai dă și tu un whisky!” „Gata, s-a făcut!” Cer două, vin repede, le dăm peste cap, ea râde, pentru că mama tocmai se întoarce și ne prinde ca pe doi școlari făcând prostii. Se strâmbă dezaprobator, cu un zâmbet ușor disprețuitor, el râde în hohote, o prinde în brațe, vrea să o pupe, ea-i spune că duhnește ca un porc, eu mă lamentez. „Porc?” Mă uit alarmat la ea, dar ea îmi zâmbește calm, nu vede în mine altceva decât un leu, așa că mă liniștesc.

Plecăm și ne despărțim în fața bisericii „Schimbarea la Față”. Mă pipăi, încercând să verific dacă m-am schimbat, mă uit la ea să văd dacă ea s-a schimbat în felul în care mă vede. Ei se duc spre casă, eu o conduc pe ea, așa că ne pupăm, ne mai urăm de bine o dată, el o privește cu înțelesul celui care îi încredințează ceva sau pe cineva, cine să fie acela, eu? El? Apoi pleacă. Strada e plină, numai pe trotuarul nostru sunt mult mai multe mii decât cele cinci din secolul al XlX-lea. Niște puști beți fac gălăgie în urma noastră, unul comentează vocal bronzul impecabil al picioarelor ei, eu mă întorc și-i dau o replică simplă și eficientă, fără răutate, dar mustind de siguranța celui care e stăpân pe sine și pe ea, ceilalți râd, chiar și vocalul ridică brațul a pace, ea mă ia de mijloc încântată de modul în care am rezolvat treaba, ce mai, în mine toți leii dau din coadă și-și scutură coamele pline de praf.

Drumul e lung până la ea. Ea propune să mai bem ceva, pentru că eu chiar arăt în regulă, chiar mă simt în regulă, vorbesc ușor și cu sens, nu mă

clatin, o susțin fără greutate, mă gândesc că faza cu scaunul a fost o întâmplare. Așa că mai luăm o vodcă și un suc de roșii. La ea e cald și bine, abia atunci realizez că afară e totuși răcoare, o lumină de veioză acoperită cu o pânză roșiatică, muzica e fină, neagră, feminină, mă așază pe pat, îmi dă paharul. Gheața plutește pe sucul de roșii, stropit cu piper, sucul de roșii plutește pe vodcă. Multă vodcă. Atunci, chiar atunci, paharele de vin se răzbună, ah, legiune e numele lor!, ea e lângă mine, iar eu mă lupt cu toți demonii, ca părintele Serghei în nuvela lui Tolstoi, doar că din cu totul alte motive, îmi cer scuze, decid să trec la măsuri dramatice, mă precipit spre baie, nu ajung, primul jet sare pe ușă, al doilea lângă closet, al treilea chiar în el. „Te lepezi de Satana?" De trei ori. Încerc să ascund urmele, să șterg pe jos, dar totul se învârte, apa curge cu zgomot, strâng din dinți. Fiara apocalipsei este o maimuță călare pe un porc. Mă spăl pe față, îmi clătesc gura, resimt piperul din Bloody Mary, azi, de ziua Măriei. Bloody înseamnă sângerând, sângeros, dar și satanic! Leul e fugărit, încolțit, maimuțele aruncă în el cu banane mucegăite și porcii îl împing grohăind înspre mlaștini. Odată, la National Geografic, am văzut o leoaică ucisă de bivoli.

Mă întorc, ea tot acolo, mă așteaptă și văd că are încredere în mine. Nu mai spun nimic, adică spun, dar nu contează ce, nu am mai fost niciodată beat, deși undeva în mine mi se spune că, da, a mai fost un episod, știi, fata cu ochii de gheață, eu m-apuc s-o sărut pe ea, în roșul din camera fierbinte, ea mă primește, mă ajută, fața mea coboară, dar nu sunt deloc sigur că o fac pentru că mi-am propus sau pur și simplu pentru că, în urma rănilor, leul se chinuiește să-și țină cât mai mult coama ridicată, în timp ce trupul îi este sfârtecat de colții porcilor și de dinții maimuțelor. Iată pieptul ei sub pânza fină a rochiței. Iată, umerii goi, gâtul încins de părul misterios, moliciunea fermă a pântecelui,

pulpele... Sankt Petersburg. Maşa, Olga, Anna, vin de Azerbaidjan (ţara Focurilor), lichior de amaretto, pepsi, vodca rusească. Noi – patru băieţi într-un martie rusesc, ele – trei fete într-o poveste românească. Prima beţie... Îmi amintesc. Şi mor.

Şi a fost seară, şi a fost dimineaţă.

Prima şi ultima!

Gabriel H. Decuble

Et in Elysio ego...

Despre vișinele puse la macerat pentru vișinată, numai de bine. Doar că timpul lor este ireparabil pierdut, fiind cel al dulcii uitări; un timp în care toți copiii au părul bălai, pentru că, odată ce i-ai chemat în pridvorul memoriei, ei râd cu toții la soare. Râd pentru că le șade bine șotia cu vișinele, după cum le șade bine orice altă degustare hoțească de lichioruri bine dosite sau orice abuz de bomboane umplute cu rom ori coniac. Dar nu acesta este timpul care interesează aici, ci cel al esențelor tari. Tari prin calitate și, mai ales, prin cantitatea adăugată.

Ca să știi de ce să te ferești de beție, trebuie s-o fi încercat măcar o dată pe propria piele. Şi nu oricum, ci la maximum. Experiența trebuie să fie degradantă, usturătoare, ultimativă. Să spele tot atâta vină pentru cele făcute și date uitării pe câtă vină asmute pentru cele nefăcute, dar intrate a doua zi în jocul posibilităților. O astfel de beție vine întotdeauna neanunțată, pentru că nu o cauți.

Ea nu e rodul curiozității de copil sau adolescent, ci opera unui corupător. Iar stilul inconfundabil al corupătorului este acela că, după ce te corupe, te locuiește, parazitându-ți sufletul. El e agentul căderii în păcat.

Toamna se numără sticlele

De o astfel de beție am avut parte abia în facultate, la Iași, în chiar prima zi de cursuri. Era o dimineață atipică pentru acel început de noiembrie – în septembrie și octombrie fusesem la practică agricolă –, o dimineață pe cerul căreia lama brumată a soarelui tăia contururi cubiste. Totul părea a se frânge de frig: copacii desfrunziți, acoperișurile țuguiate, oamenii care zoreau fiecare în treburile lor. Se anunța a fi o zi grea, orarele fiind foarte încărcate pe-atunci. La primul curs, de la opt, chiulisem, neputând să mă scol atât de devreme, pierzând astfel și micul dejun la cantină. Însă așteptam nerăbdător cursul de la ora zece, care promitea o introducere în lingvistica generală, materie care mă fascina, fiind un soi de vestibul al filozofiei limbajului. Ca orice student cu drag de carte aflat la început de drum, eram dispus să investesc multă încredere și prietenie în orice profesor care mi-ar fi lăsat impresia unui intelectual autentic.

Cel ce avea să intre pe ușă părea, la prima vedere, să-mi satisfacă așteptările: profesorul Ilie Dan, specialist în toponimie și pasionat de literatură, ba chiar distihuitor de ocazie, era un bărbat bine făcut, impunând deja prin gabarit. Ulterior aveam să-mi dau seama că, într-o lume dominată de incultură, Ilie Dan era răbufnirea orgoliului de intelectual. Nu mai contează acum ce fel de intelectual va fi fost acesta: închipuit, bavard, provincial până în măduvă... Deocamdată, Ilie Dan nu deschisese gura, iar părul alb, încalotat cum se cade peste capul lejer supradimensionat, și

fața acoperită de o erupție purpuracee – probabil răzbunarea târzie a unei alergii ignorate mult timp, poate chiar o alergie la alcool –, tot acest joc de contraste îl făcea să pară un adolescent îmbătrânit peste noapte. Recunosc, pentru o clipă m-a fascinat.

După ce s-a prezentat preț de vreo zece minute, Ilie Dan a strigat catalogul – de fapt, condica de prezență, cum era pe atunci –, mai mult pentru a constata pe ce băieți se poate bizui. La număr am ieșit doar doi, Tudor și cu mine. Apoi a ținut o introducere în lingvistică de circa două minute și încă vreo cinci minute de lingvistică aplicată, mai precis de onomastică aplicată la cazul colegei noastre, Omoiu: cică numele ei ar fi conținut un sufix augmentativ specific zonei maramureșene, că „De unde ești dumneata, domnișoară?” și că „în familia dumitale trebuie să fi fost oameni bine făcuți, frumoși, sănătoși...”. Ce-i drept, prezența fizică a colegei Omoiu nu era de neglijat.

Preparativele fiind făcute, Ilie Dan le-a spus fetelor că pot să plece, întrucât în acest prim curs va aprofunda tematica doar cu băieții. Sau, și mai bine, pot rămâne în sală, în așteptarea următorului curs, urmând să plece el cu noi. Imediat ce am părăsit sala de curs, Ilie Dan ne-a dezvăluit planul: urma să mergem să bem ceva, pentru a ne cunoaște mai bine, pentru a ne explica mai pe larg cum stă treaba cu lingvistica: „E drept, femeile ne sunt superioare, ele au o deschidere mai mare... Dar societatea noastră le dezavantajează, așa că de ele oricum nu se alege mare lucru!” Am luat-o pe Copou în jos, urmându-i și celelalte sfaturi de om umblat, cu experiență de viață: „Nu beți niciodată pe lângă Universitate sau în centru! Oricând poți da de belea! Te vede unul, te vede altul...” Nu zic că nu-mi surâdea ideea. Pentru mine, proaspăt ajuns în Iași, era o incursiune în necunoscut, așa încât arătam mari disponibilități de impresionare.

Ajunși pe strada Gării, am urcat la mezaninul unui bloc, unde era restaurantul Favorit, așezământ tipic pentru epoca ceaușistă: o sală mare, fără nici un fel de decorațiuni interioare, cu aparență de cantină muncitorească, în care cei mai mulți mușterii beau în așteptarea vreunui tren sau ca să-și înece amarul pricinuit de pierderea trenului vieții.

După ce ne-a întrebat ce bem și nu a așteptat să-i răspundem, Ilie Dan a comandat două sticle de vin de Cotnari: „Pe prima o bem de sete!" Oricât am insistat, Tudor și cu mine, că mai există o modalitate de stingere a setei, am fost refuzați energic de profesor: „Apă minerală? Ce, vrei să-mi stric calitatea urinii?" Şi, oricât mă ofeream să dau fuga la simigerie, oricât îl imploram să luăm ceva de mâncare, Ilie Dan îmi repeta întruna celebra zicală: „Mâncarea-i fudulie, băutura-i temelie." Așa se face că am băut pe stomacul gol ore-n șir, simțind cum vinul epocii de aur îmi retează încetul cu încetul orice altă poftă, înstăpânindu-se întâi peste corpul meu, apoi peste mintea mea și peste tot universul perceptibil.

O vreme am mai putut număra sticlele, ba chiar am participat și la dialogul dintre maestru și învățăcel improvizat la masa noastră, epuizând mai toate temele vieții universitare: bârfele la adresa corpului profesoral, observațiile cu substrat erotic referitoare la colega Omoiu, citatele celebre, scurtul pelerinaj prin opera vreunui mare lingvist, iarăși observațiile referitoare la colega Omoiu, reverențele la adresa marilor universități occidentale, critica înveninată a sistemului românesc, a condițiilor de studiu, a performanțelor academice, din nou bârfele la adresa corpului profesoral, apoi critica la adresa sistemului în general. Printre acești topoi obligatorii pentru genul literar pe care-l performam alături de Ilie Dan, se afla și răspunsul la întrebarea de ce nu e indicat să ne ridicăm de la masă, pentru a ne întoarce la cursuri.

De la un timp, numărătoarea sticlelor se pierduse pe la numărul zece, aerul din jur prinsese deja gust de vin acrișor asezonat cu mult fum, iar discuția avea să se dilueze jalnic. Probabil că, la un moment dat, dialogul nostru atinsese o culme a elocvenței, întrucât nu mai auzeam nimic altceva decât pe Ilie Dan întrebând pedant: „Mm?”, iar pe mine răspunzând calibrat: „Mm!” Pe Tudor nu-l mai auzeam deloc. În rest, totul părea muiat în vin de Cotnari: eu, comesenii mei, ceilalți consumatori, chelnerițele, restaurantul, totul... Respectându-și starea de agregare în care îmi fusese servită, miraculoasa substanță luase deja forma vasului, iar vasul era atotțiitor... Trupul mi se legăna încet, ca o barcă trasă la mal; capul îngâna aceeași mișcare, dar cu o anvergură mai teribilistă. Din stomac izbucneau, la intervale relativ fixe, gheizere de acid. Pleoapele îmi băteau incontinent, ca niște zbaturi stricate. Pe sub ele parcă îmi vedeam cuvintele, abia articulate, părăsind gura, aidoma unor șiraguri furioase de bule de sub apa plesnită. Şi, deși mă încăpățânam să nu las paharul jos, mișcarea de la mână până la gură părea a fi mai lungă și mai anevoioasă decât o odisee: cu insule desenate în aer, în care preotese nevăzute, dar răzbunătoare, îmi țineau mâna captivă; cu valuri care mă afundau în ezitare; cu rare clipe de iluminare, în care îmi observam mateloții transformați în porci. Din când în când, pentru a nimeri paharul cu gura, îl luam în cătare, devenind eu însumi un Polifem, unul descentrat. Iar sirena din fața mea, deloc gracilă, îmi susura necurmat: „Hai să mai bem unul!” Şi nu era chip să mă împotrivesc, căci nu mai beam propriu-zis, ci doar lăsam jos zăgazurile ființei, echilibrând astfel diferența de nivel dintre umorile macrocosmice și cele microcosmice. De la un timp, până și părul și unghiile păreau a se undui asemenea unor pelicule fine de lichid.

Cine te strigă în noapte?

Pe la vreo zece seara, am fost goniți din local de o chelneriță mai zdrahoancă – cea blondă, aluzivă și firavă care ne servise nu reușise să ne mobilizeze –, pe motiv că dormeam cu capul pe masă. Am coborât în strada aproape pustie, slab iluminată, și, pentru a ne face curaj, am început să cântăm câteva refrene cu care sigur nu ne-am fi putut prezenta la Mamaia, ținând mai curând de secțiunea „deocheate”. Ne-am dat seama imediat că rarii trecători nu apreciază eforturile noastre artistice, așa încât ne-am pus pe înjurat. De la Ceaușescu la proletariat, n-a scăpat nimeni de nacazaniile noastre. Nici măcar colega Omoiu, pentru care făcuserăm cu toții o obsesie. Lălăind, scheunând, bălăngănindu-ne încolo și-ncoace, am apucat-o spre Podu de Piatră, unde locuia Ilie Dan, ca să-l conducem.

Ajunși la colțul străzii, am dat nas în nas cu o patrulă, așa cum erau patrulele pe vremea aceea: un milițian și un soldat din Ministerul de Interne, echipat cu Kalașnikov pe umăr și cu un câine-lup vag indiferent, ținut în lesă. Nu mică a fost indignarea profesorului Ilie Dan în momentul în care milițianul ne-a oprit și, reproșându-ne că deranjăm liniștea publică, a încercat să ne legitimeze.

— Tu să mă legitimezi pe mine? Pe mine, mă, pe profesorul Ilie Dan, care am două doctorate, din care unul în țară și unul la Marsilia? Eu sunt singurul aici care poate legitima pe cineva! Nu mai există respect pentru intelectuali, dom’le! Se duce țara asta de râpă...

Înflăcărat de spusele profesorului și pactizând spontan cu discursul rezistent prin cultură, m-am înverșunat și eu împotriva milițianului:

— Chiar așa, cine ești dumneata, dom’le? Poate ești un golan deghizat în milițian... Ia legitimează-te imediat!

Nu mai știu sigur dacă milițianul respectiv s-a legitimat sau nu, înclin să cred că totuși nu. Cert e că zâmbetul răutăcios pe care-l afișa m-a scos din răbdări atât de tare, încât am devenit foarte agresiv. Mi-era clar: pumnul meu trebuia să inscripționeze o dedicație pe figura lui! Din nefericire, am luat una dintre țintele false din jur, iar lovitura trebuie să fi fost atât de puternică și atât de în gol, că mi-a atras tot corpul într-o piruetă în jurul călcâiului stâng, bine înfipt în asfalt. Avea să fie un balet ieftin și scurt. În mai puțin de o secundă am auzit un pârâit vesel în cap, ca atunci când încerci pepenii să vezi dacă sunt copți. Tocmai făcusem cunoștință cu bordura.

Poate că Dumnezeu nu există sau poate că el s-a retras din lume și stă în ascundere, pofticios să mai instrumenteze vreo farsă, punând la încercare inteligența marilor teologi. Dar, pentru mine, unul, Dumnezeul bețivilor există dincolo de orice dubiu. Iar tot ce pot povesti în continuare e cu dezlegare de la el.

Nu mai mișcăm, dar auzeam ca din mijlocul unui clopot de pâslă cum milițianul, un om cu mult mai mult discernământ decât aș fi putut eu avea la acea oră, îi spunea soldatului:

— Vezi, mă, ce are! Vezi să nu-și fi spart capul!

Si am simțit imediat cum soldatul îmi încerca reflexele cu bocancul. Întâi pe la coaste, prin împunsături colegiale, apoi la cap, întorcându-mi-l cu grijă de pe stânga pe dreapta, prin acționarea bărbiei cu bombeul. După câteva secunde, am simțit o răsuflare caldă și lipicioasă peste față, semn că și câinele-lup avea curiozitatea lui. E momentul în care trebuie să fi scos un „ah!” sau un „beh!” sau un „mmm!”, un sunet cât de mic, ceea ce i-a dat milițianului ocazia să adauge:

— Ei, ce are?

Iar soldatul a dat teribilul verdict:

— Ei, are el ce are!

De altfel, pe această replică optimistă, obloanele aveau să se tragă și să rămână trase pentru minute bune.

Şi filmele se rup, nu-i așa?

Partea cea mai jenantă dintr-o beție și, implicit, sămânța culpabilității de a doua zi sunt momentele în care ți se rupe filmul. Locuri disparate, scene greu de lipit între ele ți se aglomerează în minte, devin o masă brută de informație reziduală; o masă dezlănțuită, care-și clamează drepturile. Dar, oricât te-ai chinui să le reasamblezi într-un întreg coerent, ele nu se lasă împăcate una cu alta. Că nu reușești să refaci timpul fizic până la trezie e una. Oricum ți-e clar că trebuie să fi dormit pe undeva, așa încât scuza improvizată este că ai petrecut ore întregi în brațele lui Morfeu, timp în care nu se poate să fi făcut ceva rău. Dar acest „pe undeva” te scoate din minți.

Omul beat își ia libertatea de a hălădui pe străzile întunecate ale orașului, tocmai din această cauză fiind și foarte vulnerabil. În plus, orice distanță i se pare mult mai mare decât în realitate și orice metru liniar de stradă, o cursă cu obstacole. Vicisitudinile decatlonului la care se supune singur cel ce bântuie pe străzi sub impulsul alcoolului sunt cel mai bine descrise de o anecdotă care circula tot în Facultatea de Litere de la Iași: cică profesorul Ştefan Cuciureanu, un mare italienist de școală veche, cu arșiță perpetuă în gât, dar și cu gură de aur, s-ar fi prezentat într-o dimineață la catedră cu ditamai bandajul pe mâna dreaptă. Întrebat ce pățise, Cuciureanu a răspuns că în seara precedentă mergea liniștit către casă, întorcându-se ca de obicei de la vreo crâșmă, când, dintr-odată, un trecător neatent l-a călcat...

Şi pe noi era să ne calce, însă nu vreun trecător distrat. Văpaia de memorie relatată aici nu

se va stinge niciodată, prea multă adrenalină a fost implicată în desprinderea ei din vâlvătaia evenimentelor: ca să nu mai ocolim peste pod, Ilie Dan a propus trecerea liniilor ferate. Zis și făcut, doar că înălțimea șinelor părea impracticabilă pentru pasul nostru imprecis și sleit, așa încât, deja după prima, Ilie Dan s-a prăvălit cât era de mare între traverse. În sine, gestul n-ar fi fost ireparabil, însă din dreapta am fost orbiți imediat de farurile locomotivei care tocmai părăsea gara, trăgând după sine acceleratul de Constanța. Tudor de-o parte, eu de-o parte, am fi putut să-l ridicăm cu o smucitură, însă Ilie Dan refuza să se mai clintească din loc, pentru că tocmai trăia o depresie acută: că viața oricum n-are sens, că pentru cine să mai trăiască, că iar se-ntoarce acasă și o vede pe „aia". Noroc că trenul nu prinsese încă viteză, pentru că smucitură promisă s-a lăsat mult așteptată, devenind realitate doar pe fondul unor înjurături cu funcție terapeutică și abia în momentul în care buza locomotivei era deja la vreo doi metri de noi.

Un alt moment semnificativ, dar orfan de context, este următorul: Ilie Dan și cu mine în echilibru precar, tocmai din acest motiv sprijinindu-ne unul pe celălalt, spate în spate, și urinând cu boltă în mijlocul unui tăpșan. Dacă cineva ar fi trecut pe lângă noi – și pesemne va fi trecut cineva ar fi văzut o arteziană cu geometrie variabilă, dar năpădită de iarbă, semn că natura bate, în cele din urmă, cultura.

Apoi livrarea „pachetului": urcând mai mult pe burtă treptele din scara – și ea scufundată în beznă – în care locuia maestrul, întrebându-l pe acesta numărul apartamentului, aprinzând cu chiu, cu vai sublimele chibrituri comuniste în încercarea de a identifica ușa corectă. Într-un târziu, am dat de ea, dar nu găseam soneria. Am mai consumat vreo trei bețe de chibrit, până am zărit mâna stângă a profesorului angajată în comunicarea nonverbală, cam la vreo douăzeci de centimetri deasupra

pragului. Într-adevăr, soneria era acolo... Am sunat și am zbughit-o ca niște copii răutăcioși, împleticindu-ne peste trupul inert al lui Ilie Dan, incapabili să ne asumăm, la acea oră, vreo responsabilitate.

În fine, ultimul moment reconstituibil: eu tolănit în iarbă, debitând vrute și nevrute, pus pe harță, iar Tudor încercând să mă convingă să mergem spre cămin. Părea că se luminează, străzile erau deja pline de muncitori, cărora eu, urcând în tramvai alături de ei și proaspăt iluminat de maestru, le țineam o lecție de anticeaușism...

Nota, vă rog!

Nu pot să descriu sentimentele confuze din zilele ce au urmat. La o simplă confruntare de povești, aveam să aflu de la Tudor că mai băusem și niște vodcă la birtul din gară, că până la urmă Ilie Dan ar fi arătat buletinul milițianului, dar că acesta ar fi fost simpatic și ne-ar fi lăsat în pace, recomandându-ne să mergem cât mai repede pe la casele noastre, să nu ni se întâmple ceva rău, că soldatul chiar m-ar fi ridicat de jos și m-ar fi scuturat de praf, că, în scena din tramvai, anticeaușismul meu se rezuma la două lozinci („Jos pompierii!” și „Trăiască haosul!”) și câte și mai câte...

Mă simțeam vinovat până în vârful unghiilor, deși nu știam exact unde începea vina mea. Aș fi vrut să-mi cer transferul la altă universitate sau să renunț la studii. Dar nu se puteau nici una, nici alta. Aș fi vrut să întorc ziua cu pricina și să mă văd refuzând invitația profesorului cu un „nu” calm, dar demn și fără echivoc. Ca și cum nu-mi reproșam deja destule, lunea următoare Ilie Dan s-a prezentat la curs, sobru, iar în pauză ne-a arătat amenda pe care o primise prin poștă: o mie de lei – bani foarte mulți pe vremea aceea –, pentru „deranjarea liniștii publice și ultraj la bunele

moravuri”. Părea că ne cere indirect să cotizăm și noi, deși nu a spus-o nici un moment explicit. Fiind prizonierii unui melanj penibil de consolare și distanțare, Tudor și cu mine schițam nedumeriri, indignări tardive, scuze. Ilie Dan repeta imperturbabil: „Lasă, lasă, tot mai am bani să bem una mică după curs!” L-am asigurat pe profesor că „lucrurile nu pot rămâne așa”, după care ne-am eliberat din lanț, pretextând că mergem la WC, și nu ne-am mai întors.

Până la sfârșitul semestrului n-am mai dat pe la cursul de lingvistică generală și mă așteptam să am parte de un examen imposibil, viciat de ranchiuna pe care o va fi strâns profesorul împotriva mea. Contrar așteptărilor, Ilie Dan a fost un examinator foarte echilibrat. M-a întrebat câte ceva, dar în mod clar nu avea chef să asculte tot ce răspundeam eu. A început îndată să mă laude față de asistentul lui, după care mi-a pus 10 (zece). Dat fiind că începuse încă din prima oră de curs, acest examen avea să rămână cel mai lung și mai greu din toată viața mea de student.

Șerban Foarță

Licorile de altădată

Copil de patru ani, scurgeam
paharele ne-, încă, puse,
la loc, spălate, după geam,
după acela ce-ncepuse
să-ngălbenească, al servantei
din colțu-odăii, fără roți, -
mi-era o teamă de-ai servantei
ochi mici, ca și de ceilalți toți.

Mi-era,-ntre toate, vișinata
mai dragă, – roșu-i de rubin
întâi vizual dându-mă gata, –
pe-aripi, apoi, de cherubin
purtându-mă...

Ci mai ’nainte
cu mult să intru în vre-un birt,
când mă durea câte-un biet dinte, –
prin vata, înmuiată-n spirt,
aveam să iau la cunoștință

care e gustul de-alcool.

Fără mustrări de conștiință
și fără să mă dau de gol,
am suferit, apoi, un timp
de nevralgii de dinți de lapte!

Într-alt, în fine, anotimp
ajuns, – între, adică, șapte
și, cred, vreo treișpe primăveri –
nu m-a mai ispitit licoarea
amețitoare...

Două veri,
la rând, sub cerul cum cicoarea
sau plumburiu, umblând prin munți,
am dat, la o cabană, peste
(pe lângă, de ciocnit la nunți,
un vin cum altul nu mai este)
o sticlă de *Chartreuse,* – pe banca
de lemn bătută de istov,
ca, mai târziu, *Fernetul Branca,*
la curtea Domnului Dimov.

Bogdan Ghiu

Pharmako(n)s

(Fără amintiri, a doua zi, mâine, prima dată)

„Am observat că majoritatea celor care ne-au lăsat memorii nu ne-au înfățișat cu adevărat acțiunile negative sau apucăturile lor decât atunci când, întâmplător, le-au privit drept fapte de vitejie sau drept instincte sănătoase, ceea ce uneori chiar s-a și întâmplat."

Alexis de Tocqueville, *Souvenirs*[1]

„Sunt unii care nu s-au îmbătat decât o dată, dar i-a ținut toată viața."

Baltasar Gracián[2]

Tu ce iei? Toată lumea ia câte ceva...

Anul acesta am profitat că e vară și, contrar propriilor mele uzanțe (tot timpul ceva de lucru!), am decretat starea de vacanță obligatorie, ceva altfel insuportabil, oribil, inexistent: comunism spontan de piață. Numai așa însă, fără să mă simt

obligat să mă așez zilnic, cu program, la masa de lucru, apăsând pe pedala voinței (nu-i frumos spus?), am reușit, sper, să mă las „durabil” de fumat.

Știam că nu voi putea lucra nimic fără să fumez, că tot timpul, pe parcursul întregii mele existențe mature de până acum, lucrasem *cu voință, fumând,* că plăcerea lucrului apăruse, de multe ori, *ca plăcere de a fuma,* că nu poți ajunge și nu este antropo-logic, macro-economic posibil, îngăduit, nu *ți se dă să produci* ceva dacă, echilibrând, nu consumi, nu sacrifici, nu „închini”, nu „arzi” inutil ceva (pe tine însuți, în efigie: fumatul, drogurile sunt periculoase, necesar asasine pentru că *ne fumăm, ne sacrificăm pe noi înșine, ne drogăm cu noi înșine, din noi înșine,* transformându-ne, prin chiar această autofagie indirectă, în elixir, în „autovaccin”), și atunci, temporar, am făcut ce n-am făcut niciodată: mi-am luat, austinian (printr-un act de limbaj, printr-un *decret* personal), vacanță. Un șiretlic.

Fumez „de competiție”, cum spune un foarte bun prieten, chirurgul toracic-mare fumător-enorm prozator Florin Chirculescu-Sebastian A. Corn, cam de când mă știu adult și „creativ”, adică de când am plecat de-acasă la facultate și am putut să scap de ochii hipervigilenți ai mamei, care, biochimistă fiind, chiar avea „fler”.

Dar dacă, îmi spun acum, retrospectiv, n-aș fi fumat, n-aș mai fi lucrat nimic? Dacă toată munca mea, câtă a fost, n-ar fi fost posibilă fără fumat? Ar trebui să mă simt rușinat?

În general, facem ceva, în bine sau în rău, mult sau puțin, fără să ne drogăm? Iar idealul, oroarea, culmea n-o reprezintă, oare, starea, stadiul în care drogul ajunge să fie activitatea însăși, momentul când activitatea pe care o depui nu mai are nevoie să fie susținută „din afară” de cârja nici unui alt drog?

Putem trăi fără droguri? Acoperă catalogul drogurilor „cu patalama”, „specializate” juridico-medical, *drogul* în genere? Nu ne drogăm oricum, că știm, că nu știm, că vrem sau nu să o recunoaștem, cu câte ceva (fiecare cu drogul său, „câte bordeie, atâtea obiceie”) de fum?

De mult visez să scriu un text, nu încă acesta, de față, dar cu acest titlu: *Tu ce iei?* Fiecare, toată lumea *ia ceva.* Dar ne dăm seama, fiecare în parte, care ne e drogul, altfel spus, mărind gradul de generalitate al categoriei, care ne e dependența *pentru a fi?*

A fi om nu înseamnă, oare, deja, a fi supra-om? Iar logica „drogurilor” nu este, de fapt, logica hiperrezistenței, a hiperanduranței? A fi om nu este un eroism în sine? Un prag zilnic minimal, pe care, ca să nu ne fie rușine de noi înșine, trebuie să-l atingem, dar nu prea putem singuri, prin forțe proprii, așa că ne „drogăm” și *înainte, în vederea* ridicării până la acest prag minimal (iar acestea ar fi drogurile stimulative, cum consider că a fost, pentru mine, tutunul), și ne „drogăm” și *după,* ca să ne relaxăm, ca să evadăm (droguri „recreative”, cum ar fi să fie, pentru mine, băutul).

E *horror,* evident, știu, dar așa stau, de fapt, în mod normal, lucrurile. „Sub pământ s.r.l.” se desfășoară întregul *eroism,* tot „zborul” nostru: cât să ajungem până la suprafață, să ne arătăm mândri fața (de-asta ne place să ne fotografiem – propria imagine).

Nu au fost penalizate și excluse, codificate, în mod variabil istoric și geografic (nici măcar aici, în „negativ”, nu există constante universale), decât drogurile socialmente periculoase, drogurile antisociale, niciodată însă acele droguri sau acele utilizări ale acelorași droguri care ne ajutau și să muncim, și să ne relaxăm.

Tu ce iei, altfel spus, cum reziști, cu ce te ajuți ca să poți și să muncești, și să te relaxezi: să fii om? Şi să te aduni, concentrezi etc., și să te

risipești, explodezi, călătorești? Un astfel de „schimb de experiență” mă interesează cu semenii mei, oamenii.

Şi nu asta înseamnă, de fapt, *cultură*: să afli cum fac alții, cu ce se ajută *să fie,* să întruchipeze, să se apropie cât mai demn, cât mai onorabil, cât mai inaparent artificial, „medical”, *de ficțiunea „om”* (pe care, dacă Dumnezeu a sădit-o, se pare că numai „Diavolul” ne poate ajuta s-o fabricăm, s-o obținem al-chimic, s-o susținem).

De ce sunt drogurile privite cu frică? Pentru că enunță, pentru că denunță, poate, adevărul cel mai insuportabil, cel mai jenant (nu cumplit) cu privire la om, dependența noastră de forțe exterioare, de adaosuri, de proteze, de „suplemente”, adică nu numai faptul că omul este departe de a fi o ființă autocentrată, ci, mai rău, că îi este și rușine s-o recunoască, că i se pare de rușine, ilogic s-o recunoască când macroideologia, adică marea minciună de sine, de mai multe secole, o reprezintă metafizica apartenenței la sine, a proprietății de sine care îngăduie, din care derivă, ca o obligație natural morală, ideea împroprietăririi fără limite.

Adevărul e că nu ne aparținem, dar ne mințim prostește pentru ca alții să se înstăpânească asupra noastră, să ne transforme în proprietățile lor.

Fără droguri n-am putea să existăm, nu ne-am aparține, nici n-ar trebui să existe o categorie aparte, specială, a „drogurilor”, iată de ce prefer epocile, rarisime și rapid, imediat ocultate, în care omul trăia înfruntându-și deschis, pe față, cu adevărat *eroic,* vacuitatea, altfel spus, „drogându-se”, *medicându-se* conștient, lucid, filozofic: *etic.*

Tu ce iei, lasă vrăjeala? Tu cu ce te droghezi ca să fii, ca să apară, cât de cât, semnal zilnic și pe display-ul/cerul ființei tale? Tu cum te minți?

Căci este evident o minciună (suplimentară) de sine că ne drogăm, că ne dopăm ca să ne *depășim,* să devenim alții, „ființe superioare”...

Nu, ne dopăm ca să trecem, pur și simplu, pragul neantului, să ne putem iți capetele în spectacolul orb al existenței, să tragem o clipă cu ochiul ca să vedem *cum ar fi dacă ar fi să fim, dacă am putea fi* (ceea ce, ca să ne facem curaj pentru a continua, ne mințim că și e).

*

Mi se pare, mi s-a părut întotdeauna o mare pierdere de vreme și o mare probă de prețiozitate și de prezumțiozitate să-ți înșiri pur și simplu memoriile, amintirile explicite, existente, evidente, de suprafață, cele pe care (crezi că) *le ai.* Deși tot despre amintiri și memori(i)e e vorba, *în căutarea timpului pierdut* nu este, tocmai, o carte de memorii, asemenea lui Saint-Simon, ci, tocmai, o operă, adică o operație care, la rândul ei, operează: *opus operans,* nu *opus operatum,* dacă pot parafraza atât de barbar, asemenea memoriilor, amintiri gata făcute, de-a gata. Proust își *produce amintirile,* amintirile cele mai interesante, amintirile efective, operante, sunt, poate, tocmai cele pe care *nu* ni le amintim, de care *nu* ne aducem aminte, care nu sunt *date,* pe care nu le putem rememora, repeta, reitera. *Blow up* psihanalitic, nu știm niciodată ce am văzut, ce am trăit, ce s-a văzut în cadru, ce-au înregistrat „aparatele", ce a marcat sensibilitatea: ce ne *lucrează* fără să știm, producându-ne și făcându-ne să producem. Amintirile pe care *nu le am* și care tocmai de aceea mă *lucrează,* mă *afectează,* mă *conduc.* Amintirile nu se *re-produc.* O amintire e întotdeauna *prima dată.* Există amintiri? Da: în viitor, ale altora.

Să fie amintirile despre băut, în general, despre droguri, fie ele stimulative sau relaxative în general – pentru mine vorbesc, în ceea ce mă privește –, de ordinul memoriei controlabile,

explicite, conștiente, sau de cel al amintirilor inevidente, care ar trebui lucrate, produse, al *amprentelor* care ar trebui relevate, ridicate?

Am, în general, amintiri despre băut? Mai exact: sunt acestea niște amintiri *personale,* proprii, fie ele conștiente (date) sau inconștiente (de obținut, de produs), fie niște amintiri *sociale, impersonalei*

Poate că, în ceea ce privește băutul, beția, îmbătatul, amintirile autentice, atunci când există, nu le pot avea decât *alții despre noi.* Amintirile autentice nu sunt, poate, decât la *persoana a treia:* nu putem fi autorii, subiecții, persoana întâi a „propriilor" noastre amintiri. Singurele amintiri valabile sunt ale altora despre noi și ale noastre despre alții, tocmai de aceea trebuie să ni le redăm, să facem schimb de amintiri: poate tocmai din datorie civică, față de ceilalți, ar trebui să ne scriem, încrucișat, memoriile. Nu există amintiri despre sine, ci doar despre alții. În amintire nu poți apărea decât ca personaj.

Amintirile sunt prin ele însele o beție. În orice tip de amintire părem beți.

Or, dacă nu cred că am amintiri relevante, cum se spune, despre faptul de a bea este în primul rând pentru că întotdeauna m-am temut de inconștiență, de nonposesie de sine.

Altfel spus, când am băut, nu am făcut-o niciodată pentru a lucra, ca să scriu, de exemplu. Nu am avut niciodată încredere, orgoliul nu m-a lăsat să mă predau pe mâna nici unui fel de demoni-daimoni, nici „prohibitivi", ca al lui Socrate, nici „de acțiune", cum spune Baudelaire că avea. Nu m-am lăsat niciodată „acționat". Când am hotărât să beau, niciodată singur, întotdeauna pentru a realiza *opere de socialitate,* nu am mai făcut nimic altceva după sau în timp ce.

Altfel spus, „separația puterilor" străine datorită cărora acționăm, producem, a fost, pentru mine, următoarea: fumatul ca stimulent (în izolare,

întru autonomie individuală), băutul ca relaxare (cel mai adesea socializant-fuzională).

Societatea, ceilalți sunt, de fapt, suprema beție, marea depersonalizare-impersonalizare. A fi personaj, a ne constitui unii în amintirile celorlalți, asta înseamnă a compune o lume, a edifica o societate.

*

Băutul este un ritual socializant. Iar prima beție este un ritual de trecere, o inițiere. Aș putea să povestesc pur și simplu, de exemplu, cum am ajuns să mi se spună, încă din primul an de liceu, Bacchus. Prima mare beție, la care am consimțit, la care, tocmai, nimeni nu poate să fie actor, ci e doar obiect, se lasă purtat imitativ, s-a petrecut, cred, departe de casă, în podgoriile Ostrovului, pe malul dobrogean al Dunării, în clasa a noua, la „muncă patriotică". Singurele beții cât de cât serioase mi s-au întâmplat (eu n-am nici o vină) întotdeauna departe de orașul în care îmi aveam reședința (Constanța și, mai târziu, București). Conform principiului stabilit de către un adevărat băutor, marele poet Mircea Ivănescu, nu trebuie să bei niciodată acasă, *intra muros*. Ştiu că M.I. obișnuia să se ducă, anume pentru a bea, la Cisnădioara, de pildă, sau la Cisnădie, el locuind în Sibiu. La fel, despre un alt mare poet-mare băutor, Virgil Mazilescu, se spunea, pe drept cuvânt, că-ți puteai potrivi ceasul după el, ca după Kant: cel puțin în ultimul deceniu de viață, la ore extrem de fixe putea fi văzut pendulând, pe Calea Victoriei, între restaurantul Uniunii Scriitorilor și azi dispărutul Salon Spaniol, cam pe vizavi, ușor în diagonală, față de magazinul de țoale Ştefanei.

Am stat mult pe lângă mari poeți-mari băutori. Nu degeaba spun azi că amintirile despre noi nu sunt ale noastre și că noi, de fapt, nu avem

decât amintiri despre alții. Virgil Mazilescu sau Nichita Stănescu nu-și mai pot aminti, vai, despre mine: n-ar fi putut nici dacă ar mai fi trăit. Numai eu mai pot să-mi amintesc de ei. Numai despre ei, despre unii ca ei pot, de fapt, la propriu vorbind, să-mi aduc aminte. Amintirea e o beție. Şi de amintire mi-e frică. Cine știe ce crimă, ca-n *Blow up,* s-ar putea să descopăr. Însuși faptul că mi-am asistat prietenii la beție (să n-o uit pe Madi, Mariana Marin) este, poate, o crimă din partea mea: Crima mea. Poate de asta presimt că trebuie să fug.

După prima beție, absolut nesemnificativă, mi s-a spus Bacchus. Degeaba! Ştiusem doar să pozez răsturnat printre ciorchini de struguri, la Ostrov, atât.

*

Mi-aș putea inventa amintiri de bețiv. Dar pentru mine, pentru tinerețea mea, beție însemna vodcă și mare poezie. Așa am crescut, asta – mare poet-mare bețiv – m-am ferit, mi-am interzis, n-am îndrăznit, poate, să devin. Poate că m-am ferit să beau-scriu din teamă, din neîncredere: dacă nu reușesc să scriu tot atât de bine pe cât de mult, de strașnic aș putea bea? Dacă, de fapt, înstrăinarea de sine prin beție „programatică" nu va scoate la iveală un *străin mare poet*? Dacă, de fapt, nu conțin nici un daimon care să poată veni să-mi ia locul, să producă în locul meu? Dacă beția nu ține?

Pentru cineva care nu a devenit bețiv și nici măcar băutor, prima beție este un simplu accident exotic, un rit social, la fel ca o poezie scrisă de un inginer.

Moda cultural-literară, la sfârșitul anilor '70, începutul anilor '80, moda boemă (boema fiind ea însăși la modă, comunismul de inspirație și

proveniență rusească, sovietică, producând prin el însuși contramoda boemei) era vodca.

Bând vodcă, deveneai un fel de *erou al rezistenței* (anticomuniste, desigur), căci vodcii trebuia, în primul rând, să-i reziști: era un rit de anduranță eroică. Vodca era o luptă, un băut agonic, o întrecere. Virilitate prin rezistență.

Dublu rol, deci, rol disociat al alcoolului, al drogului. Prin vodcă, te supuneai unei probe din afară, trezeai (convocai, asmuțeai) demoni și, în același timp, te activai împotriva lor, într-o gigantomahie invizibilă, mută. Vodca era în același timp apă moartă și apă vie. Crea și situația adversă, și capacitatea de a-i face față. Materializare, simulare a situației politice de ansamblu, coborâre la nivel uman accesibil a unei situații abstracte, căci în politică, în general, dușmanii rămân abstracți, distanți, intangibili. Or, vodca avea darul de a simula-materializa situația politică de înfruntare, care cerea rezistență. Bătălie politică în efigie.

„...școala hipocratică [...] vede în boală și în vindecare rezultatul unor procese naturale. Eliberându-și actele de sub tutela magiei și a religiei, medicul hipocratic îi contestă orice validitate unei vindecări bazate pe un transfer simbolic al răului spre altcineva, despărțindu-se, în felul acesta, total și definitiv de instituția țapului ispășitor. În loc să se mai folosească de un *pharmakós,* sau țap, care să absoarbă impuritatea străină, noua medicină va utiliza *pharmakón*-ul (sau drogul) adecvat; în cazul holerei, de pildă, se va folosi o substanță astringentă precum opiul și nu se va mai căuta sacrificarea unor tineri – însoțiți de litania «răscumpărați vina satului» –, căci acum o astfel de practică începe să fie văzută ca o cruzime pe cât de monstruoasă, pe atât de inutilă. [...] Natura lor (*ie.* a drogurilor) constă în a vindeca amenințând organismul, asemenea focului care vindecă o rană dezinfectând-o sau bisturiului

chirurgului care înlătură o formațiune patologică. Esențial este raportul dintre doza activă și doza mortală, căci doar cantitatea deosebește medicamentul de otravă. [...] în Antichitate, otrăvirea era o obsesie, mai cu seamă în rândul oamenilor bogați, iar această spaimă a stimulat căutarea de antidoturi – *theriaka* –, a căror absorbire zilnică ar fi avut darul de a-l imuniza pe utilizator. [...] Criteriile civilizației romane în materie de droguri erau calchiate după cele ale lumii grecești. Așa-numitele *Lex cornelia,* singurul precept general în materie, aflat în vigoare de pe vremea Republicii până la decăderea Imperiului, spun*: «Drog* este un cuvânt indiferent, care înglobează atât ceea ce servește la a ucide, cât și ceea ce servește la a vindeca, precum filtrele de amor, însă prezenta lege nu pedepsește decât ceea ce este folosit pentru a ucide». [...] terapie agonică [...] eutanasiacă. [...] nenumărați cetățeni romani, patricieni și plebei, făceau la fel, deoarece se considera că este o dovadă de măreție morală. Așa cum spune Pliniu cel Bătrân, «dintre toate darurile pe care natura i le-a oferit omului, nu există unul mai de preț decât acela de a putea să aleagă să moară atunci când vrea, și cel mai de preț lucru este că fiecare poate să și-l administreze singur» *(Istoria naturală,* XVIII, 2, 9)."[3]

De ce bem, de ce, mai ales, beam? Eu sper, și tocmai de-asta explicitez, dintr-un bun, sănătos reflex civic, democratic, *roman:* ca să nu fim otrăviti.

De ce trebuie să bem? Ca să nu ne lăsăm otrăviți de drogurile artificiale, ucigătoare, ale ideologiei, ale economiei. Să ne „îmbătăm" farmaceutic, terapeutic, filozofic, contrapolitic, ca să nu ne lăsăm *îmbătați* nici măcar *cu apă rece,* ci cu idei false: ieri despre comunism și în numele comunismului, azi despre capitalism și în numele capitalismului.

Beția constă tocmai a fi transformat / a te transforma în altul, într-o persoană (social-politică) a treia, în obiect. Nu întâmplător amintirile despre beție sunt despre alții, la persoana a treia.

Să bem civic. Să bem politic. Operând însă marele salt de la beția pasivă (îmbătarea) la beția activă, „theriako"-terapeutică, împotriva Marii Otrăviri politice (pe gură, prin ureche – hamletian prin privire, prin piele: peste tot).

Suntem otrăviți!

Poate pentru că încă nu am băut. Prima beție abia urmează să vină. Nu am băut încă.

Pentru că suntem deja învinși, să fim tari, să rezistăm, să învingem. Să învățăm să bem, pentru ce să bem, ce facem, de fapt, fără să știm – și tocmai de aceea *fără amintiri* –, atunci când bem: de ce bem de fapt.

Să bem împotriva beției. Să *devenim* alții pentru a *nu fi făcuți* alții. Viața socială este prin ea însăși beție, orgie, impudoare, desfrâu, sabat. În acest sens, încă nu am băut cu adevărat, încă n-am (re)învățat să bem.

Nu am cu ce să mă mândresc. Nu pot spune, asemenea lui Debord, închinându-mi un *Panegiric:* „ceea ce a marcat, fără doar și poate, întreaga mea viață a fost obișnuința de a bea, repede dobândită. [...] Alte două sau trei pasiuni, pe care-am să le divulg, au ocupat, aproape continuu, un loc cât se poate de important în această viață. Aceasta a fost însă cea mai constantă și cea mai prezentă. Dintre puținele lucruri care mi-au plăcut și pe care am știut să le fac bine, ceea ce cu siguranță am știut cel mai bine a fost să beau. Cu toate că am citit mult, am băut și mai mult. Am scris mult mai puțin decât majoritatea celor ce scriu; dar am băut mult mai mult decât majoritatea celor ce beau. Pot să mă număr printre cei despre care Baltasar Graciân, gândindu-se la o elită de negăsit altundeva decât printre germani [...], putea să afirme: «Sunt unii care nu s-au îmbătat decât o

dată, dar i-a ținut toată viața». [...] Mi-a plăcut mai întâi, ca tuturor, efectul beției ușoare, apoi, foarte repede, m-am îndrăgostit de ceea ce urmează beției violente, după ce ai depășit acest stadiu: o pace magnifică și teribilă, adevăratul gust al trecerii timpului. Chiar nelăsând, poate, să se vadă, de-a lungul primelor decenii, decât vagi semne, o dată sau de două ori pe săptămână, ale acestei stări, fapt este că am fost neîncetat beat, pe perioade de mai multe luni de zile; și chiar și în restul timpului am băut mult."

Nu mă pot eroiza, vai, în felul acesta, titanic. Căci nu trebuie să uităm că autorul acestor extraordinare rânduri este autorul uneia dintre cele mai mari, mai profetice cărți ale epocii noastre, *Societatea spectacolului,* în care, departe de a ieși, ne afundăm pe zi ce trece mai mult, tinzând spre dispariție și spre preacreștina transsubstanțiere în supranimicul „simbolic". Dacă beția descrisă de către Debord înseamnă sau, de fapt, prilejuiește, provoacă tipul de *trezie* din *Societatea spectacolului,* SĂ BEM! Să ne apucăm, în sfârșit, de băut, să inițiem și să ne inițiem în PRIMA BEŢIE, dinaintea MARII TREZII („Marea Amiază" a lui Nietzsche?), adevărul și capacitatea de percepție *diferată* a Marii Mahmureli, adevărul de-a doua zi despre beția din ajun: „«Frumos ca tremuratul mâinilor în alcoolism», spune Lautreamont. Există dimineți emoționante, dar dificile", adaugă, memorabil, apocaliptic, Debord.

Pentru că acestea, așa sunt diminețile adevărului. Dar pentru a ajunge la *mahmureala-adevăr,* trebuie să bei. În *Societatea spectacolului*, orgia este continuă, și ne drogăm tocmai pentru a nu mai fi niciodată dimineață, pentru a nu ne mai fi rău, *a doua zi,* de trezia la adevăr din beția care e societatea. Din amintirile celorlalți nu se poate învia decât a treia zi, ca s-o iei de la capăt, *după* Scriptură.

*

Dumnezeule, despre câți bețivi am amintiri! Câți bețivi am asistat! Cât s-a băut în jurul meu! Câtă istorie a curs și s-a înghițit! Din câte istorii am ajuns să lipsesc!

Adevărată oroare – să ai viața compusă numai din tine în(-)suți. Ce sărăcie – să-ți poți aminti vreodată de „tine însuți”, nu de alții, de ceilalți, de cei etern vii.

Vom apuca vreodată să bem cu adevărat – *prima dată?*

Mugur Grosu

Gazpacho Salsa

Stăteam întins pe spate, cu lumina stinsă, și încercam să pritocesc o poveste. Cu început, cuprins, încheiere – cum scrie la carte. De fapt, m-am hotărât imediat să mai amân începutul – are prostul obicei să o lungească aiurea, să bată câmpii, și-apoi se face nevăzut și te lasă în mijlocul bărăganului să-i plătești nota. Nu, mulțumesc. De data asta, ne concentrăm la cuprins. Dar nici cuprinsul n-are obiceiuri mai fine, aici chiar că trebuie să ai mintea odihnită și să fii cu ochii-n paișpe, că nu mai ai de-a face cu o entitate oarecum idealistă și naivă, cum era introducerea, ci cu niște grupuri organizate, bine puse la punct, dar ale căror intenții îți scapă, o șerpărie de personaje, situații și interese care-și dispută supremația până când reușesc să-ți impună soluția dorită de ele, indiferent de ce planuri aveai tu în cap. Așa că cel mai bine-i să stabilesc de la început finalul. Odată bătut în cuie finalul, lumea interlopă de la cuprins dansează cum îi cânți tu. Iar

dacă nu-i convine, n-are decât să nu danseze! Dar ce-mi veni mie cu dansul? Şi, dintr-odată, am realizat că nu mai eram singur: la adăpostul întunericului, cineva îmi intrase în cameră pe fereastră. Şi îmi cânta, și se unduia! Vai de mine, era chiar ea, Madonna! Poftim încurcătură! Mii de oameni o așteptau la concert, au dat câte-o găleată de bani s-o audă, s-o vadă, s-o... audă, și ea în camera mea, vai ce mai cânta și se unduia! Dar, dacă-mi pun ceva în cap, poate să-mi intre-n cameră și Madonna, că-s tare ursuz și lipsit de maniere. Așa că i-am zis de la obraz: știi ce, poți să cânți și să te unduiești cât vrei, dar afară, că eu acum am o treabă și nici măcar tu cu șaișpe papi Benedict laolaltă n-o să mă abateți cumva de la ea. Așa i-am zis, dar asta n-a ajutat la nimic, căci ea se apropie și mai mult, iar, când luă o notă de sus, paharele de pe policioară i-au răspuns cu un zăngănit. I-am zis iar: degeaba cânți și te unduiești, că eu finalul nu-l schimb! Dar ea se apropie și mai mult, iar, când luă o notă de jos, o șosetă care se ascundea de o lună în spatele canapelei sări în mijlocul încăperii, zvârcolindu-se ca un pește pe uscat. Degeaba cânți, i-am strigat, încercând să înhaț șoseta, degeaba te unduiești, că nu te bag nici măcar la cuprins, cât ești tu de Madonna! Dar ea se apropie și mai mult și luă o notă nici de jos, nici de sus, ci fix din mijlocul grădinii Edenului, din pomul oprit. Şi-atunci povestea uită de poruncile mele și mușcă pofticioasă din nota aia, și imediat i s-au deschis ochii, a cunoscut că era goală, a înhățat șoseta din mijlocul încăperii și s-a acoperit cu ea.

Iubitul meu cititor...

...te vei fi întrebat, asemenea mie, unde vrea să ducă povestea asta. Motivul pentru care încalc acum cine știe ce convenție de la Geneva privitoare la raporturile pline de discreție, tact și

responsabilitate ce trebuie să existe între noi îl vei afla îndată. Să nu crezi că aceia care monologhează imperturbabili preț de câteva sute de pagini nu au creierii varză: îi înnebunește gândul că undeva se vor da de gol, că vor încurca fișierele sau că, luați de-al personajelor val, au lăsat ceva de izbeliște, vreun robinet, o butelie deschisă ori un nene care se cerea la toaletă de vreo patru capitole. Nu țin să ni se întâmple și nouă astfel de chestii venerice. Pentru că, oricât de bizar ți s-ar părea pentru o întâlnire pe neve într-un stabiliment aglomerat ca acesta, vreau să-ți spun că îmi ești deosebit de simpatic; nu-ți ascund nici măcar faptul că, deși îți vorbesc cu *tu,* încă manipulez, ca toți cei de teapa mea, un plural mascat. Ca semn de excepțională sinceritate, voi renunța, momentan, la mascarada asta și voi folosi pluralul până când vei fi cu adevărat pregătit să vorbesc doar cu Tine. Dar, te rog, fii foarte atent, să nu scapi tocmai Tu momentul.

Așadar, doamnelor, domnilor, să-și reintre în drepturi pluralul. Vă rog să vă plimbați nestingheriți prin acest textuleț, să vă serviți cu ce vă vine la îndemână și să mă suportați până duc la capăt povestea. Firește, dacă aveți întrebări, puteți să mi le puneți. O să ofer, pe parcurs, diferite răspunsuri și, dacă avem noroc, ce am eu și ce aveți dumneavoastră se vor potrivi cumva, undeva. Nu se poate să nu se potrivească. Sunt plin de optimism în dimineața aceasta în care vă scriu; la dumneavoastră probabil e noapte, sau prânz, sau se îngână ziua cu noaptea, în fine, mă indispun toate aceste probabilități, am să vă ofer prilejul să vă exprimați direct în acest text. Tot ce aveți de făcut e să tăiați dintre variante și să bifați ce vi se potrivește, adică urmați îndemnul apostolului Pavel și păstrați ce e bun:

1. la dvs. e dimineață/ prânz/ noapte/ devreme/ prea târziu/ cineva în vizită/ nu ştiţi

2. v-ați instalat comod/ incomod/ nu v-ați instalat/ întrebarea e prea indiscretă

3. ați rezolvat toate problemele urgente/ nu le-ați rezolvat/ nu e treaba dvs. să rezolvați, doar creați probleme

4. aveți chef de citit/ nu aveți chef de citit/ aveți chef și, din lipsă de altceva, citiți/ aveți chef, dar întrebarea e prea indiscretă/ nu aveți chef de nimic

5. În timp ce citiți vă mângâie cineva pe cap/ mângâiați pe cineva pe cap/ nu vă mângâie și nu mângâiați pe nimeni nicăieri

6. aveți soț/ soție/ copil/ câine/ pisică/ peștișor/ papagal/ hamster/ porc de Guineea/ soție de Guineea/ ceva din Guineea/ n-aveți nimic

7. afară plouă îngrozitor/ stă să picure/ latră ceva sau merge undeva/ nu știți ce înseamnă afară, sunteți homeless/ nu se întâmplă nimic interesant/ nu se întâmplă nimic interesant din ziua în care v-ați născut

Vă rog să parcurgeți rândurile de mai sus cu atenție și să încercați să trageți o concluzie. Eu am să mă pronunț doar în cazul în care ați bifat a șaptea variantă din paragraful al șaptelea. Cu anumite rezerve, invitația e valabilă și pentru cei care-au bifat a șasea variantă din paragraf. În toate celelalte cazuri, considerați aceste rânduri facultative; viața dumneavoastră este plină de surprize, sunt convins că aceste clipe vor trece fulgerător și veți sări dintr-o pocnitură de degete fix la pagina care vă interesează.

Acum. Ţi-am promis că va veni o vreme în care voi vorbi doar cu tine, în care te voi privi drept în ochi, deși e o întâlnire pe neve. Iată că-mi respect promisiunea și am rămas singuri. Sper că ai fost atent, iar acum, când putem vorbi doar noi doi, ești aici. E un lucru bun că ai avut curajul să faci una ca asta. Nu știu de ce, dar am senzația că noi chiar suntem făcuți unul pentru altul. Spune-mi, crezi asta? Ai încredere în mine? Pot avea încredere în tine? Dar, înainte de toate, *știi cine îți vorbește*? Sigur, poți să dai paginile să-mi recitești

numele, poți să mă cauți pe Google. Dar la ce ți-ar folosi asta? Pentru că te-ai obișnuit să te lași folosit, să-ți încarci creierul cu numele tuturor lucrurilor, ca apoi să întinzi mâna robotic spre rafturi? Sau poate vrei să-mi faci rău? Pentru că apoi o să ai pretenții, o să pretinzi, într-un fel sau altul, atenție, recunoștință, o să vrei să țin cont de ideile tale, deși ai putea, oricând ai putea, să o faci și singur? Mai bine nu mă saluți când mă-ntâlnești, spune-mi *Grosule, nu te salut!.* Vezi cum te-am păcălit? Mi-am și strecurat în urechea ta numele. Acum te-ai putea întreba și tu: *Dar el știe? Își va aminti numele meu?* Așa, deschide-ți sufletul, scoate fierea din el, n-o ține în tine, vomită stricăciunea. Spune și numele. Cum spuneai? Nu aud. Mai tare. Oricum, cât crezi că-l voi ține minte? La ce mi-ar folosi? Ești sigur că-ți va folosi și ție? Dacă-ți va face rău? N-ai de unde să știi, de-acum nu rămâne decât să aștepți, să te rogi. Te îmbrobodeam mai devreme că suntem făcuți unul pentru altul. Nu e adevărat. Nimeni nu e făcut pentru nimic special. Ne place să credem asta, că există un plan special pentru noi, un telefon va suna din cer special pentru noi în momentele grele și ne va salva din rahat. Asta vrei de la mine? Să te salvez din rahat? Așa te-au îmbrobodit pe la școală? Așa ai învățat că-i frumos? Așa ai face și tu pentru mine? Așa ajungi să te lași folosit, să te oprești la un anumit raft, iar nu la altul, să pui ștampila pe ăla, și nu pe celălalt în cabina de vot, așa te-ai trezit citind cartea asta: pentru că undeva, în preistoria ta, cromozomul X s-a exprimat deja în numele tău, a ales pentru tine. Așa voi face și eu, și am nevoie de tine nu doar ca să-mi citești povestea. Ai să mă ajuți să o scriu. Şi nu ai puterea să mă refuzi, pentru că eu sunt chiar cromozomul tău X și voi scrie acum o poveste fix pentru tine:

...în fine, Gazpacho

Nu mi-a ieșit din prima, au fost câteva mici accidente de care nu-mi prea place să-mi amintesc. Am făcut câteva experimente nevinovate pe câțiva dintre ei, ca să fiu cât mai relaxat. Firește că lor nu le-am spus nimic, și unii au suferit, probabil, mici indispoziții sau traume. Închideam ochii, nu-i mai vedeam, îi deschideam, îi vedeam iar, într-o poziție ușor modificată. Trebuia să învăț să ordonez totul până în cele mai mici amănunte, iar eu nu reușeam nici măcar să-i rețin o clipă încremeniți. Primul se nimerise să fie Geg, îmi era puțin teamă să nu se întâmple ceva cu el, ceva pe care să nu-l mai pot repara după aia. Dar era cel mai apropiat prieten al meu, ceea ce făcea ca șansele de reușită să crească considerabil. Am încercat din prima, poate tocmai de-aia nu mi-a reușit. Ducea țigara la gură când am închis ochii și trebuia să-l găsesc în aceeași poziție câteva clipe mai târziu, când aveam să-i deschid. Mi-am fixat în minte ultima imagine, chiar și desenul fumului de țigară prin aer. Însă, când i-am deschis, brațul i se bălăngănea pe lângă corp, aruncase țigara în apă și tocmai scuipa spre ea. Focalizează, mi-am spus, scuipând și eu spre cerculețul făcut de țigară în apă. Am întors iarăși ochii spre Geg, l-am privit cu atenție cum își arcuiește sprânceana, cum își îndoaie buzele, cum își subțiază obrazul și-am închis ochii chiar în clipa în care a doua bulă albă îi țâșnea dintre dinți. Am strâns pleoapele, încercând să păstrez imaginea aia, cu scuipatul lungit prin aer, apoi am auzit plescăitul și m-am indispus cumplit. Trebuia să sincronizez sunetul cu imaginea, să redevin stăpânul absolut al minții mele. Altfel, vai, lumea aceea avea să-și facă de cap în continuare: și acela era capul meu. Am deschis ochii și-am hotărât să iau o pauză. Priveam balta murdară prin care Geg învârtea, într-o doară, o undiță. Jil plecase să strângă niște vreascuri și preferam să termin primul test înainte ca el să se întoarcă. Dar mai important decât toate era să mă relaxez. Geg

spunea că salivează după o porție de gazpacho salsa și își amintea de ziua când pescuise ultima oară sardine, asta se întâmpla de fiecare dată când mă duceam cu ăștia la pescuit, pierdeam toată ziua fără să prindă nimic, dar ei nu se plictiseau, nu, își aminteau de isprăvile lor pescărești din trecut, de ziua în care plouase cu sturioni, cădeau din cer ca avioanele în picaj, unii plonjau în apă, într-o jerbă de spume, alții se redresau la câțiva centimetri de sol și planau ușor ca niște fluturi pe care puteai să-i apuci cu mâna, ori de ziua în care au reușit să enerveze un somn până sărise pe mal, după ei, să-i muște, se prăpădeau de râs amintind scena asta cu peștele sărind după ei ca un cangur, clănțănind prin aer să-i apuce de gât, nu știu cum naiba, doar când se nimerea să fiu cu ei nu se lipea nimic de undița aia, iar Geg o-nvârtea neglijent prin apă, să-mi arate că de-aia, pentru că nu prea avea chef să prindă ceva, nu se-ntâmpla mare lucru, încercam să nu mă mai gândesc la nimic, fixam undele stârnite de el prin apă și ultima frază pe care am auzit-o era tot despre gazpacho salsa, „dar neapărat să pui o felioară de lămâie verde în farfurie”. Priveam undele alea și, dintr-odată, s-a înmuiat ceva în mintea mea, m-a învăluit un abur atât de blând încât nu mai aveam corp, doar ceva ca un dop de plută care plutea leneș într-o substanță călduță. Aproape că ațipisem, nu știu cât a durat amorțeala asta, apoi aburul a început să se miște și lucrurile să prindă iarăși contur, însă cu totul și cu totul alt contur decât cel la care mă așteptam. În fața mea, în locul în care fusese balta, era o porție uriașă de gazpacho salsa, am bănuit asta după enorma felie de lămâie verde așternută în fața picioarelor mele și care se pierdea hăt, în zare, parfumând orizontul. Am întors încet capul și am văzut pe chipul lui Geg o expresie de panică îngrozitoare. Am strâns imediat pleoapele și mi-am dorit din toată ființa mea să nu mai fie acolo când le voi deschide. Am stat așa minute întregi, cu

ochii și pumnii strânși, atât de încordat, încât îmi simțeam până și unghiile cum cresc, împungând podul palmei. Ce ușurare: am deschis ochii și chiar dispăruse. Mi-am ținut respirația, am privit cu grijă în jur, eram singur. Au urmat câteva minute sau poate chiar ore de beatitudine privind felia aia de lămâie ce umplea orizontul, o savuram ca pe un apus de soare, firesc, fără să-mi doresc să ating nimic, fără să-ncerc să mă ridic, să scotocesc în zare după alt obiect sau altă senzație. Apoi am închis ochii iar și mi-am amintit cum fusese totul înainte, am văzut iarăși balta, cercurile de apă din dreptul undiței, chiar și chiștocul acela de țigară care plutea, am pus totul la loc, doar cu Geg aveam o problemă, nu reușeam să mi-l aduc în fața ochilor, vedeam doar expresia aia de panică și nu știam ce să fac cu ea, am deschis ochii, și totul era acolo, balta, cercurile de apă, chiștocul de țigară, chiar și undița sprijinită de aer. M-am panicat îngrozitor amintindu-mi că Jil trebuie să apară dintr-o clipă în alta, parcă îl și vedeam, va citi imediat toată scena, dispariția lui Geg, undița aia din aer, ar fi cerut explicații, nu știu de ce, eram convins că mă va bănui imediat pe mine de toată tărășenia, și gândul ăsta mi-l făcea foarte antipatic. Şi-apoi chiar l-am simțit venind, am întins mâna, am apucat undița, am închis ochii și m-am prefăcut că dorm. Jil însă nu bănui nimic, era, de altfel, preocupat să-mi abată atenția de la faptul că venise cu mâna goală, hoinărise aiurea și-acum pălăvrăgea întruna, văzuse nu știu ce libelule albastre și mari cât palma, a încercat să prindă una, dar n-a reușit, oricum știa că n-o să prindem nimic, așa că nu s-a ostenit să mai care vreascuri, unde-i afurisitul ăla de Geg? M-a întrebat așa, dintr-odată, dar eram pregătit, am ridicat, plictisit, din umeri și m-am prefăcut la fel de mirat, adormisem, și uite că nu mai era. Jil însă nu se mira, se trânti la pământ, se întinse pe spate cu un fir de iarbă în dinți și continuă să pălăvrăgească verzi și uscate.

După o vreme, începu să-l boscorodească pe Geg, care umbla aiurea, boscorodi balta, undița, iarba, iar eu îi cântam în strună. Apoi m-am prefăcut plictisit, m-am tolănit pe burtă și-am început să respir ca un om adormit. Jil mă boscorodi și pe mine, vorbi câtăva vreme singur, apoi respirația i se îngreună și adormi. Am ridicat ușor nasul din iarbă și am fixat un tufiș, încercând să mi-l reprezint cât mai bine în minte pe Geg. Închideam ochii și-i deschideam, sperând c-am să-l văd tolănit acolo, viu și nevătămat. Însă eram atât de speriat la gândul că îl făcusem să dispară, încât nu reușeam să-mi compun în memorie decât expresia aia, când îi apăruse în față o porție uriașă de gazpacho salsa. Încordarea mă istovise și credeam că n-am să mai reușesc niciodată, dar, chiar când era să abandonez, mi se desenă totul limpede în fața ochilor. L-am pus în iarbă, i-am mișcat încolo și-ncoace brațele, l-am ridicat în picioare și l-am privit printre gene cum se dezmorțește, mirat, cum se împiedică ca un bețiv de firele de iarbă. Am stat așa, prefăcându-mă adormit și l-am ascultat fâțâindu-se printre noi. Se oprea în răstimpuri, probabil că privea balta și încerca să-și amintească ceva. I-a luat ceva vreme până s-a dezmeticit, l-a scuturat pe Jil și au început imediat să se boscorodească la fel ca la începutul zilei, atunci m-am ridicat și eu în capul oaselor. Am flecărit o vreme toți trei, ronțăind câte-un fir de iarbă. Apoi, fără nici un motiv, Geg se-ntoarse spre mine, cu o căutătură ciudată care mă împietri. Zgâria firul apei cu undița, parcă-ncercând să-mi arate ceva acolo, dar mintea-i zbura pe alte coclauri decât credea mintea mea vinovată: își amintise de istorioarele lor pescărești, încerca să mă lămurească de ce n-am avut și șansa să fiu martor la una dintre ele: „Adevărul e că azi am fost plictisit, n-am avut chef de nimic. Nu-i nici o procopseală să ții un băț în mână, să-l ridici în răstimpuri și să vezi agățat acolo un pește. Într-o zi

însă, eram chiar în locul ăsta și m-a pocnit așa, dintr-odată, o poftă nebună după o porție de gazpacho salsa. Ţineam bățul ăsta în mână și ce crezi că mi s-a întâmplat?" îngrozit că va da totul în vileag, am închis ochii, am adormit imediat și-am avut următorul vis:

Se făcea că mă mutasem cu casa pe o insuliță din Caraibe, lângă un vulcan pasiv. Dar în prima mea dimineață acolo el deveni, brusc, activ, împroșcându-mă cu cenușă. Am fugit imediat la singurul telefon public, să anunț autoritățile și pe bunica Leah, care mă aștepta pe versantul celălalt cu un borcan de zacuscă în mâna stângă, în timp ce cu mâna cealaltă cotrobăia după mine în zare. Probabil văzuse deja norul de fum și își făcea griji că-mi uitasem umbrela acasă. N-aveam la mine nici o fisă, așa că m-am enervat teribil și-am smucit receptorul până l-am rupt. Apoi am văzut o bancă în apropiere și-am năvălit în ea, după niște fise. Fața mea mânjită de cenușă, tonul agitat și receptorul din mână îi tulburară pe cei dinăuntru, care s-au trântit la pământ, țipând îngroziți. M-am enervat și-am strigat la ei să-și vină în fire, că n-am venit să-i omor, dar au început să zbiere mai tare. O doamnă cu ochelari s-a târât până la picioarele mele, implorându-mă să o cruț. Cum purtam obișnuiții mei pantofi de lac, ea amuți brusc văzându-și, oglindit în ei, chipul schimonosit de prostie. Își scoase imediat trusa de machiaj și începu să se dichisească, cu nasul în luciul pantofilor. M-am dus iar la ghișeu, dar n-am găsit acolo decât bancnote mari și alte prostii inutile în vremuri de activitate vulcanică. M-am întors spre cei culcați la pământ, strigându-le să-mi dea ceva mărunțiș. O parte dintre ei leșinaseră, ceilalți au băgat mâinile în buzunare și au scos cheile de la cutiile lor secrete. M-am îndreptat spre camera de depozit, dar m-am împiedicat de femeia care se târâse tot timpul după mine să-și termine machiajul. Văzându-mă căzut, un buhăit chel a-

ncercat să mă muște de picior, dar nimeri cu dinții-n pantof, așa că femeia cu ochelari, deranjată, îl îndepărtă cu penseta, ciupindu-l puternic de pungile de sub ochi. Ajuns, în fine, la tainițele lor prețioase, care semănau cu niște sertare de morgă, le-am deschis pe rând, dezvelind micile lor secrete murdare. În prima am dat peste un cactus cu două brațe îmbrăcat cu ciorapi negri, de nailon. Între brațe se vedeau dâre uscate de sânge. În a doua am găsit un pachet de țigări desfăcut, câteva brichete și o scrumieră plină de chiștoace. Unul încă fumega. Am tras un fum și-am deschis iute a treia cutie, pe care-am închis-o la fel de repede, căci era căptușită cu oglinzi care-mi deformau chipul. În a patra era doar un ceas cu cuc, care mergea invers. Cucul stătea afară, cu coada spre mine. Am învârtit limba ceasului până la fix: un arc trase pasărea înăuntru, ușița se-nchise și din fundul cutiei se auzi, ca înăbușit cu perna, horcăitul „uc-uc, uc-uc”. A cincea cutie era plină cu pământ. Deasupra, o lopățică legată cu șnur, asemenea creioanelor de la ghișee. Am scormonit nițel cu ea prin pământ, dar mă plictisi ideea c-aș găsi îngropat acolo vreun tezaur meschin, ori chiar un cadavru. Așa că am deschis-o pe-a șasea și-am tresărit: înăuntru, în patru labe, era un om gol, cu niște hamuri de piele în jurul trupului. Am întins mâna și el mi-a lins-o. Văzând însă că încercam să-i desfac hamul, m-a mușcat cu sălbăticie, așa că am renunțat și-am închis cutia la loc. Deja obosisem; am lăsat baltă celelalte sertare și m-am întors în sală. Aici, firește, nu mai era nimeni. Toți o tuliseră, cu excepția doamnei care mergea de-a bușilea după mine: de câte ori mă opream, se strâmba în pantofii mei, încercând să-și contureze buzele. Am desprins ușor de podea un picior, ea s-a luat după el. L-am ridicat, s-a înălțat și ea ușor din șale, concentrată la luciul pantofului. Am repetat mișcarea, nu părea să observe. Am mișcat piciorul la stânga, la dreapta: era hipnotizată. Mi-am tras

încet piciorul până l-am adus în dreptul mâinilor, am desfăcut ușor șiretul, m-am descălțat, am pus pantoful gol pe podea, l-am împins mai încolo, ca pe-o strachină de lapte în fața unei pisici, apoi m-am îndepărtat.

Am ieșit pe stradă și am văzut că oamenii alergau în toate părțile. Făceau asta total arbitrar, fără nici o metodă. Mi-am dat seama imediat că aici era o treabă pentru mine. Organizarea începe în momentul în care convingi doi oameni să alerge în aceeași direcție, constant, preț de câteva săptămâni. Şi-apoi să se oprească în același timp, în aceeași poziție. Restul ar veni de la sine. Ca să prind curaj, era suficient să-mi amintesc de vremurile în care i-am convins pe toți să bea ceva, chiar și apă. Pe vremuri toată lumea se canonea doar pentru mâncare, toți se luptau pentru aceleași resurse solide, dar nimeni nu avea nici un interes pentru ceva care putea să încapă într-o picătură. O adevărată risipă, având în vedere că pe sărmana noastră planetă avem din belșug lichide, în special apă – un pretext excelent să dezvolți de aici inepuizabile combinații și divagații. Așa că am început să apar în public cu un pahar în mână. Ce faci cu chestia aia în mâini, mă întrebau unii și alții. Şi unii, și alții se comportau conform planului, dar nu știau asta. Pentru a-i convinge să bea, fusesem nevoit să inventez paharul. Chestia asta, le răspundeam, mă ajută să beau într-o poziție supercomodă. De ce să bei? întrebau ei. Cum, nu știți? Evident, nu știau. Se holbau la mine, era greu de crezut tocmai pentru că totul era atât de simplu. Ca să fiu sigur de reușită, am făcut câteva teste pe câini. Le-am spus, cu exemplificări imbatabile, că pe sărmana noastră planetă diferite lichide există deja în cantități excelente. Psihoza a început de la sine și n-aveam nici un interes s-o opresc, în ciuda poziției mele publice și-a dezmințirilor din presa vremii. Dacă m-aș fi străduit, probabil că găseam altceva, dar sunt teribil de leneș, în special în

primii 500 de ani de viață. Din moment ce aproape tot corpul lor era compus din lichide, au urmat, evident, niște scene de canibalism – testate înainte pe câini. Asta, de regulă, după lăsarea întunericului, când omului, ca și câinelui le era cel mai greu să găsească, prin beznă, prima băltoacă. Era mult mai simplu să se întindă după vecin, după partenerul de viață și, într-o clipă de neglijență, de neatenție conjugală, să-i smulgă toată apa din trup. Într-un anumit sens, era bine. Doar că, iată, acum toți oamenii fugeau în toate părțile, ocolindu-se unii pe alții cu o ingeniozitate surprinzătoare din partea lor. Asta se datora și faptului că, atunci când inventasem mersul pe jos, fusesem nițel mai nervos, așa că în prima fază au înțeles că le-am dăruit alergatul. Chiar mai grav de atât, alergatul în toate părțile.

Singura cale era să-l conving pe fiecare să alerge spre mine.

Așa ai ajuns aici.

Acum descurcă-te.

Florin Iaru

O beție cu Jorj

Ca să ajung în pivniță, ieșeam din corpul principal al casei bunicilor, coboram treptele, intram în grădină, apoi o luam la dreapta și ajungeam la chepeng. Trăgeam voinicește. Chepengul era cât mine de mare, deci foarte mare! Treptele coborau într-un întuneric călduț, ușor înecăcios, cu miros de mucegai. Acolo era beciul minunilor. Sticle, sticluțe, clondire, butoaie, vase, cutii de tablă, relicve misterioase. La ce altceva să viseze un copil? Dar nu mă simțeam niciodată confortabil coborând acolo, sub pământ, chiar dacă aveam cu mine o lanternă pătrată, ruginită, cu o baterie veche cât lumea... Firicelul de lumină era singurul sprijin de nădejde. Dar de ce coboram tocmai eu? Păi, la mijloc era mândria mea. Eu eram, dintre toți cei nouă nepoți, singurul capabil, singurul demn și, din cauza asta, primul pe listă la cărat vinul sau țuica. Copiii care nu-s curioși, care nu gustă, nu răstoarnă, nu destupă sau nu

cercetează realitatea înconjurătoare trebuie îndopați cu sirop de tuse, ca gânsacii, și băgați în pat până le vine mintea la cap. Ori frecați cu spirt îndoit cu apă. Ori descântați cu cărbune. Citez din bunica...

Urcam cătinel, ținând cu grijă clondirul de gât și, când ieșeam în lumina înserării, hop, înlăturam dopul din gâtul sticlei. O duceam la gură... Gustam. Plescăiam, cum fac oamenii mari. Mmm, ce ciudățenii mai beau unchii ăștia și mătușile și bunicul și toată lumea... Dar ce sentiment minunat să fii de-o seamă cu toți acești ciudați, să te înfrupți din lucrurile interzise și să nu pățești nimic. Probabil că eram ales. Sigur! Apoi înfigeam la loc coceanul și mă prezentam mândru în fața familionului. Petrecerea lor putea continua. Eu eram cu sufletul împăcat.

Schema asta mi-a mers mult timp. Mai exact, cam până prin ’62-’63, când bătrânii și-au părăsit satul adoptiv, Cataloi (unde bunicul avusese domiciliu obligatoriu), și au luat drumul orașului. N-a fost o mișcare prea inteligentă sau, mă rog, n-a fost una norocoasă. Bunicul a murit un an mai târziu, iar bunica n-a mai avut niciodată o casă a ei. A călătorit până la moarte, schimbându-și domiciliul pe la unchii și mătușile mele, și asta a fost cauza unui șir nesfârșit de nemulțumiri și acuze reciproce. Fiecare era convins, până să-i vină rândul, că toți ceilalți nu-și îndeplinesc cum se cuvine sfintele roluri de protectori filiali. Dar asta e altă poveste.

Mie însă gustul pătrunzător al vinului sau al țuicii mi-a rămas în cap și-n inimă. Pentru că stomacul, săracul, nu-l reține, oricât s-ar strădui! Din cauza asta, mă consideram un viteaz, un ales, un cunoscător, un complice, un veteran, un rezistent – rezistent, ăsta, da, era cel mai important cuvânt. Devenisem om mare, demn să stau la masa învingătorilor, să împărtășesc orice din înțelepciunea vieții, din concluziile sau revelațiile

care mă năpădeau. Pentru că, odată cu vârsta, mă năpădeau. Nu atât revelațiile, cât neliniștile. Toate, ale naibii, aveau un motiv. Iar motivul avea nume: Veloiu Virginia, colega mea de clasă. Pentru eternitate!

Așa s-a întâmplat și atunci. Vara lui ’68 plutea într-o mare de calm, optimism și relaxare. Maică-mea își făcea vacanța într-un sătuc din Ardeal, Voșlobeni, la prieteni vechi, încercând să scape de obligațiile și înghesuiala care năclăiau Bucureștii pe 23 august. În satul ăla hălăduiam eu, adolescent miop, dar fără ochelari, plictisit de moarte. De moartea pasiunii. Pentru că Virginia, băiețoasa, apriga mea colegă cu voce guturală, era pe undeva pe la mama dracului. Sau poate chiar prin București, cine știe?, iar eu, aici, lipsit de prezența ei tonică, nu puteam decât să tânjesc dând târcoale unei fantomatice absențe! Ah, Virginia, Virginica, Veli,Velica – o alintam eu –, de ce ne-a separat viața asta crudă?

Trebuia, în schimb, să particip la lungi partide de canastă sau rummy, să diger replici care se repetau cu cadența unui metronom și, culmea, să plec la culcare la ora zece. Bine măcar că mai ascultam Radio Europa Liberă. Măcar atât! Da, vara lui ’68 era calmă, relaxată, plină de speranțe, dar pe mine mă omora cu zile. Viața mea curgea prea repede dintr-o clepsidră lăbărțată și, uite, mâine-poimâine, avea să se termine. Iar eu? Cine eram eu în povestea asta? De-aia, păhărelul de vișinată sau șprițul sprințar, de vară, erau cele mai profunde și prietenești evenimente ale momentului. Dacă Jorj (găzdoiul) încerca să toarne al doilea pahar, mama și Ilonka (gazda) săreau ca arse. Era nebun? Copiii nu au voie. Toate ca toate, dar *copiii* ăia cu care eram asimilat mă umpleau de amar. Nu *mai* eram un năpârstoc. O, nu. Dar nici dragostea mea de om matur, puternic și liber nu aveam cui s-o mărturisesc. Cui? Naturii, ca-n poezie? Ba nimănui, conveneam roșind pe

dinăuntru. Degeaba protestam. Degeaba sugeram, precaut, că aș fi bărbat, că mintea mea funcționează ca mintea unui premiant, ceea ce și eram. Cine să mă înțeleagă? Dădeam peste cap paharul stingher și pălăvrăgeam dezinvolt despre rezistența mea în fața alcoolului, enumerăm fapte de vitejie imaginară. Nu mă credea nimeni. Mă lăudam în pustiu. Of! Dacă acei oameni mărginiți în realitatea lor mică ar fi dat imaginarul deoparte, ar fi întrevăzut esența, care nu era foarte diferită de ce îndrugam eu acolo. În ceea ce privește găselnița cu esența... nu exagerez, eram poet. Nu m-am putut stăpâni!

Dar iată că, într-o minunată seară, după cină, Jorj mă invită misterios în bucătărioara de vară. Destupă o sticlă de vin (o văd și acum, *Corăbioară* de Murfatlar, doișpe lei kilu'), pune două pahare pe masă, își aprinde o țigară și zice:

— Tinere, femeile astea n-or să ne înțeleagă niciodată! Niște încuiate! Hai să bem, da' pe-ascuns! Să nu știe! Sper că ții la băutură!

— Nene Jorj, sunt de neoprit!

A turnat tacticos vinul în pahare și ne-am pus bărbătește pe băut. La început, cu frica masculină de cicăleala muierilor. El suflând rotocoale spre tavan, eu încercând să găsesc subiect de conversație. Mai întâi, oleacă de politică. Îi bârfim pe ruși, îi periem pe americani. Rușii erau răi, americanii erau buni. Rușii erau înapoiați, depășiți, lăudăroși, americanii, dimpotrivă. M-am luminat. Eram perfect de acord. Deși avea înfățișarea unei găini *gât golaș,* Jorj ăsta era dintr-odată simpatic. Ne-am aventurat apoi, cu prudență, în zona automobilismului și a mecanicii. Eu am înaintat numele singurelor automobile pe care le știam: Fiat Spider și, firește, demonul șoselelor, Ford Taurus. La mașini, paharul mi s-a umplut ca prin farmec, asta pentru că Jorj nu avea decât o amărâtă de motoretă Carpați în șopron. În fapt, nici n-o conducea el, ci nevastă-sa. În diminețile când mă

plictiseam din iubire, dădeam deoparte prelata motoretei și învârteam roata în gol. Urmăream vitezometrul și plecam în vis din satul ăla pierdut direct în vâltoarea vieții... O blândă euforie mă cuprinse. Un entuziasm cu aromă de confesiune. O încredere necugetată că lumea e bună și viitorul de aur.

— Nene Jorj, eu cred că Spider e cea mai rapidă mașină din lume. Da, dar iubirea...

De ce am opus iubirea mașinilor nu pot să spun. Așa mi-a venit. Fulgerător. Şi nici nu știu ce m-a făcut s-o spun, dar am spus-o. Nenea a aprins o țigară și a oftat, privindu-mă-n ochi:

— Spune, Florică!

— Ah, nene Jorj, femeile sunt caliciul de minuni al lumii! Pentru o clipă de amor aș fi în stare să... să... să-mi dau viața. Pentru că eu cred că femeile sunt ceva... care...

Mi-a turnat în pahar, dând din cap aprobator. Eram totuși încurcat. Iubirea avea chipul Virginiei, iar el, cu înfățișarea unei prune uscate, numai pasiune nu putea inspira. Am dat din umeri. Oare el înțelegea ceva din misterul feminin? Mă îndoiam. Dar ce mă privea pe mine? Eu, care nu prea știam cum e *alcătuită* o femeie, ezitam între cele mai perverse pofte, cele mai întunecate și nerușinate idealuri – dar se mai puteau numi idealuri? – și gingășia, puritatea sentimentului. Întunericul mângâierilor înfocate și lumina mângâierilor delicate. Eram încurcat. Să o ating cu o floare? Mi-era peste mână. Ce să-i spun? Poezii? S-o cuprind de talie? Să-i strecor mâna pe după gât? Aflasem, într-o tabără, că în Germania există bordeluri. Unde poți petrece în voie cu *gagici,* dar că, deși ai voie să le faci ce vrei, nu ai permisiunea să le penetrezi... „A penetra” era un verb care îmi dădea fiori... Mai mult, ca nu cumva vreun client descreierat să-și ducă la capăt voința spurcată, fetele aveau un soi de petic negru de cauciuc aplicat pe organ. Așa da. Asta îmi convenea. Dacă

eu nu le atingeam, să nu le mânjească un fitecine! Dorința mea de puritate a tresărit. Așa, să nu le... să nu le deloc! Să pot eu să ajung acolo și să le fac să se îndrăgostească de mine. Jorj a tușit încurcat:

— Păi, atunci, a zis el, de ce să mai plătesc?

A urmat o explicație îmbârligată, care și acum mi-e neclară. Eram de părere că mostoflocirea fetelor era îndeajuns. Pentru un bărbat normal. Căci, aflasem eu, pentru ăia anormalii erau alte chestii, alți bani, dar, cum spunea într-o carte est-germană de educație sexuală, „perversiunile sunt un iad a cărui ușă nici nu trebuie întredeschisă". Un tunel al timpului s-a căscat între noi. Deși nu se mișcase de pe scăunelul lui, Jorj părea ceva mai depărtat. O sticlă nouă strălucea feeric, corăbioara părea adevărată, gata de drum. S-a auzit din spate o voce, semăna cu a mamei:

— Jorj, tu chiar ai înnebunit?

Iar el a zis:

— Tu ce te bagi? Nu vezi că aici am un prieten bărbat și băutor? Numa' să nu mă bage sub masă! – și a făcut cu ochiul, chipurile înspre mine; m-am simțit mândru, ca niciodată!

În spate s-a închis aceeași ușă. Am crezut că am visat.

— Unde rămăsesem? A, da! Viața! Simt, nene Jorj, că viața e... atunci când visezi să-ți cucerești destinul cu mâinile goale. Ce e viața? Ce e sentimentul? Cine sunt eu? Simt *că... e* bine, eu ere' că acum înmug... sentimentul, da! Contează!

Becul stingher din tavan se depărtase și el. Am mai băut un pahar. Ciudat, gustul nu mai era cel de la început. Licoarea n-a mai alunecat bâldâbâc sau ghiogârț. Am adulmecat un iz acru, cineva străin s-a declarat îndestulat în mine. Dar trebuia să spun ceva esențial, ceva definitiv, să las un semn al trecerii mele pe acest pământ. Acum era momentul, dacă scăpăm și ocazia asta... Nu mă mai întâlneam cu el până la moarte. Iar moartea pândea după colț!

— Cât voi trăi am săăă... eu, Jorj, dragă, când mă uit în jurul meu, la tine, la fetele astea, în România noastră, în istoria noastră multiseculară, da, sunt mândru că sunt român, iar Virginia... o iubesc, nene Jorj! Şi poate mă iubește și ea!

Am alunecat neguros pe niște perne de apă. Ceva clipocea acut în capul meu. Becul se clătina abrupt, bătut de un vânt nevăzut. Şi, brusc, lumina s-a făcut întuneric. Un întuneric se rotea ca la începutul lumii. În capul meu, cap larg, neprietenos, încăpător și lichid. Senzația era insuportabilă. Se ciocneau, din nou, voința mea și realitatea hâdă. Cu un efort supraomenesc, m-am aplecat peste marginea lumii și am borât. Ah, dar asta nu era marginea lumii, era marginea patului. Iar tavanul nu voia să se oprească. Cineva sau ceva a fojgăit în apropiere. Am gemut, convins că am să mor. Meritam să mor, ba nu meritam. Am repetat acțiunea de golire a sinelui de câteva ori. Cu bulbuci. Şi, în ciuda penibilului care creștea, odată cu conștiința că făcusem ceva ireparabil, nu mă puteam împiedica să mă mir: de unde mai ieșea, din ce ascunzișuri ale sinelui se întrupa materia? Ce misterios e corpul omenesc! Atâta materie respingătoare! Totuși, parcă nu băgasem atâta vin în mine! Mai este? Mai urmează? Doamne, fă să se oprească! Până dimineață eram epuizat și sec ca o sugativă nefolosită.

Ce aveam să-i spun mamei? Cum aveam să mă mai uit în ochii gazdelor? O, nu, trebuia să dispar, trebuia să fug. Numai de nu m-ar fi durut capul în halul ăla, numai dacă greața ar fi făcut o scurtă pauză! Exact atunci, în colțișorul meu, au înflorit țiuiturile de la Radio Europa Liberă. Dar sunetele erau mai tari ca de obicei. Așa o fi trezirea din beție. În amărăciunea și disperarea mea, am înțeles: tancurile sovietice și tovărășești străbăteau Cehoslovacia. M-am extras din așternuturile jilave. Chiar invadaseră Cehoslovacia! Ah, barbarii! Şi noi? Românii? La picioarele mele, în locul

covorașului, cârpe. Și, sub cârpe, pete mari, de o culoare nedefinită, pe dușumele. Am străbătut, precaut și tulbure, drumul până la ușa întredeschisă. Strânși ciorchine în jurul aparatului masiv, cu două difuzoare, cei trei călăi ai suferinței mele ascultau transmisiunea fără să-mi acorde nici cea mai mică importanță. Mama doar m-a săgetat. Scurt și sever. Apoi a hotărât brusc, până nu intră rușii peste noi, s-o ștergem acasă, măcar acolo am fi în siguranță. Am înțeles mai târziu că avusese o discuție neprincipială cu subiectul Ardeal. Ilonka, prietena ei din tinerețe, avea o viziune prea personală asupra istoriei străbune. Jorj făcea haz de necaz, cum îi era felul. Da, s-a lămurit mama cu ciudă, așa uneltesc unguroaicele, îmbrobodind fraierii bărbați români, care se lăsau – o, Doamne! – duși de nas. Nu, nu mai rămâneam acolo nici un minut. Era prea periculos. Degeaba s-a oferit găzdoiul să destupe, pentru mine, o țuică proaspătă. Am văzut negru în fața ochilor, iar mama a văzut roșu. Era prea mult. Om bătrân și se pusese la mintea mea. Asta era educație? Sau o zeamă de varză? Hai, Florică, acum știi ce e băutura!

— Nu, nu, nu, a protestat mama, atinsă la coarda sensibilă, puiul ei. Fusese o nebună să-i accepte propunerea, să mă învețe minte!

Am făcut drumul spre București bălăngănind din cap. În ciuda avântului patriotic, în ciuda destinului care-mi surâdea eroic, în ciuda tensiunii antisovietice, în ciuda armei automate care deja strălucea nouă, oțelită și imaginară în brațele unui tânăr încleștat la granițele inviolabile ale României iubite, în capul meu sufla un vânt umed și înecăcios. Ah, de s-ar opri o dată, mă rugam eu la toți sfinții, ars de sete și bând apă în neștire, din gară-n gară. Când am ajuns acasă, seara, am căzut răpus.

— Stai, a zis mama, nu mă ajuți la bagaje? Nu-ți ajunge că m-ai făcut de rușine! Acum mă lași

singură?

Ghinionul meu. Primul lucru care ieșit dintre boarfe a fost promisa sticlă de țuică. Am văzut-o cu ochii mei, stomacul meu a văzut-o, și ea mi-a zâmbit verde-n față. Fulgerător, am mai dat o dată, ultima, la boboci. Gata. Ajunge! Am plătit destul! Opriți-vă! N-a mai rămas din mine decât carcasa. Şi, pentru prima dată, moartea mi-a părut o ieșire onorabilă din necaz. Doar să găsesc o portiță. Mâine, mâine va fi ziua cea mare și ultima. Blestemată fii, băutură! Adio, viață, adio, preaiubita mea Veloiu Virginia! Şi-am adormit.

Augustin Ioan

„Călăvie”

Prima amintire despre relația – ambiguă – dintre mine și „procesul de alterare a conștiinței prin îmbibare alcoolică” trebuie să fi fost destul de timpurie. Părinții o povesteau cu amuzamentul relaxat, dat de faptul că îngrijorarea de atunci nu s-a împlinit (încă?). Pe scurt, ea sună așa: după o vizită, pesemne, simandicoasă, ai mei s-au dus împreună să conducă musafirii până la poartă. Pe vremea aceea, locuiam la Dorobanțu, în aceeași gospodărie, destul de cuprinsă, cu bunicii paterni. Tata era directorul școlii și, în această ipostază, era destinația tuturor inspectorilor care călcau locul. La întoarcere, părinții m-au găsit, așadar, binedispus: băusem tot vinul roșu rămas în paharele tuturor mesenilor. Se pare că nu au fost motive de îngrijorare totuși, de vreme ce experiența nu s-a soldat cu o vizită la dispensar. La replicile disuasive ale tatei, cum că vinul e acru și rău, se pare că invocam argumentul de autoritate:

„Nu e adevărat, pentru că tata-mare îl bea și nu se strâmbă.” Şi, dacă tot am invocat genealogii, o voi mai face o singură dată aici: nimeni din familia mea nu a fost și nu este alcoolic, nici măcar băutor frecvent. Ştiu că suma viciilor rămâne constantă, cum mă avertiza maestrul meu, profesorul Cezar Radu, dar pe acesta, vai, nu-l am. Înțeleg funcția socială a băuturii și, în cazul vinului roșu, consimț, în plus, la funcția lui simbolică, în măsură să amplifice plăcerea degustării. Îmi amintesc, bunăoară, cum bunica împărțea, la zile mari, „călăvie”, care însemna colac de grâu înmuiat în vin roșu. Referința euharistică este transparentă, deși cred că obiceiul este mai degrabă rar în afara bisericii înseși. Ba am și scris despre vie câteva texte pe care, pare-se, le-am pierdut; dar îmi amintesc, bunăoară, de „zeii gemeni dormind înlăuntrul boabei de strugure, acuplați și ferice în sferice piei”; sau, descriind desființarea viilor de lângă Tulcea – o crimă! vorbeam despre cei care „scoteau via. Plantau brațe. Cu toatele arătând, ca Shiva, într-acolo”.

Sunt, prin urmare, (doar) un băutor ocazional. Beții adevărate, soldate cu *shut down (i.e.* „cu ruptul filmului”), nu-mi amintesc să fi avut. Din (ne?)fericire, îl moștenesc aici pe tata: ficatul nostru se revoltă împotriva tratamentului intoxicant de orice fel mult înainte ca intoxicația propriu-zisă să se producă. Tentative au existat, cum să nu?, atâta doar că răul cauzat ducea la o trezie mult mai severă decât mi-aș fi dorit. Așa că am rămas, din studenție, adeptul băutului socializant, având ca limită superioară o sticlă de vin roșu. Alcool de distilație gust doar în situații excepționale. Una dintre acestea s-a petrecut la Oxford când, de Robert Burns Day, ni s-a oferit o degustare de wiskeys, pe fond muzical de cimpoi scoțian și pe pat culinar de *haggis.* Atunci am înțeles, cu umilință, că nu știu nimic despre acest distilat fascinant. Diversitatea de *terroirs,* de

procedee de obținere și de învechire nu este cu nimic inferioară celei din cazul vinurilor și duce, fără discuție, la o distincție fabuloasă a gusturilor. *Single malt* sau *blended;* ce fel de butoi și dacă a stat nemișcat sau s-a legănat pe mare – toate aceste „mofturi" decid, singure sau în conjuncție, unicitatea gusturilor acestei băuturi. La Cincinnati fiind, am vizitat și o fabrică celebră de Bourbon (dacă plătește în natură, la traducerea în engleză a cărții îi dau și numele). Nici aici degustarea nu a fost lipsită de interes, deși am despre ea mai degrabă amintiri estompate...

Estimp, sunt complet nepriceput într-ale berii. Experiența americană, cu berea lor de nebăut, mi-a potolit și orice fel de simpatie voi fi avut în tinerețe în raport cu această licoare. Deși îl urmăream fascinat pe bunicul patern în gesturile sale alchimice prin care obținea felurite țuici la „cazanul" comunei, am știut încă de pe atunci că nu voi fi niciodată un băutor înveterat de tărie, iar vodca o detest și din motive etnopolitice; mai mult, mă miră preferința scriitorilor români, mai ales înainte de 1989, pentru acest tip de alcool. Îmi amintesc că am citit undeva un text despre această opțiune a perioadei comuniste, pe care o leg de suprimarea culturii cafenelei, dinainte de comunism și chiar de război. Mă feresc de teoretizări aici, de vreme ce nu mă pricep; dar risc să afirm că scopul băutului de vodcă este beția însăși, decuplarea cât mai rapidă de la realitate, în vreme ce băutul de șvarț, de marghiloman sau, mai încoace, de „espresso" la cafenea este „sămânță de vorbă", prilej de socializare. Abia după scosul scaunelor în piață la înjurat guvernul, cum observa Mircea Dinescu, care nu s-a petrecut odată cu 1989, am putut să înțeleg ceva ce mi-era peste poate să pricep înainte: cum era posibil ca unii mari scriitori să lucreze într-o cafenea; cu alte cuvinte, să adaste, să amâne momentul plecării, când, pentru chelnerul prerevoluționar (ba chiar și

pentru unii de acum), dimpotrivă, scopul este să-l vază plecat și scuturat de bani...

Până nu demult, prietenii știau ce răspund la întrebarea lor: Ce bei? Vin: roșu, sec, bun și mult. Cu apă minerală alături, între timp, am mai îmbătrânit și răspund acum puțin altfel: iarna – vin roșu sec, vara, de la o vreme doar – șpriț (scuze!) de vin alb sec. Nu beau decât seara, niciodată când conduc (indiferent de ora zilei, pentru că soția mea, deși are carnet, refuză să conducă mașina familiei), și nu beau singur, căci nu are sens. De la restaurante plec, vorba cuiva, mort de treaz, în cele mai multe cazuri. Mă uit cu nostalgie, dar fără jind, la terasa de la Muzeul Literaturii Române. Deși sunt, împreună cu răposatul Alexandru Condeescu și la „instigarea" lui, autorul restaurării clădirii și, în proces, al instaurării restaurantului și a terasei acolo, în 1991, locul nu m-a convins niciodată. Spectacolul unor minți strălucite care se macerează și se pierd în discuții nesemnificative mă întristează, mai ales când el se petrece în plină zi. Fumul subsolului mă alungă iarna, nu cred că am coborât acolo ca să stau la o masă mai des de trei ori în optsprezece ani, iar legendelor bahice de felul celor relatate de câte vreun Mircea Micu nu le voi fi niciodată, vai, personaj.

Să mă explic.

Pricep componenta dionisiacă a băutului și turburarea pe care el o induce – cui? Acelui din mine care se identifică drept „eu", gălăgios, convivial, nu rareori superficial și, poate, prea rațional? Sau interlocutorului „său", celălalt, tăcutul, cel care îi ține primului oglinda? Prin urmare, o asemenea stare modificată a conștiinței presupune și o suspendare (sau amânare) a spiritului (auto)critic? De aceea bea/fumează/se droghează, câte două sau toate la un loc, kir auctorele de literatură? Suspendată sau amânată judecata critică, zăgazurile pot fi rupte, sau barem surmontate, de către inconștientul creator? Foarte

probabil. Ştim că nu sunt scriitorii, artiștii în general, inventatorii consumului de produse intoxicante, de felul celor care duc la declicul unor stări modificate ale conștiinței. Participarea la ritualuri religioase a presupus, adeseori, consumul (băut, mâncat, inhalat) al unor astfel de substanțe.

Există, în plus, un fenomen secund, de autohipnoză, să-l numesc aici, de dragul temei, „beție cu text", care se adaugă primei intoxicări. Odată declanșat, textul începe să se hrănească din sine, consumându-se ca șarpele Uroboros, generând în timp ce se fagocitează și extrăgând, din arhé-scriitură, resursele propriei nașteri. De altfel, cred că, dacă va fi fiind nevoie de intoxicare cu substanțe exterioare minții ca declanșator, ea trebuie suspendată de îndată ce procesul s-a iscat. De ce? După, el nu mai are în nici un fel atributele beției, ci, dimpotrivă, pe acelea ale unei limpezimi înfricoșătoare intratextuale.

Nu mai țin minte cine a spus că determinant într-un poem nu e primul cuvânt opus foii goale, ci al doilea, pentru că abia acesta induce o structură posibilă a viitorului ansamblu și, făcând asta, diminuează dramatic și decisiv potențialele texte pe care primul cuvânt ar mai fi putut, singur încă, să le promită. Cuvintele apoi se cheamă și/sau se resping unele pe celelalte, unele din(tru) celelalte; textul își generează propriile reguli deodată cu însuși procesul generării. Cel mai bun argument pe care vi-l pot furniza aici este acela că, odată ce se iese din această transă hiperlucidă, o a doua lectură, mai cu seamă dacă aceasta nu se produce imediat, ci după un interval de timp, te alienează instantaneu de propriul text, care pare scris de o minte/mână ca și străine, după reguli pe care nu ți le mai amintești în totalitate, într-un context, de fapt, irepetabil. De aceea, poate, veți întâlni cel puțin două tipuri de autori: a) perfecționiștii, cei care revin asupra textului, insistând că rescrierea este o marcă a calității, pentru că ea îmbunătățește

produsul final, asupra căruia insistă în chip decisiv; și b) cei care țin la „autenticitatea” procesului prin care textul a fost (și s-a) generat (pe sine însuși) și cred că trebuie să păstreze atributul mirabil al procesului (cvasi)spontan de producere a textului, care, pentru ei cel puțin, este la fel de prețios ca și obiectul rezultat, poem, proză sau cărui gen îi va fi aparținând acesta.

Firește, nu doar otrăvurile despre care am vorbit până acum sunt de natură să inducă asemenea declanșări. Intoxicarea cea mai grozavă se petrece, desigur, chiar cu text. Aceste forme de autohipnoză se pot datora lecturii anterioare sau viselor (din care te trezești cu convingerea fermă că ai „văzut” poemul dinaintea ochilor aburiți de somn și că nu faci decât să-l „trans-scrii”). Lecturile anterioare te pot introduce pe neștiute în logica lor internă, la capătul cărora te trezești „frazând” în maniera acelui autor sau poți rămâne cu o obsesie, cu o sintagmă recurentă, de nu chiar cu un vers întreg. E – aparent – mai ușor dacă regula structurantă a textului este una exterioară, cu putință de cuantificat și de predat mai departe: dacă citești o sută de sonete de același autor, aproape că ți se pare posibil să continui muzica interioară a acestora dacă, desigur, cuvintele s-ar lăsa invocate. E mult mai greu, pesemne, să continui o asemenea melodie interioară a textului acolo unde semnificația acestuia este concrescută cu/în însăși metrica lui.

Sunt, după cum cred că s-a înțeles până acum din tot ce am scris aici, de partea care nu se „droghează” pentru a putea scrie. Exercițiul scrisului cvasiprofesionist, așadar frecvent și constant, suplinește în bună măsură nevoia de substanțe intoxicante, de orice fel. Pe lângă faptul că (ab)uzul creează dependență, ele și anesteziază, ca orice drog; altfel spus, utilizarea frecventă duce la necesitatea de a crește doza pentru a obține efecte similare, și de aici până la intoxicarea fără

funcție creatoare (alcoolism, tabagism, sevraj) e numai un pas, după care, vorba lui Caragiale, și nimica mișcă. În plus și din ce în ce mai mult, scrisul meu se limitează la cel academic sau – oricum – e legat mai degrabă de profesiunea mea de arhitect decât de poezie. Aud parcă vocea vreunuia care se va fi aflând în dezacord cu punctul meu de vedere: „Păi, vezi? De-aia!" O fi, nu zic. Pe de altă parte, poezia este un produs secundar (și) al tinereții, când situarea în limbaj mai poate fi dezlocuită. Apropo de asemenea „ieșiri din limbă": într-o bună dimineață, după sosirea la Oxford (prima mea părăsire de durată a patriei/limbii), m-am trezit și mă aflam în afara limbii române. Trebuia să aleg ce opțiune lingvistică iau, pentru a putea declanșa apoi realitatea acelei zile. Curios sentiment. Nu l-am mai trăit ca pe o asemenea violentă alteritate niciodată după aceea. Dimpotrivă, acum privesc cu relativă detașare necesitatea de a trebui să schimb limba în care mă exprim, aici sau acolo, precum aș face-o din setările computerului la care scriu acum. Şi tot atunci s-au depliat, violent, amintiri ale primei copilării. Îmi amintesc momentul. Nici nu știam că le am. Explozie sinestezică după o îndelungă privare senzorială. Mi-am amintit gusturi, scene întregi, mirosuri și peisaje la care nu mă mai gândisem, cred, niciodată după ce ele mi se vor fi întâmplat.

Dimpotrivă, textul academic mizează pe claritatea și deci pe „neutralitatea" limbajului, și multă vreme mi-a fost greu să mă supun până la capăt rigorilor sale; nici acum nu sunt convins că trebuie să o fac definitiv, pentru că prea multă lume își maschează sub acest argument lipsa de expresivitate, și scriu doar pentru că nu mai au nici o altă șansă. Or, ideile sunt întrețesute în limbaj, dar există o „oblicitate" a lor în raport cu planul acestuia, de care, adică, se dezlipesc, cel puțin parțial, lăsând să cuprindă și un „de-nespus". Acel

„plan al conceptului”, despre care au scris strălucit Deleuze și Guattari în *Ce este filozofia?,* reprezintă deopotrivă și o cale de – parțială – evadare din ubicuitatea derrideană a textului; pare să existe o astfel de zare transtextuală, un dincolo-de-text, pe care limbajul să nu o mai poată reda.

Dar mai departe ne este de folos filozofia, și, mă tem, aici beția chiar nu ajută...

V. Leac

Pisica albastră

Despre mine se poate spune aproape orice. Mulți cred că aș fi de departe un dipsoman. Şi asta numai din cauza acelui început de vară toridă când puteam fi văzut, pe stradă sau în tramvai, îmbrăcat cu un parpalac de blugi, ultracolorat, cumpărat de la un turist olandez care își pierduse actele, cu o colivie goală primită cadou de ziua mea de la profesorul M.

Pe atunci nu eram în stare să refuz nimic. La început, cei care nu mă cunoșteau credeau că sunt vreun nebun aterizat de curând în oraș; ceilalți, că am luat-o razna din dragoste sau din cine știe ce motiv macabru. Locuiam în spatele unui garaj într-o „garsonerie" cochetă, dar minusculă. Ca să ajungi la mine, trebuia să traversezi un hol elegant și curat, holul clădirii unde locuiau șase familii – doctori, profesori, un executor judecătoresc, un administrator vânător și un țigan excentric foarte

bogat să treci prin grădina japoneză din spatele clădirii și să bați cu o monedă în ușa de metal. N-o să scot un cuvânt despre desenul de pe ușă, pe care un amic îl mâzgălise, în viteză, într-una din zilele acelea când nu eram de găsit nicăieri. La 9:00, când se deschidea Pisica albastră, puteam fi văzut pe terasă, fumând *bran* și răsfoind un ziar local. Începeam cu 50 N (vodcă normală, nici foarte bună, nici foarte proastă), apoi urmau: o cafea + 100 N, trei țigări, încă 100 N, după care abandonam ziarul. Nu mai era nevoie să comand. De fiecare dată când doamna Nicoleta își făcea apariția pe terasă, un zâmbet era suficient. Şi ea îmi răspundea cu 100 N și un surâs plin de compasiune și regret.

La ora 13:00, după o repriză de rânjete, mă despart de doamna Nicoleta ridicând colivia în semn de salut. În barul teatrului ajung la 14 fără 15. Urale și aplauze. Actorii tocmai terminaseră repetiția. Erau la prima bere, cum se zice. Fără multe nazuri, am trecut și eu pe bere. Ah, ce bine e să bei bere după vodcă, să râzi și să faci mișto de tot și de toate; să faci glume proaste pe seama directorului și, din când în când, să mai arunci o privire spre statuia eroilor din spatele teatrului – o, chiar că-i plăcut. Şi, fără să-mi dau seama cum a deviat discuția, m-am trezit improvizând un monolog despre cum se înmulțesc bananele. Bere, bere, bere (și un sendviș cald). Şi noile informații despre banane nu se mai sfârșeau, până când cineva a zis:

— Eu am inventat o marcă nouă de bascheți.

Şi atunci s-a făcut liniște, și toate privirile s-au îndreptat către el.

— Care?

— Linxul de Drăgășani!

— Linxul?!

Si am rămas câteva secunde blocați.

— Râsul vs. Puma, a zis cineva.

O, ce bine e să bei bere! Când m-am întors de la toaletă, toată lumea vorbea despre *Alice în Ţara minunilor* etc. etc.

— Domnilor, ultima comandă!

Şi toți am început să ne bem berile în liniște.

— Să mergem la Atlantic, a zis unul, să ne facem plinul; să ajungem la Joyce cafe în formă maximă.

În Atlantic era full, toți se uitau la tv, juca UTA cu o echipă din Ungaria. În final, ne-am așezat la pult și am comandat: halbă, halbă, halbă, vodcă. Penalti ratat și din nou halbe, halbe... Meciul se terminase de mult. În bar am mai rămas eu, Pit, Covalciuc și încă doi clienți, care, după felul cum arătau, nu prea aveau unde merge. Sunt într-adevăr fericit, am senzația că n-o să mă îmbăt niciodată. Am mai avut senzația asta, atunci m-am înșelat, acum e altceva, mi-am zis și am mai comandat o tură. Dar nu a durat mult până când am auzit, pentru noi, cea mai tristă frază din lume:

— Domnilor, mai aveți zece minute!

Mai aveam doar câțiva metri până la Joyce, când observăm doi tipi care tocmai ieșeau. Ne-am oprit și ne-am aprins țigările și, fără să vrem, am ascultat următorul dialog:

— Mam' mia, aici e durere! Aici se vorbesc idei, frate!

— Şi ce muzică de căcat bagă ăștia...

— Stai să vedem unde intră tipu cu cușca aia.

— E clar. Hai să ne tirăm în altă parte.

Eu și Covalciuc luăm, pentru început – da, început, pentru că în fiecare bar există un început –, vodcă cu kinley; Pit – bere. Ne aprindem țigările și începem să vorbim despre proiectul nostru: cel mai mare spectacol care s-a montat vreodată în lumea asta. Decorul: un ponton gonflabil plasat în mijlocul Mureșului, jocuri de lumini etc. Din păcate, premiera nu mai are loc, pentru că suntem întrerupți:

— E liber, da?

Îi facem semn că da. E Sandu de la Registrul Auto Român, marele nostru admirator.

— Merge un rând, da?

Pe Sandu nimeni nu l-a refuzat niciodată. Ar trebui să mă opresc aici și să vă spun că nu ați băut niciodată nimic. Ce păcat că nu-l cunoașteți pe Sandu! Bere, vodcă, biter suedez, unicum etc. etc. În toaletă, din nou în toaletă, am strania senzație că, de data asta, mai mult ca sigur, n-o să mi se taie filmu'. Acum ar trebui să vă spun care-i faza cu toaleta; de fapt, în total sunt două: prima dată, în urmă cu doi ani, m-am rătăcit acasă în baie; nu am mai găsit ieșirea, cu toate că am aprins hârtia igienică să-mi lumineze calea (am observat a doua zi funigeii), până la urmă am demontat zarul cu cuțitul de la unghieră (și chestiunea aceasta tot a doua zi am observat-o) – eram sigur că domnul Shill, proprietarul, mă aruncase într-un labirint, crezând că nu sunt în stare să-mi plătesc chiria. A doua oară am rămas închis într-un bar până dimineața, dar aceasta e altă poveste.

Pit bate la ușă și întreabă dacă sunt OK. Da, ies imediat. În toaletă, întotdeauna pierd noțiunea timpului. Sunt din nou la masă, fresh. Ce plictisitor e să fii treaz, groaznic de plictisitor! Am mai consumat câteva rânduri (lipsă peliculă). Îmi aduc aminte că m-am trezit într-un bar de striptease, mângâiam pe creștet o tipă în timp ce-mi vorbea nu știu ce despre câinele ei care-a sărit pe geam de la etaju' opt (lipsă peliculă); când mi-am revenit, eram în stradă, de data asta singur (lipsă peliculă). Pe urmă am fost ridicat de revere și scuturat; o voce de 50 de ani țipa:

— Cine ești? Cum ai intrat aici? Ştii unde te afli? Chem poliția!

— Nu știu. Vin de la un chef. Puteți să mă controlați, nu am furat nimic, am greșit, probabil, apartamentul.

Mi-am dat seama că stau în fund pe-o canapea, într-o bucătărie străină, în fața unui

pensionar în pijama.

— Probabil?! Auzi tu, probabil? Ieși afară!

— Dar pe unde?

Mi-a deschis destul de politicos ușa și am ieșit. Cum am intrat în acel apartament, cum am găsit bucătăria și canapeaua, n-o să aflu niciodată. Afară aerul rece îmi dădea noi speranțe. Mergeam cu capul plecat, zâmbind și gândindu-mă la cele întâmplate. După câțiva pași, observ în subsolul unei vile de pe Calea Romanilor, colț cu Boul Roșu, lumină. Se auzeau muzică țigănească și urlete de bucurie. Oare să intru sau nu? De ce să nu intru? mi-am zis. Şi am intrat. Era o sală imensă, două mese care nu se mai sfârșeau, încărcate cu bunătățuri și nenumărate sticle și boluri cu vin; în fundal, o formație cânta ceva ritmat.

Am cercetat sala atent în speranța că voi întâlni o figură cunoscută. Da, iată-l pe vecinul meu, țiganul bogat și excentric, stătea la o masă de șase persoane, special aranjată, înconjurat de câțiva tipi solizi și tatuați pe brațe. Mi-a făcut semn cu mâna să înaintez.

— Eram în drum spre casă și m-am gândit să intru, i-am zis.

M-a cercetat câteva secunde și a zâmbit:

— Simte-te ca acasă. Distrează-te cât vrei, totu-i gratis.

La început, eram puțin derutat, nu știam cu ce să încep. După câteva pahare de rafinamente, m-am adaptat perfect la atmosferă. Mi se preparau diferite coktailuri, puteam să refuz? Şi, cum muzica era atât de ritmată, nu m-am putut abține, așa c-am început să dansez – întâi singur, mai apoi învârtindu-mă în jurul pirandelor și al altor junioare vesele, cu fuste colorate. Tot făcând piruete printre fustele alea colorate, am sfârșit dansând cu prințesa. Toți s-au așezat pe scaune și-au încremenit, numai vecinul cel bogat zâmbea și bătea din palme. La final, doar el a aplaudat sub

privirile uimite ale tuturor țiganilor, dar mai ales ale celor din compania lui, care, probabil, așteptau doar un semn din partea lui.

M-am așezat la masă radiind de bucurie. Vecinul a devenit dintr-odată foarte serios. A dispărut și zâmbetul meu, și în clipa următoare mi-am dat seama că ceva nu-i în ordine. Cel din dreapta lui, o namilă plină de mușchi și cicatrice pe brațe, a dat să se ridice, șoptind printre dinți:

— Ştii ce-ai făcut?

Vecinul a ridicat mâna, și a fost suficient ca să mă simt din nou în siguranță.

— Te-ai distrat bine, da? Acum va trebui să pleci. Şarpe, condu-l pe băiat afară.

I-a făcut un semn discret cu degetul. Preț de câteva secunde, m-am simțit din nou protejat. Părăseam sala într-o liniște care nu prevestea nimic bun. Ajuns în stradă, Şarpele m-a prins de umeri, și-a apropiat moaca lui pe care nu vreau s-o mai întâlnesc niciodată și:

— Ştii ce-ai făcut? Nimeni nu are dreptul să danseze cu prințesa până după nuntă, înțelegi? Ai stricat totul. Unde stai?

I-am arătat cu degetul direcția. Nu mai eram în stare să scot un cuvânt.

— Acum du-te! Dispari, până nu-ți rup capul!

Alergam de nebun spre garsonerie; după un timp am redus ritmul. Eram perfect treaz. Ajuns acasă, am observat că nu mai am nici parpalac, nici colivie.

Matei Martin

„Avoir” și „être”

Eram printr-a zecea. Vremuri tulburi: nici nu scăpasem bine de treaptă, că mi s-a și atras atenția că urmează bac-ul. Şi apoi admiterea la facultate. Presiuni din toate părțile: ai mei îmi spuneau mereu că nu învăț destul, profii o confirmau la fiecare ședință cu părinții. „Brânză bună în burduf de câine.” Eu nu înțelegeam ce aveau cu mine: păi, dacă brânza-i bună, ce mai contează burduful? Adică: ce contează că eram mereu în prag de corigență la latină, foarte slab la matematică și fizică, mediocru la geografie și istorie, dacă eram bun spre foarte bun la română, la germană, la franceză? (Da, mai ales la franceză eram bun, ba chiar excepțional – am fost probabil singurul olimpic național la franceză din Liceul German.) Ce mai contează nereușitele discutabile când, de fapt, trebuia să fiu felicitat pentru performanțele dovedite? Eram „brânză bună în burduf de câine”, și asta e mai rău decât un apelativ hotărât, cum ar

fi, de pildă, „loser” sau „tocilar”. Eu nu eram nici una, nici alta, așa că nu eram bine primit în nici un club. Tocilarii mă disprețuiau pentru că nu știam să rezolv ecuații pe care ei le visau și noaptea, iar loserilor le păream suspect pentru că mă descurcam în orice situație mai bine ca ei. Eram singur, mă dizolvam în acea masă de mijloc despre care nimeni nu știe nimic. Eram anonim și trist.

Noroc că la un moment dat am fost descoperit de K. și introdus în gașca rockerilor: erau suficient de loseri ca să mă primească și pe mine, iar eu eram îndeajuns de bun să le scriu temele la franceză, obiect greu, un adevărat obstacol în calea promovării pentru cei mai mulți dintre ei. Dealul era simplu: ei mă invitau la biliard și la petrecerile lor, iar eu rezolvam într-o singură pauză câte trei-patru exerciții de gramatică. Am devenit, foarte repede, indispensabil, ceea ce a contribuit decisiv la înscrierea mea în clubul select și, până nu demult, inaccesibil al rockerilor. Sigur, încă june, nu fusesem inițiat, adică nu participasem la nici o beție în grup, nici măcar la o matoleală mică, dar, de vreme ce ei mă considerau de-al lor, aveam tot dreptul să fiu mulțumit cu mine însumi când mă priveam în oglindă. Altfel se uitau acum și fetele când treceam pe culoarele școlii, raperii mă priveau cu respect, iar puținii hipioți aproape că se scurgeau pe lângă ziduri când îmi vânturam pletele prin fața lor.

„Profesore – așa mă strigau –, profesore, am pus-o! S-a prins madam că e ceva luș aici și vrea să ne scoată pe toți la tablă. Cine nu știe să conjuge *avoir* și *etre* e ca și picat. Şi a mai zis ceva de subjonctiv. Cum o rezolvăm?” Nasol: timp de două trimestre le-am scris temele cum am știut eu mai bine, adică aproape perfect. La un control sumar, profa s-a prins că tipii n-aveau cum să fi scris singuri compunerile sau acele traduceri impecabile. De fapt, ei nici măcar nu erau în stare să citească o frază fără să scuipe două-trei greșeli.

Şi până la ultimatumul stabilit de madam mai erau doar o săptămână și-un weekend. Cum să salvez eu o gașcă de loseri de corigența la franceză? *Mission impossible...*

Noroc, iarăși, cu draga de K. În weekendul cu pricina, tocmai anunțase bairam. Așa că am devenit, brusc, invitatul de onoare la cea mai așteptată petrecere a sezonului. Părinții ei erau diplomați, oameni cu dare de mână, așa că bairamul era programat într-un club de fițe. Băutură la discreție, mâncare de la casa de comenzi și muzică la cerere – grijuliu, domnul diplomat a angajat și un DJ, ca să fie sigur că fetița lui în prag de corigență se distrează bine. Nici n-am ajuns bine în club, că m-a și luat în primire: „Știu că dintre toți acești loseri numai pe tine pot conta. Așa că o să-ți explic ție ce și cum: barmanul are instrucțiuni să vă ofere de băut până la ora unu. După care n-o să vă mai dea decât sucuri și cafele. Oricum, nu exagerați cu alcoolul. Eu trec mâine pe aici și plătesc nota. DJ-ul o să stea cu voi toată noaptea, i-am dat banii în avans. Aveți grijă să nu vă îmbătați și mai ales să nu distrugeți ceva pe-aici. Dacă e ceva, dă-mi un telefon. Ah, și încă ceva: am înțeles că aveți probleme la franceză. Ajută-i și tu să treacă clasa!” Şi dus a fost.

De ajutat, voiam să-i ajut, îmi adusesem chiar și mica mea culegere de exerciții și celebrul ghid „Bescherelle” al dificultăților de conjugare. Însă toată lumea s-a adunat ciorchine în jurul barmanului. Nu apuca să umple un pahar, că se și golea un altul. Gin, vodcă, martini, whisky, până și bitter suedez s-a băut. Când au terminat cu tăriile, au început să destupe sticlele de vin. A urmat șampania. Pe la douăsprezece și ceva, frigiderul și rafturile erau deja goale. Ce exerciții de gramatică? Ce conjugări? Unul nu mai mișca. Numai K., dezamăgită că petrecerea se termina înainte să înceapă, căuta cu disperare noi modalități de a-și întreține invitații. Când m-a văzut în fotoliu cu

cele două cărți în brațe, mai că i-a venit să mă sărute.

Mi-a oferit, triumfătoare, ultima sticlă de șampanie și a strigat adunarea. M-am simțit, din nou, erou: salvam petrecerea (sau ce-a mai rămas din ea) conjugând la întâmplare verbe neverosimile și intraductibile culese de la indexul ghidului meu: *accouardir* (gr. II, tr., reg.), *bivouaquer* (gr. I, intr., reg.), *dessuinter* (gr. I, tr., *reg.), fraîchir* (gr. II, intr., imp., reg.), *zébrer* (gr. I, tr.). Probabil că a durat vreo oră distracția, fiindcă la un moment dat nu m-au mai lăsat să conjug doar la prezent, ci au început să-mi dea indicații tehnice cu privire la mod, timp sau diateză. Sorbeam cu nesaț din șampanie și le dădeam meditații la franceză.

„Așa, nenicule, vezi? Asta e cu verbele auxiliare: te ajută să conjugi alte verbe. Dacă știi *avoir* și *être,* te descurci mult mai ușor și cu celelalte.” „Pui pariu cu mine că nu ești în stare să mi le conjugi în halul în care ești acum?”, încerca să mă provoace unul dintre amici. „Pun.” Și, nu înainte să dau pe gât ultimul strop de șampanie din sticlă, am început să turui. Nu-mi mai amintesc dacă am reușit sau nu să ajung la mai-mult-ca-perfect, căci, la un moment dat, mi s-a rupt filmul.

Băusem. Eram beat.

Probabil că am și ațipit. M-am trezit de dimineață, pe la opt și jumătate. Afară era deja lumină. În club se simțea mirosul băuturii și nori groși de fum făceau aerul irespirabil. Tatăl colegei mele discuta, la tejghea, cu barmanul. Auzeam doar fragmente de conversație. Din câte puteam să pricep, era o problemă legată de nota de plată: se pare că băuserăm mult peste limita stabilită inițial. Barmanul se scuza – domnișoara îi spusese că nu contează cât se consumă, tata venea oricum să plătească. La un moment dat, făcu un semn cu

degetul, arătând spre mine: „Uite, dom’le, să vă spună pletosul ăla cât a băut, dacă pe mine nu mă credeți!” Privind în jur, mi-am dat seama că rămăsesem singur. Probabil că, atunci când am adormit, rockerii și-au luat tălpășița. Înainte să plece, au avut grijă să strângă toate sticlele de pe mese. Le-au pus pe toate lângă fotoliul meu.

Mitoș Micleușanu

Ochi de noroi
sau
În sfârșit, ai ajuns și tu bărbat!

De fapt, au fost două! Prima beție contemplativă și prima beție soră cu moartea! Cronologic fie spus, am descoperit beția pe la cinci ani, când mă aflam la bunici și am băut cu nesaț dintr-o cană cu vin fiert, dulce ca mustul, fierbinte ca ceaiul, era iarnă, cana mare, bunicii n-au observat. Şi m-a luat. A fost minunat și alte rime infantile. Când s-a prins bunicul, eu eram deja numai zâmbet, nici nu mă țineam bine pe piciorușe, iar ei, norocul meu, s-au amuzat, că, dacă veneau cu interdicții, cine știe?, poate aveam ficatul terminat în ziua de azi. Nu că aș avea un ficat forte, dar mă mai ține.

De fapt, prima beție în sensul adevărat al cuvântului ar trebui să fie o beție de care nu-ți amintești, fiindcă beția autentică presupune o deconectare, o lacună. Ne putem ameți, ne putem cinsti și ne putem porci. Sunt trei chestiuni diferite.

Calitativ, contemplativ și cantitativ. Mai există și beţiile involuntare cu efecte secundare de durată, spre exemplu tradiţia arhaică „moldovenească” de a calma bebelușul plângăreț cu un burete îmbibat cu vin sau miez de pâine cu vin. Am cunoscut persoane care au fost în copilărie victimele unui astfel de tratament medieval. Iar acum nu le mai trebuie mult: un păhăruț, și au scăpat de tremurici.

Acum să trec la a doua „primă” beție, varianta „soră cu moartea”. S-a întâmplat în liceu, la Chișinău, într-o vineri după ore. Am mers la pădure cu colegii, plus canistra de „crepleak” (ceva între coniac și vin). I se mai spune și „carbid” în cazul în care e mai tulbure și bate spre violet ca nuanță. A fost un pariu crud, între mine și Oleg Moraru, un coleg de clasă, blond, cu ochii albaștri. Eu nu știam pe atunci că ochii albaștri sunt mai rezistenți la tărie decât ochii căprui sau negri. Iar pariul a fost sec și simplu: cine cade primul din picioare pierde! Aveam voie să ne ținem de copaci, dar asta nu schimba situația. Eu m-am prăbușit după opt pahare de „crepleak”. Şi nu era mic paharul! Aici intervine lacuna, dar evenimentele au fost povestite și răspovestite de colegii mei care au asistat și au avut grijă de noi. De mine în special, fiindcă m-am „prelins în neant”, scrijelind un copac cu unghiile. Am uitat un amănunt: afară s-a apucat să plouă tocmai când am demarat competiția.

Apropo, există un campionat mondial de „băute pe bune”. Nordicii dețin supremația. O masă, două scaune, două pahare și vodcă! Vodcă bună, altfel se moare ușor! A existat o suedeză la vreo sută de kile, blondă, ochi albaștri, ce brand avea! A doborât mulți camionagii, a fost campioană mondială câțiva ani la rând, acum nu mai știu cine e nașul sau nașa în domeniu.

Dar să mă întorc la pariu. Am căzut cu fața în noroi și n-am închis ochii de țeapăn ce eram. A circulat o glumă apoi între băieți: „Mai ții minte,

băi, când ți s-au umplut ochii cu noroi?” Glod în ochi și ha-ha-ha! Colegul meu blond a rezistat sprijinit de copac. Ba chiar s-a deplasat pe pilot automat acasă, spre deosebire de mine, care am fost transportat, salvat și îngrijit de bunul meu prieten din liceu, Ion Niță, fost halterofil, campion la juniori. O inimă de om! Mai exact, m-a luat în spate și a mers cu mine câțiva kilometri buni, afară era deja noapte, lumea nu se prea aventura la orele târzii... La Chișinău, pe vremuri criminalitatea nu era o surpriză, deși miliția își făcea datoria cu exces de zel. Cu alte cuvinte, n-a durat mult până ne-am trezit cu o dubiță în față. Nelu m-a lăsat cu picioarele pe pământ și m-a apucat strâns de ceafă, ca să pară că mă țin singur pe picioare, apoi mi-a dat vreo două palme și „a strigat în șoaptă”: „Băi, trezește-te, că am belit-o! Ajungem la secție și la revedere coaste intacte!” Milițianul tinerel (eu vedeam vreo trei) a coborât din dubiță, s-a apropiat de noi și a întrebat înțepat: „Care-i faza?” Nelu i-a zâmbit și i-a spus: „Frate, băiatul a sărbătorit, e ziua lui, suntem ok, nu facem urât!” Milițianul a fost de treabă. Nelu m-a cărat până la cămin, a dat un telefon și a venit mama după mine. M-a luat cu taxiul, am delirat pe drum, m-am luat de univers, de soartă, de moarte și alte taine, iar acasă, după o baie soră cu viața, mi-am revenit oarecum. Nici acum nu știu dacă mi-a trecut mahmureala.

Lăsând gluma la o parte, alcoolul ar trebui vândut cu o listă de contraindicații, complicații și consecințe: Consumul excesiv de alcool generează exaltare semeață și trei zile de greață! O zi de banchet și trei de regret! Nu te inunda pe înserat, că vei ajunge de căcat! Vomați la copac, rădăcinile vor filtra acizii! Dacă vedeți două faruri, e o motocicletă! Nu treceți printre ele! Dacă vedeți patru faruri, sunt două motociclete, treceți printre ele! Dacă vedeți șase faruri, sunt șase dacii cu câte un far spart! Nu combinați alcoolul cu alcool plus alcool sau alcool! Nu băgați degetele în nas ca să

vomați! Nu vă țineți respirația când vă întoarceți dimineața acasă! Ea știe! Nu vă țineți respirația când o pupați! Ea știe de mult! Nu vă clătiți gura înainte de...! Ea știe tot! Dacă țipă, spuneți-i drăgăstos: „Ai dreptate, dar...” Dacă urlă după acest „dar”, zâmbiți și explicați-i că mai aveți un dar, apoi scoateți darul din cutiuță și să vedeți cum se dedublează vocea ei, jumătate amenințare, jumătate iertare! Dar aveți grijă, nu confundați cadoul pentru soție cu cel pentru amantă! Dacă darul de nuntă a fost un vibrator, nu e cazul să mai aduceți un vibrator! Dacă vă cade din buzunar o verighetă în timp ce oferiți cealaltă verighetă, aveți grijă la a treia, ar putea trezi suspiciuni. Dacă ați îngânat numele alteia la partida de revenire în grad, nu vă opriți! Doar adăugați la numele scăpat: „...nu se compară cu tine!” S-ar putea să funcționeze, dacă e în plin orgasm și nu aude bine! Dacă v-ați întors dimineața, și ea se trezește nedumerită, doar strângeți nodul la cravată și spuneți: „Gata, iubito, am plecat la serviciu!” Dacă ați lipsit două zile, o a treia nu va schimba situația! Dacă sunteți în plin divorț și vă întoarceți dimineața, s-ar putea s-o apuce gelozia, și adio despărțire! Dacă vă întoarceți dimineața, dar sunteți divorțat de trei ani, nu mai mergeți în vârful degetelor, n-are sens! Dacă vă întoarceți și ea pleacă, mai plecați o dată și ea se va mai întoarce, poate... În loc de: „Îți promit că e ultima dată!”, folosiți: „O să-ți mai promit că e ultima dată!” sau: „Ia mai promite și tu ceva, că eu m-am săturat să tot promit!”

Am observat că noi ne lăsăm toată viața de o grămadă de chestii, dar cel mai greu este să te lași de lăsat. Aici are loc cea mai crâncenă bătălie. Să te lași de lăsat nu din fatalism, ci dintr-o cumpătare existențială, fiindcă este imposibil să-ți întreci umbra! Bunăoară, eu sunt specialist în renunțări! Şi, evident, aștept să se producă acea revelație, când voi renunța la renunțare. Iar dacă mă va

prinde în momentul în care chiar am renunțat la ce mi-am propus, atunci se va împlini! De fapt, este o provocare să reziști ispitelor fără încrâncenare, fără nici o revoltă, fără efort. Dar, probabil, după un eșec, două, trei, se instalează un soi de complex al neputinței, alimentat de confortabila scuză: „Dacă tot nu reușesc să mă las, de ce să mă chinui?” Şi până la urmă oscilezi între două adevăruri bizare. Ești așa cum ești, îți trăiești viața și te accepți cu toate viciile tale, crezând că astfel ești autentic, dar, de undeva din „urechea internă”, o voce îți șoptește: „Ești slab, ești autosuficient, ești ignorant!” Poate dramatismul diferă de la unii la alții, însă bătălia continuă. Totuși, te poți lupta sănătos și te poți lupta bolnav. Iar randamentul nu este același! Dacă îți accepți neajunsurile, defectele, viciile și ai impresia că astfel ești mai liber, atunci ești liber să fii ignorant. Şi, dacă par cam tezist sau patetic în aceste ultime rânduri, permiteți-mi să vă mai spun ceva. Un rus, prieten de-al meu din adolescență, a ucis un cuțitar cu ciocanul. A fost în legitimă apărare. Cuțitarul a vrut să-l răzbune pe frate-su, un cocalar care cerea taxă de protecție în cartier, iar din acest motiv prietenul meu l-a jucat pe cocalar în picioare. Până la urmă, prietenul meu a nimerit la pușcărie unde a pierdut un rinichi din cauza bătăilor... cu gardienii, fiindcă se înțelegea bine cu colegii de celulă. După ce a ieșit, m-am întâlnit cu el și era schimbat. Am povestit ce-am povestit, apoi mi-a spus că pleacă în Rusia, cât mai departe. De atunci nu l-am mai văzut. Şi ce-i cu asta? Vă explic imediat. Taică-su era alcoolic. L-a bătut de mic, pe el și pe maică-sa, care și ea s-a apucat de băut. Până la urmă, pe la majorat, prietenul meu l-a avertizat pe taică-su să nu mai dea în maică-sa, iar acesta a sărit la bătaie fără preludiu. Până la urmă, adolescentul l-a lăsat pe babac într-o baltă de sânge și fără dinții din față. Iar acesta i-a rânjit de jos și i-a spus fiului: „În sfârșit, ai ajuns și tu bărbat!”

Nu mai contează ce-am vrut să transmit cu acest exemplu, dar este cert că un ficat nu se distruge singur! Iar acum, hai la o berică! Hai două... Bine, trei, dar trei să fie! Trei! Trei am spus! Băi, te bat! Am spus trei! Nu insista, că te omor! Trei am spus! Trei! În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, Amân!

Matei Plesu

Jocul cu fiolele de sticlă

Îmi aduc aminte de prima iubită, de primul animal de casă, de prima carte citită, dar numai cu greu de prima beție. Poate tocmai fiindcă eram beat. Ţin însă minte parfumul unei anumite vârste, petrecute, alături de câțiva prieteni, tovarăși de drum și de joacă, sub constelația primelor beții.

Istorică

O primă beție s-a petrecut într-un sat băcăuan, după treapta a doua, pe fondul euforiei inocente pe care o trăiai, pe atunci, la sfârșitul școlii sau după un examen de admitere reușit. Beam, împreună cu câțiva prieteni, vin la carafă, procurat cu mari eforturi logistice, de la mai bine de o sută de kilometri depărtare, din podgoria „Podu turcului”, dispărută la scurtă vreme după 1990. Noua euforie alcoolică ne-a mânat inexplicabil spre depozitul bibliotecii, un loc retras, pe unde nu călca, după înserat, nimeni. Pe lângă tomuri prăfuite, discuri

de vinii, benzi de magnetofon, bibliorafturi și dulapuri din oțel, în încăpere se afla, sprijinit de perete, un tablou. Pictura veche în ulei, scorojită pe margini și brăzdată de o tăietură stranie în mijlocul pânzei, o înfățișa pe Maruca Cantacuzino, singura femeie din grupul nostru, la scară reală. Purta o rochie sângerie, păr negru strâns în coc, și era pictată pe un fond dens, opac, părând să plutească ezitant la hotarul dintre două lumi. Se zvonea că Maruca bântuie noaptea prin așezământ. Ne-am unduit pe rând, ireverențioși, prin fața ei, sfidând zvonul sinistru și dansând, pasămite, cu ea, pe melodia voalată a unui magnetofon rusesc Kashtan. Ne-am risipit, într-un târziu, prin camere. A doua zi, prietenii mei erau de negăsit. Dispăruseră, mi-am închipuit, fără urmă, și, odată cu ei, tăietura de la brâul Marucăi.

Isterică

Au urmat prima iubire și primul șir de mici, stridente, enorm de acute și fără urmă trecătoare turmente. Fata cu care petrecusem o perioadă castă atât de lungă, încât eram convins că am de-a face cu o sfântă, mi-a destăinuit cu candoare cum un fost prieten a încercat să o defloreze cu degetul mijlociu. Fecioara mea, pură și sublimă, întinată brutal, ridicol, de un flăcău năbădăios! Am ajuns acasă bântuit de imagini grotești și am deșertat o sticlă de tărie pe nerăsuflate. După câteva minute, dormeam dus, îmbrăcat, pe spate, în patul nefăcut. Când m-am trezit, o iertasem.

Pripită

A fost un timp al bețiilor juvenile, pripite, după tipicul partidelor amoroase ale vremii. Așteptam cu sufletul la gură petrecerea de seară și, de cum se strângea lumea, mă puneam, de bucurie, pe băut, iute și cu mare poftă. Adormeam adesea primul, în toiul petrecerii, în mijlocul prietenilor,

radios, adăpat și sătul ca un sugar. Lumea roia în jurul meu, distrată de întâmplare și atentă să nu tulbure un somn atât de convingător. A doua zi, ușor jenat și melancolic, îmi ascultam prietenii povestind de-a fir a păr toate câte se întâmplaseră, ce am ratat și de ce-am scăpat.

Subită

Într-o după-amiază toridă de vară, m-am întâlnit cu doi foști colegi de școală. Piticu', o matahală de om, a adus o sticlă de plastic cu palincă, iar Chelu', un băiat mai degrabă hirsut, o pungă de un chil cu bomboane vietnameze (arahide în glazură crocantă, albă, de zahăr). Nu eram nici veseli, nici triști, nici însetați, nici curioși, nici îndrăgostiți, nici furioși și nici nu sărbătoream ceva anume. Ne-am îmbătat totuși îngrozitor. Am ajuns acasă, Dumnezeu știe cum, și am vărsat, ca un automat de bomboane, biluțe albe, intacte, vietnameze.

Pasivă

O beție neplăcută, din cauza vinului prost, a mâncării puține și a faptului că nici măcar nu a fost a mea, a avut loc la banchetul de absolvire a liceului, după bacalaureat. Diriginta ne-a dus la un restaurant, pe malul lacului Bordei, unde bucatele erau aduse la masă, simulând fastul nunților de trei zile, la intervale enorme de timp: în deschidere, chiftele reci, după câteva ore, o salată ofilită, spre seară, o tomată umplută și un ou răsfiert. La friptura nocturnă n-a mai ajuns, țin minte, nimeni. Vinul la litru cu dop de bere (îi spunea „șaptesprezece țâțe", căci pe etichetă erau opt țărănci în port popular, cu mâinile în șolduri, adică șaisprezece țâțe, la care se adăuga, urma gluma jalnică, țâța băutorului – a șaptesprezecea, cum ar veni) ne-a înfrânt, în scurtă vreme, pe toți – elevi, eleve și profesori. În debandada care a urmat, am

ajuns să dorm în același pat cu colegul L. Dimineața, m-am trezit cu o crustă roșiatică, rigidă ca o platoșă, pe piept, pe gât și pe umeri. L. vărsase pe mine în somn.

Coridă

Eram, în toiul verii, la o petrecere, în atelierul cu grădină al unui sculptor. Gazdele gătiseră *paella,* cu midii congelate și munți de pilaf. Nu am putut să mănânc nimic. Am băut doar vin, cald, dulce și negru. În atelier începuse, printre mulaje și sculpturi, dansul. Mă opream numai ca să fac pipi. Closetul mi se părea peste mână și am ales, pentru a-mi face ieșirile din scenă cât mai scurte, un boschet de trandafiri aflat chiar în dreptul unei ferestre. Bucuria micțiunii era sporită de actul întrezăririi și al alegerii, cu pantalonii în vine, a următoarei partenere de dans. După fiecare tură la boschet, reveneam cu fața, ceafa și brațele tot mai brăzdate de spini. Cu cât erau mai dureroase zgârieturile, cu atât mai aprig și întărâtat mă smulgeam din hățișul de trandafiri. Am atacat ultimul dans, furios, istovit și însângerat ca un taur hărțuit și am ales, temerar, făptura cea mai mare, o bavareză, fata unui diplomat. O piruetă demarată atletic a scăpat rapid de sub control, proiectând-o pe fată în brațele unei sculpturi, iar pe mine la pământ. Statuia s-a făcut țăndări. A fost semnalul de plecare acasă. Am ajuns, mai mult târâș, în dormitor. M-am ridicat, cu un ultim efort, în picioare, dar m-am frânt subit din șale, prăbușindu-mă cu o bufnitură formidabilă. Din cealaltă cameră, femeile au țipat. Crezuseră că am căzut pe geam.

Menaj à trois

La începutul anilor ’90, alimentara de la televiziune încă mai exista și scosese la vânzare vinurile de colecție din rezerva *gostat* (gospodăria

agricolă de stat) – fiole lungi, prăfoase, vechi de zeci de ani. Dopurile zbârcite, din plută, erau căptușite cu un strat fin de mucegai care adăpostea larve minuscule, buimăcite de dulceață și alcool. Erau vinuri de o calitate rară, chiar dacă dulci – Muscaturi Ottonel, Tramineruri roze, Gewurztramineruri –, uleioase și parfumate, limpezi și aurii, deliciul unor băutori tineri cu gusturi feciorelnice cum eram, pe atunci, eu și D., tovarășul meu de băutură. Bursa de la facultate căpătase astfel o destinație clară. Seri la rând, eu, D. și o fiolă ne strângeam la mine sau la prietena mea, care locuia, cum nu se putea mai bine, la doi pași de alimentară. Uneori, ca să nu ne întristăm peste măsură prietenele, și așa geloase pe acest menaj *à trois,* ne aciuiam la o terasă, unde, pentru un bacșiș minuscul, puteam aduce vinul nostru. Alteori, beam direct din sticlă, în stradă, pe o bancă, la șosea. Tirbușonul devenise, în perioada aceea, o ustensilă nelipsită, iar deschisul sticlei, o bucurie fără seamăn. Scârmam cu vârful tirbușonului puful fin de mucegai, citeam murmurat, ca pe o rugăciune, puținele cuvinte ale etichetei și înfigeam, în cele din urmă, spirala, cu mare drag, în dop.

Anii au trecut, stocul *gostat* s-a terminat, eu am plecat, cu o bursă, la Viena. Prietena mea a rămas în țară, unde am decis să nu revin de sărbători. Am aranjat, în schimb, să petrec Anul Nou împreună cu D.: noi doi și multe fiole brune, verzi și albe. Menajul à *trois* reîntregit la Viena i-a stârnit prietenei mele vechi resentimente, astfel că a decis, în ultima clipă, să ne însoțească. Sejurul nu i-a priit nimănui. Serile tot mai tensionate au culminat cu noaptea de Anul Nou, în care D. mi-a urat, cu ultimele puteri și cu limba împleticită, să flăcăiesc ani lungi, după care a alunecat sub masă, rupând, în glisarea lină, dar greoaie, cu un trosnet infernal, scaunul. Prietenei mele i s-a făcut rău. Un rău pe care nici vizita nocturnă la spital, nici

ceaiurile, nici vorbele noastre de îmbunare – ale mele sincere, ale lui D. mieroase – nu au reușit să-l mai domolească. A doua zi, s-a hotărât să plece. Am privit cum autocarul ia anevoie prima curbă, dispărând, masiv, în ninsoare și ne-am întors, tăcuți și eliberați, acasă. Nu înainte de a cumpăra câteva fiole: bere, vin alb, vin roșu.

Abulică

Eram în primul an de facultate, după un liceu mai degrabă auster, fără petreceri sau chiuluri spectaculoase. Descoperisem, într-un târziu, ieșirile spontane la bere, începute la un moment dat al zilei și prelungite, imprevizibil, până în noapte. Ieșisem cu D., entuziastul meu tovarăș de petrecere, la Lăptăria, pe atunci, abia deschisă, a lui Enache. Într-un târziu, ne-am decis să schimbăm locul, fără să știm încotro vrem să mergem și am luat, la nimereală, un taxi. Mașina a intrat în sensul giratoriu de la Universitate. Trebuia să hotărâm o direcție: la mine, la D. sau înapoi la Lăptărie? Nu ne-am putut decide. După câteva ture în cerc, care ne-au amețit definitiv, am deschis, încă din mers, ușile, aterizând, centrifugați, pe carosabil. Ne-am repliat și am decis să mergem acasă. Am ajuns târziu, după miezul nopții. Neobișnuiți cu noua mea atemporalitate, ai mei păndeau alarmați, în capul oaselor, derulând scenarii sinistre, de părinți de fată mare în țara răcanilor. Încercând să intrăm în dormitor, ne-am izbit, zâmbind tâmp, de un glasvand. Zărindu-ne teferi, grija părintească a sublimat în furie și dezgust: „Duceți o viață de subingineri!”, s-a răstit tata. Înecându-se de râs, D. s-a lăsat ușurel pe vine și s-a rostogolit, ghemotoc, pe covor.

Ludică

Noii mei colegi de cămin din Viena născociseră un joc – candid, dar toxic. Ne așezam

pe jos, în cerc, fete și băieți, cât mai amestecați, iar în mijloc așezam sticlele de băutură, la fel de amestecate – ce se nimerise să aducă fiecare. Luam apoi un pachet de țigări nedesfăcut, în țiplă, și-l treceam roată de la unul la altul, fără mâini, din gură în gură. Nu-l țineam în dinți, ci lipit de buze, sorbind aerul cu putere. Pasele arătau ca un sărut prin intermediul pachetului de țigări. Cel care îl scăpa – pufnind în râs, din buze uscate sau neîndemânatice, ori cu intenție, doar-doar o nimeri gură-n gură cu vecina – trebuia să ia un gât de băutură. Pachetul cădea tot mai des și, curând, ne-am îmbătat criță. La un moment dat, m-am întins pe spate, desprinzându-mă din cerc ca o rază și am adormit tun, fără să duc mai departe pupatul tot mai prelung cu vecina de joc – o munteancă austriacă smeadă, voinică, dar frumoasă – care s-a supărat pe mine iremediabil. Am avut impresia că, deși mie, ca băiat, vomatul mi s-ar fi părut varianta cea mai dezgustătoare, convulsia productivă a unei vărsături ar fi avut, în ochii ei, o aură virilă și ar fi fost, oricum, preferabilă în locul dezertării prin somn.

Reptiliană

Din imaginarul primelor beții face parte și chipul unui vechi și drag prieten, un băiat fără vârstă, blond, cu ochi albaștri, altfel, fire cumpătată. M. obișnuia, după ce depășea o masă critică de băutură, să se instaleze pe un scaun, canapea sau pat, unde rămânea neclintit, dar treaz, ca o reptilă, până în zori. Asista, din această poziție, la restul petrecerii, privind, cu un zâmbet blând, extatic, dincolo de noi. Ţi-ai fi putut imagina că se află într-o transă meditativă, dacă obrajii nu i s-ar fi umflat brusc, la fiecare câteva minute, sub presiunea unei regurgitații tumultuoase. În colțul gurii i se ivea, atunci, un firicel de vomă, pe care însă îl resorbea fulgerător, cu îndemânare de cameleon care își retrage limba.

După scurta secvență de lucidă agilitate, își relua, senin, zâmbetul. O imagine a beatitudinii alcoolice.

*

Mahmureala băutorului de vin se aseamănă cu nedumerirea lui Zhuāngzi trezit din somnul în care s-a visat fluture: sunt omul treaz care a fost, ca prin vis, beat sau un beț̦iv care visează că e treaz?

Johnny Răducanu

Adio mamă!

Prima mea mare beție a fost cu Coana Maria Tănase. Coana Maria era ca o regină. Avea o broșă mare în frunte, atât de mare, că putea să cumpere cu ea tot bulevardul Brătianu. Se îmbrăca de la Paris. Lucrase cu tata, pe care-l luase în formația ei, alături de Grigoraș Dinicu și Fănică Luca.

După război, Coana Maria Tănase avea trupa ei în care mă adoptase și pe mine. Făceam turnee prin toată țara, dar printre primele spectacole împreună am avut unul într-un orășel de pe lângă București, Leordeni. Singurul birt din tot orașul era în gară. Acolo m-am îmbătat prima dată. Formidabilă chestie! Băusem un soi de lichior de anason care se numea *Adio mamă!* sau *Te-am văzut printre morminte* – prima băutură consacrată de comuniști. Era un lichior verde-verde, un dezastru. Era cald, și pe-atunci nu aveai bere la îndemână ca să-ți stingi setea. Așa că am completat... cu rom Jamaica. Le-am combinat până

când mi-am ieșit din minți. Eram în gară și trebuia să plecăm, dar nu m-am putut urni din loc. Am intrat într-un fel de comă relativ suportabilă. Coana Maria mă legase la cap cu o eșarfă albă de mătase, pe care o udase într-o fântână, și m-a întins pe o bancă. L-a chemat pe șeful gării și i-a spus: „Bă, ai grijă de ăla, că țin tare mult la el. Mâine mi-l trimiți pachet!" Apoi m-au lăsat dormind pe bancă. A doua zi, am fost expediat cu trenul la București. Nu pot să spun că mă resimțeam foarte tare, doar că plângeam întruna. Aveam vreo 22 de ani, eram student și mă făcusem de rușine față de Coana Maria.

Atunci a fost prima mea beție sinistră. După aceea, am mai băut, desigur, dar nu m-am dat niciodată în spectacol, fiindcă e o mare mitocănie să te îmbeți în societate. Poți să te îmbeți, dacă vrei, la tine acasă. Chiar dacă ai musafiri, te poți retrage bine-mersi într-o cameră și dormi. Nu te vede nimeni, dormi o oră, două, îți bagi capul în chiuvetă, apoi ieși din nou în lume. Dar să te îmbeți în societate e primul pas către mitocănie. În societate, nu se cade să bei ca un porc, nu te porți ca un sălbatic. Fiindcă, atunci când ești beat, îți pierzi cumpătul și nu știi ce vorbești. În general, omul beat insultă. Bine, sunt modele și modele, însă eu, unul, beau doar atât cât să iubesc pe toată lumea. Apoi îi sărut pe toți.

N-o să fiu ipocrit să spun că nu am băut foarte mult la viața mea. Eram campion la whisky, recunoșteam toate soiurile pe dinafară, dar și mâncam pe măsură. Beam whisky în felul următor: luam paharul de whisky și-l turnam direct pe gât. Când nu mai intra însemna că nu mai puteam și mă opream. Din instinct.

Robert Șerban

O gaură în cer

Ne legăm la șireturi. Aaașaaa... Facem două funde maaari... Așa. Sunt superbe! Su-per-be! Avem șireturi roșii. Ia uite! Parcă aș fi încălțat în cadouri. Merită și picioarele mele cadouri, nu? Pi-cio-ru-șe-le care nu, nu, nu: nu mă ascultă! Unul într-o parte, unu-n ceala...tă. Uite: unul pe loc. Ăsta o ia... Înapoi. Înainte! Haide, și tu, ăsta-lalt, tot înainte, încet, încet, nu te grăbi. Unde ne grăbim, dragile mele? Unde trebuie să ajungem noi așa repede? Unde? Păi, vedeți... Dacă ne iese în cale o bănculiță, pe ea. Vă promit. Şi vă aranjez fffundele. Îs cam pleoștite. Sau vreți să vă iau darurile-napoi? Vă e mai bine fără ele? Mergeți mai drept? Nu, așa-i că nu? Nu cred că... Hop! Stânguuule, de ce te-ai oprit? Ce vorbesc eu aici? Despre ce vorbesc eu aici? Hai, mișcare! Așa... Stâng, drept, stâng, drept. Perfect, ca-n armată. Mai știți voi cum era în armată sau ați uitat? Păi,

da, ați uitat. Acu aveți funde, faceți fente, iote... O luați pe partea asta, hop, hop. Hooop! Stop! Băi, să ne înțelegem. Mergem înainte, încet. Unu după altu. Nici încolo, nici încolo. Tot înainte! Mândri pionieri..., fii de gravi eroi... Bravi eroi. Bravi. Grav ce se-ntâmplă. Vreți să mă lăsați în mijlocul drumului. Să mă calce maşşşi... nile. Să mă muște câinii. Să mă... poliția. Pompierii. Armata. Aaarmataaa! E cu noi... Ce bătături v-au făcut bocancii ăia! Ma-mă! Parcă aveați carapace... V-am pus leucoplaste, v-am jupuit, hups, pielea aia... E, atunci eram bun? Eram buuun... Ciorapi curați, purdă... Pu-pudră. Cum să nu? Vă rog eu să mergem! Vă promit că n-o să se mai întâmple. Ce e așa greu? Unu în față, altu în față. Unu în față... Nu stăm. Balta stă. Şi pute. Râul curge și-i limpede. Dacă mergem, ne lim...pezim. Ha, ha! Lim-pe-zim! Lim-pezim. Vă e greu. Io-nțeleg. E greu... Uite, ne așezăm aici. Pe bordură. Să vă odihniți. Să nu ziceți că sunt rău. Nu sunt. S-a-ntâmplat. N-ați văzut și voi? Hai, mai stai puțin, hai, mai ia unu... Şi-ncă unu. Eu n-am vrut, da' ei, ei... Şi nu puteam să plec așa... Nu, nu puteam. Marius... Păi, Marius m-a salvat. Ați uitat? N-ați uitat. Că voi nu găseați pământul. Nu. Nu, nu. Am ieșit eu deasupra de v'o două ori. De v'o trei. Da' voi n-ați găsit nimic. Sub tălpi... Nu m-ați prea ajutat atunci. Nu prea. Noroc cu Marius. A sărit. Pac, pac. M-a prins. M-a ridicat. Huuup. A tras din ramă și m-a parcat cu gura-n nisip. Pac. Ăsta de mic a fost mare. Mare, mare! Cât tac-su. Aproape doi metri. Atât are și-acu. N-a mai prea crescut de-atunci. Nu... Cât să tot crească? Păi, cum să plec? Ați văzut și voi. Dragoș, Sandu... Buză. Buză. Erau toți. Toți. E bine aci, pe bor-dură? Cam mi-ngheață curu, da' stăm. Stăm. V-am promis. Vă mai trageți și voi sufletu. Ce funde roșii aveți! Hăăă... Mai știți voi? Am sărit gardu. Sâmbăta. Poc, în Parcu Poporului. Am zis: eu plătesc, roșu să fie. Doar roșu! Nu-i roșu, poc în centru. Era

frumos... Cald... Lebede pe lac... Sălcii. Frumos. Bani. Bani! Băi, avem bani... E cam frig. Ne-am pus la masă. Apare fata: Cu ce vă...? Roșu! Ne pare rău, n-avem. Decât alb. Hups! Ghi-ni-on. Şi m-am ridicat. Hai. Hai, le-am zis. În centru. Bă, că un'e mergem, că e fain aici, că... d-astea. Că te rugăm noi. Buzi avea niște ochi cât lacu ăla de mari. I-am și zis: Pu... pupi... pu-pi-lele tale parcă-s două gâște pe lac. Unde-ai văzut tu, mă, gâște albastre? Dragoș. Ce om... A sărit și el cu gura. Hăi, mă, să rămânem aci. E departe, până ajungem, până aia, ailaltă... Că se face seara... Imediat... Din astea... Mă, mie alb nu-mi place. Voi știți. Nu-mi place. Nici nu dădusem cu nasu. Tata, roșu. Tata-mare, roșu. Unchiu Virgilică, ro-șu. Unchiu Gore, roșu și el. Ce s-au mai miorlăit... Am rămas. Ştiți c-am rămas. Ce să fac? Singur? Ni-cio-da-tă. Niciodată! Ne-a adus aia trei baterii. Băi, cu ce se ocupă altirelistu? Cu bateria! Bum, bum, bum. Le-am topit repede. Şi nici n-aveau mine-rală. Ioc. Lămâiță. Lămâiță, auziți! O por-că-rie. Dulce... Am pus peste. Când a venit chelnărița, Buzi: La loc comanda! Aia s-a uitat la mine, că râdeam tot timpu. Mă cam turtisem, da' zâmbeam. Zâm... zâmbeam. I-am arătat cu deștu. Cum dai adunarea. Așa... Mai un rând! Aia s-a-ntors ca la instrucție, pe călcâie. Ne-am pus pe-un râs... Lui Buză i-au dat lacrimile. Zău... Face Dragoș: Băi, Buză, băi, încet, băi, că-ți alunecă gâștele din ochi... Se duc la păscut. Ne-am spart! Ne-am spart de râs. Voi mai știți? Când a venit fata aia cu Lămâițele și cu Marele Alb... Așa i-am spus: Marele Alb. Dup-aia, dup-aia i-am spus așa. Păi, da, parcă aveam un rechin în burtă. Unu mare și rău. Rău, rău... al dracu! Un monstru! Şi, deodată, Dragoș a zis: Băi, o să murim. Şi era serios. Buză s-a șters la ochi cu mâneca de la uni-formă. S-a uitat la mine. Cum să murim, mă? De ce? Vă spun sigur: murim! Şi era serios. Ce-ai, mă, Dragoșe? Eu l-am întrebat. Ce-ai? Eu atâta vă spun: La

bătrânețe – murim! A fost delir. De la râs, am spart și-o La-miță... Lămâiță... I-am băgat un cot și... poooc! Zob. Când să terminăm a doua baterie, unu de la plutonu 4. Sărise și el gardu. Avea ceva din portocale. Ceva tare. Şi dulce. A pus-o pe masă. Iote, am zis, lămiiță cu por-to-că-liță. Şi ăla, un ungur, nu-l mai știu, era parfumat. Noi, la fel. I-am dat de la mine niște Alb. Pe aia de portocoale, portocale... am poștit-o. Buzi ne-a-ntrebat: mai tragem o sss...lavă? Sal-vă... Unguru, repede: Mai! Eu mi-am dus mâna la inimă. Am început să mă pipăi. Băi, ți-e rău? Era Dragoș. Ce om... Ce om... A dat să se ridice. Nu, mă, nu. Stai acolo. Caut banii. Căutam banii. S-a pus ăla p-un râs. Şi Buzi. Şi unguru. Râdeam ca proștii. Eu aveam banii în buzunarul de la piept. La inimă. Acolo îi țineam. De acolo vă cumpăram ciorăpei. Şi cremă. Şi de toate. Ca să vă olbo... oblojesc. Ați uitat. Păi, să nu uitați! Că nu-i bine să uiți. Nu. Adică e bine, da' lucrurile nasoale. Aaașaaa... Aveam, aveam destui. Buză nu-și găsea boneta. Băi, chiar nu era. Am căutat-o. Nici pe masă, nici pe sub masă. Nici sub scaune. Nicăieri. Ăsta se uita-n gol. Şi clipea rar. Rar. Fâl, fâl... Parcă avea două aripi peste ochi. Aripi de gâscă. Era nasol dacă-ți pierdeai boneta. Bocancii... cureaua... alea... cum se chemau... Cum... Na... În sfârșit. Noroc cu unguru: Vezi, bă, că-i sub cur. Buză și-a băgat mâna între picioare și a început să tragă. Trăgea și nu ieșea... Nimic. Era țeapăn, iar boneta era sub el. Chiar sub el. I-a scos capul. Cu stema. Aveam steme în frunte. Nu, stai! Nu mai aveam. Nu, nu, le-am dat jos după Revoluție. Jos cu ele! Buză a dus un deget la gură, iote-așa, și a făcut un semn de pusi. Pusi, ungure! Nu mai știu când a venit tura a treia. Se mișca repede fata. Pac-pac. Prea repede... Nu ca voi. Ia uite cum stați... V-ați așezat unu peste altu. Vă e frig? Mie... cam. Mergem? Dacă mergem, vă mai povestesc. Vreți? Hai să ne ri-di-căm... Haida. Hopa sus... Aaa-șa. Ia uite ce drepți stăm. Drepți!

V-aliniați. Cu cântec, ’nainte, mârș! Am plecat din saaat și militar m-a înloraaat, mândra m-a lăsaat cu doru-nempăcaaat... Greu, greu, fir-ar... Nu prea nențelegem. Unu-i hăis, altu cea. Nu e vina voastră. Da’ ce să fac eu? Prietenii mei, frații mei... Băi, când unu îți salvează viața, e ca tata tău. Şi, dacă tata zice să stai cu el, tu nu... mai stai? Ba stai! Ia uite... Am uitat să fac fundele la loc. Pfuuu! N-aveți haz fără ele... Nu. V-au ieșit șireturile. Parcă-s... vvvene. *Vene veritas... In vene veritas!* Prin vene-mi curge adevăru... Ha, ha, ha! Cam am chef de vorbă... Atunci, mucles! Da’ nu numai eu. Mucles Dragoș, și unguru, și Buză. Toți! Buză arăta ca Napoleon. Își pusese boneta pe cap, da’ invers. Ştiți cum. Așa! Nu știu cum și-a scos-o de sub el. Întreabă Dragoș: Băi, Napoleon a fost general sau maaareșal? Buză s-a uitat la unguru. Unguru zice: în general, Napoleon a fost... Împărat. Auziți voi ce-a scos-o ăla... Am luat paharele toți patru și am ciocnit pentru domnu împărat. Așa am zis: pentru domnu împărat, pân-la fund! Fără Lămâiță. Alb, doar Alb. E, nu-i corect... Dacă nu mergeți, ne oprim! Nu vă mai povestesc. Nimic. Nimic. Păi, vreți să pic? Vreți voi să cad eu? Aci? În mijlocu drumului? Credeam că suntem prieteni. E, așa da. Numa-ncet. Așa... Ușurel... Cred că terminaserăm și-a treia baterie. De căciulă! Plus... aia... portocale. Eu cred că de la aia... Unguru era cu capu pe masă. Se sprijinea în el. Uite-așa. Eu simțeam că mă scurg. Nu știu ce făceați voi acolo... Chiar, ce făceați voi sub masă? Erați cam cuminți? Erați, dragile de voi... Aveați băăă-tături. Ohoho, cu carapace... Să fie pa-ce și să ne iubim! Am auzit-o pe chelnăriță: Vă mai aduc...? Am ridicat mâna, ca la școală. Eu cred că fata aia m-a plăcut. De câte ori venea la noi... la mine se uita. Am ridicat mâna: Nota! Dragoș m-a-ntrebat din ochi: Nu... mai? No-no! Lui Buză îi căzuse boneta pe față. Dormea. Lemn. Ca Napoleon pe Sfânta Elena. Unguru mai ridica

capu, mai mișca din el, iar îl proptea de masă. Atenție, atenție, nu spre mijlocul drumului. Încet, că ajungem. Ar trebui să vă fac fundele alea... Eram pulbere toți. Am plătit. Mult, da' aaa-veam... Se făcuse beznă. Mai era pân-la apel, da' totuși... L-am trezit pe Buzi. Avea niște ooochi... Unguru n-a vrut să vină. A zis că mai stă. Să-și revină. Că ne-ajunge din urmă. Treaba lui. A fost greu. Greu de tot, nu ca acu. Uite acu, unu după altu'. Așa, așa, fetele mele, piciorușele mele, d... d...ragile mele. Se cam uita lumea la noi. Pe atunci era lume prin parcuri. Acu, nu-i nici pe stradă. Bine că nu-i... Ce bine... Nu știu cum v-ați descurcat, nu mai știu. Da' a fost greu. Şi Dragoș, și Buză... Vai, vai. A mai zis Buză ceva, că am râs... Puțin... Da, simțeam deja Marele Alb... Începuse să dea din coadă. La început, mai ușurel. Apoi tare. Tare, tare. Noroc cu Dragoș. Şi-a amintit o spărtură-n gard. Pe la pădure. Că era parcu, și o mică pădure. Eu: Să sărim prin față. Buzi: Am mai rămas în vârfu gardului. Nu merge. Buzi o pățise. V'o trei luni în urmă. Înainte de Revoluție. Nasol. S-a făcut praf și n-a mai putut să dea picioru... Unu dintre ele... Peste gard. Voi n-ați făcut din astea... Doamne! A rămas acolo. Sus. Puf, direct la cal... calceră. Direct. Pe sus l-au luat. Nu mai mergea. Voi puteți! Vă fac funde. Acuși... Prin gard am intrat. Nimeni. Sâmbăta. Trai... Libertate mare. Fusese Revoluția, altceva... Era altceva. Am trecut pe la porci. Gheaze. Așa-i spunea. Ghe-a-ze. Aoleu! Mirosea... Miroseaaa... Şi Marele dădea cu coada, rupere! Am trecut și de depozite. Buuum! Greu de tot... Buză a zis să mergem la noi. La noi, la tunuri. Acu? Să le frecăm? Să le dăm cu... vaselică? Să lucească, mă? Am zis și eu: Să le dăm onoru! Bine. A vrut și Dragoș. Ce frumoase erau...! Ca voi, acum, încălțate-n cadouri. Păcat că s-au desfăcut fundele. Da' rezolvăm. I-me-diat! Aliniate, așa... Opt erau, da eu vedeam... Vedeam multe. Cu multe țevi. Parcă ieșeau unele din altele. Buză l-a pupat

pe-al lui. L-a luat în brațe și... țoc, țoc! Dragoste mare. Dragoș... se uita în sus. Lung, lung. Vezi ceva? Aviație inamică? Vin peste noi? A zis Dragoș: Uite ce cer urât! Negru... Urât... Prea urât. Hai să facem o gaură-n el. Să intre luna. Uite cam atâta... Cât să intre luna. Buzi-și dezlipise buzele de tun. Se uita la ăsta. Ce să facem? O gaură-n cer! În ceee? În cer, bă! Buză a dat din mână. Așa. Dacă vrei tu... Dragoș a scuturat capul spre mine. Dăm. Ca să intre luna... M-am aplecat să iau bobo... bom-bonica. Din cutie. Buf. Mai știți? Da, m-ați lăsat. M-ați lăsat! Buf. În bot am picat. M-a ridicat Dragoș. Am luat bombonica. Amândoi. E... mai mult el. Buză pregătise cuptoru. Am băgat-o acolo. S-o prăjim. Puțin. Dragoș s-a uitat prin ochitor. Ce-o fi văzut...? S-a uitat vreo... Nu mai știu. Dăm? Ne-a întrebat. Dăm! M-am holbat la cer. Adevărat: negru rău. Rău. Apoi... buuum! După aia, ceva vreme... nimic. Ni-mic. Când am deschis ochii... Luna! M-a orbit. Aproape m-a orbit. Da, mă... O făcusem. O făcusem! Am zâmbit. Eram întins pe spate. Pluteam... Zburam. Când am auzit că... luminează-i fața și ăstuia, și ăstuia de pe tun..., am zâmbit și mai tare. I-am auzit pe Buzi și pe Dragoș. Zâmbeau și ei. Venise garda... și aveau niște lanterne enorme... Enorme!

Iulian Tănase

Beţivania

În ţara noastră se bea mult. Încă din cele mai vechi timpuri, ocupaţia de bază a locuitorilor ţării noastre a fost băutul. S-a băut în vechime, se bea şi acum şi se va mai bea atât timp cât va mai bate în piepturi o inimă de beţivan, atât timp cât prin braţele noastre tremurânde, dar ferme, va mai curge sânge dur îndoit cu alcool pur. O insulă de ebrietate într-o mare slabă de înger este ţara noastră. Probabil că am fi dispărut demult în războaie dintre cele mai cumplite dacă aceste războaie ar fi şi avut loc. Din fericire, ele nu s-au petrecut niciodată, fiindcă strămoşii noştri beţivani au avut grijă să întâmpine oştirile vrăjmaşe aşa cum se cuvine: pârjoleau grânele cu ţuică fiartă de două ori în cazane de aramă, otrăveau fântânile cu vin negru amestecat cu şnapsuri intens condimentate, astfel încât duşmanii noştri, înainte de a ne trece prin foc şi spadă, aşa cum poate am fi meritat, cădeau în cea mai cruntă comă alcoolică

posibilă, o comă alcoolică din care fie nu se mai trezeau niciodată, fie se trezeau cu o durere de cap care îi făcea să bată în retragere ca niște apucați. Astfel, la adăpostul țuicilor limpezi ca hohotele de râs ale unui nou-născut și al vinurilor groase ca sângele țâșnind din beregata vreunui berbec îmbătat bine înainte de a fi sacrificat și pus la frigare, locuitorii țării noastre au trăit, au iubit, au râs, dar mai ales au băut. Primii englezi care au ajuns, cu treburi, în țara noastră au fost atât de impresionați de ceea ce au găsit aici, încât au scris, pe limba lor, mai multe cronici despre Bețivania, căreia ei i-au spus *Drunksylvania.*

*

La naștere, bețivanul nou-născut are o alcoolemie de 0,5 la mie. Din acest motiv, micul bețivan, de-ndată ce este adus pe lume și preluat de personalul medical al maternității, începe să râdă în hohote. În fiecare zi din an, maternitățile Bețivaniei răsună de hohote de râs. Până la doi ani, copilașii bețivani beau vin alb cu biberonul: un soi de Riesling, dar ceva mai lăptos. După această vârstă, copiilor li se dă să bea cu paharul. Atât timp cât mai au un strop de alcool în sânge, micii bețivani nu au nici un motiv să plângă.

*

Trecerile de pietoni din Bețivania sunt acoperite cu covoare moi, de lână, pictate în alb și negru, sau chiar cu piei de zebră. Un bețivan care traversează strada în patru labe trebuie să aibă tot confortul din lume.

*

Este dezonorant să conduci mașina în Bețivania fără să bei, înainte de a te urca la volan, două-trei pahare de țuică sau măcar o sticlă de vin. Nu doar că riști să rămâi fără permisul de conducere, dar, în cazul în care gradul de alcoolemie se află mult sub limita impusă de lege (0,7 la mie), riști fie închisoarea, fie luni întregi de băut în folosul comunității.

*

Bețivanii au voie să umble treji pe străzi, fără să fi pus țipenie de alcool în gură, doar între orele 6 și 7 dimineața. La 7 fix, nici un minut mai târziu, bețivanul treaz trebuie să intre de urgență în cea mai apropiată crâșmă și să dea peste cap un pahar de alcool, altfel riscă să fie arestat pentru grave ofense aduse comunității și autorității.

*

Cel mai mare centru de transplant al ficatului din lume se află în Bețivania. În general, lucrurile se întâmplă astfel: la 10 ani, bețivanul are nevoie de primul transplant. La 18 ani, are loc al doilea transplant. După 25 de ani, bețivanii își fac transplant de ficat la fiecare cinci ani. Numai bețivanii bogați își permit transplanturi cu ficați umani aduși din străinătate, ceilalți se mulțumesc cu ficat de porc de la cea mai mare fermă de porci de ficat, care se află, desigur, la doi pași de cel mai mare centru de transplant al ficatului din lume.

*

E un semn de bărbăție să bei cât mai mult înainte de a continua să bei foarte mult. E un semn de feminitate să bei cât mai puțin după ce te-ai

îmbătat bine. Femeile din Beţivania nu se îndrăgostesc la nebunie decât de bărbaţii care beau până la inconştienţă. Cele care se îndrăgostesc de bărbaţii care beau până mor rămân văduve onorifice toată viaţa şi primesc din partea statului o pensie viageră consistentă.

*

Beţivanii sunt buni dansatori. Ei nu folosesc pentru dansat decât o mână. În cealaltă mână ţin un pahar, atât femeia, cât şi bărbatul. La petrecerile din Beţivania se folosesc pahare foarte înalte, între 1 şi 1,5 metri, pentru ca minunaţii dansatori beţivani, atunci când au de-a face cu câte un vals mai subversiv, să poată bea pe săturate fără să verse pe jos nici o picătură.

*

De jur-împrejurul fiecărui imobil de peste patru etaje din Beţivania, chiar la ferestrele celor care locuiesc la parter, se află un recipient mare, de sticlă, un fel de bazin lat de vreo trei-patru metri. Imaginea este aceea a unui şarpe imens, transparent, cu spinarea decopertată, dând târcoale atât imobilului, cât şi beţivanilor care locuiesc în el. În dreptul intrării în imobil, există o scară care urcă pe spinarea şarpelui şi coboară. Şarpele-colector, cum mai este numit acest bazin, a fost ideea unui arhitect beţivan şcolit în străinătate. Ideea i-a venit a doua zi după ce şi-a revenit dintr-o comă alcoolică extraordinară, care părea să fie şi ultima. N-a fost să fie ultima. Ce face şarpele-colector: şarpele-colector nu face decât să adune ceea ce, în momente critice, beţivanii varsă în el. Se întâmplă des să treci pe lângă un astfel de imobil şi să vezi zece-cincisprezece beţivani vomând, fiecare de la fereastra lui, în bazinul de la

baza blocului. Şarpele se goleşte, cu maşini speciale, de trei ori pe zi, după fiecare masă. Între orele 1 şi 6, vomatul în şarpe este interzis. Între aceste ore, beţivanii trebuie să păstreze liniştea, chiar dacă nu au somn.

*

Preşedintele Beţivaniei este ales la fiecare cinci ani. În general, câştigă cel care: 1) bea cel mai mult cu alegătorii; 2) bea cel mai mult cu adversarii politici; 3) bea cel mai mult în timpul emisiunilor electorale televizate; 4) promite că va dota Centrul de Transplant al Ficatului cu cele mai moderne aparate medicale; 5) promite că va creşte numărul de porci de ficat din Beţivania; 6) bea când promite; 7) promite când bea; 8) bea zdravăn atunci când promite că, pe durata mandatului, va bea pe rupte. În ziua alegerilor, la intrarea în cabinele de vot, alegătorilor beţivani li se dau o ştampilă înmuiată în vin negru şi o sticlă de vodcă, ca să aibă ce bea în timp ce pun ştampila pe buletinul de vot.

*

Echipa naţională de fotbal a Beţivaniei nu a jucat nici un meci internaţional, nefiind acceptată în competiţiile inter ţări din cauza alcoolemiei mari a jucătorilor. Echipa noastră naţională de fotbal joacă, în schimb, în Liga a III-a de fotbal a Beţivaniei, fiind clasată pe penultimul loc. Industria cinematografică din Beţivania este înfloritoare, în ţara noastră se fac, anual, 300 de lungmetraje, 550 de mediumetraje şi 1025 de scurtmetraje. Cel mai prestigios premiu cinematografic din Beţivania este Bursucul de Cupru. Anul trecut, filmul care a câştigat trofeul a fost o dramă despre un bărbat mediocru, în vârstă

de 45 de ani, care nu băuse nici un strop de alcool în viața lui. În film, actorul care l-a jucat pe personajul principal era atât de beat încât abia a putut să pronunțe replica: „Am 45 de ani și nu am băut niciodată”

*

Jumătate dintre locuitorii Bețivaniei sunt scriitori de succes. De altfel, alcool-turismul și scrisul sunt principalele surse de venit ale țării noastre. Spre deosebire de echipele de fotbal ale Bețivaniei (ca și echipa națională, nici echipele de club nu sunt admise în competițiile internaționale), scriitorii bețivani sunt invitați adesea în străinătate, unde, tocmai pentru că scriu atât de bine și beau atât de mult, au mare succes la public.

*

Când moare un bețivan, autoritățile localității unde s-a produs decesul pun mâna pe telefon și comandă un gropar din străinătate. Bețivanii nu pot săpa gropi, fiindcă îi podidește plânsul.

*

Bisericile din Bețivania sunt pline de turiști străini, deoarece numai aici au ocazia să vadă un preot beat mort oficiind slujba în patru labe.

*

În Bețivania, plouă doar miercurea, puțin după miezul nopții, dar nu mai mult de patruzeci și cinci de minute. Bețivanilor nu le place ploaia, fiindcă, spun ei, conține prea multă apă.

*

Beţivanii nu suportă ţânţarii, pentru simplul motiv că ţânţarilor din Beţivania nu le place sângele. Ţânţarii îi muşcă pe beţivani doar pentru a le suge alcoolul din sânge, nimic altceva.

*

Animalele de casă ale beţivanilor beau cot la cot cu stăpânii lor. Câinii preferă vodca, pisicile beau doar vin roşu, hamsterilor le place mult vişinata, iar porcuşorii de Guineea adoră ginul tonic, dar fără lămâie.

*

Beţivania nu se învecinează cu nimeni, fiind singura ţară din lume fără vecini.

Mihail Vakulovski

hai ku mine să-ți povestesc despre prima beție
(tu du-te, că eu te ajung din urmă)

Prima mea beție
a fost la cumătrie.
La cumătria mea.

Nu, nu e un haiku, e *hai ku mine să-ți povestesc despre prima beție...* Atmosferă de sărbătoare, multă lume, veselie, mâncare în prostie, ca la basarabeni, TIR-ul-frigider, în drum, plin cu „bucate reci", cele calde nu mai încăpeau pe mesele din cortul de nuntă unde avea loc cheful monstru, cei mai faini lăutari din zonă își luau pauză doar de băut, nu și de mâncat, dar și atunci când finu Michea cu formația sa rock intrau vijelios în scenă. Beciul era încărcat de butoaie pline cu vin, golindu-se încontinuu, gâl-gâl-gâl-gâl-gâl, câte-un pic-pic-pic, dar constant, spic cu spic patriei un snop. Organizatori: tata și mama. Locul acțiunii: acasă... „Când visez că-s acasă,

întotdeauna acasă e în casa părintească, nu la noi acasă, în casa pe care am construit-o noi", mi-a spus odată tata. Acasă nu e unde trăiești, ci unde te-ai născut, Patria nu e unde locuiești, Patria e acasă. Așa era pentru părinții noștri, pentru ei totul era simplu și frumos, însă peste doar câțiva ani, dar deja în alt sistem, în altă țară (deși în același loc), alt secol, alt mileniu, frate-meu va spune că „acasă e acolo unde dorm". Ţin minte acea stare de agitație și încordare plăcută și multe, multe imagini și flash-uri, figuri, fețe, fizionomii, măști, acțiuni, cadre rupte din context, aveam vreun an și jumătate, doi, așa ceva, nu ajungeam bine la masă nici dacă mă ridicam în degetele de la picioare, și frigiderul mi se părea foarte înalt, cât balaurul din poveștile bunicii sau măcar cât Petru cel Mare din povestirile lu' bunicu', pe când acel frigider era de fapt cât Ştefan cel Mare din poveștile lui tata (v-am spus că era patriot)... Dar la un moment dat, după ce se înnoptase, am reușit să urc pe-un scaun din verandă, unde era o masă întinsă și plină, era vară, căldură mare, tăticule, am ochit un păhărel, l-am tras spre mine și am sorbit iute un gât... de aaaaapppă – așa am fost botezat, cu ruskaia vodka, că la agheasmă am ajuns abia în studenție, când va avea loc cu adevărat prima beție și multe alte de „prima oară"... Exact atunci, când am înghițit licoarea tare, intra tata, am zis: „am să mor" și am aruncat o privire scurtă și fixă spre pahar. Tata a ridicat obiectul de pe masă, l-a mirosit și mi-a zis să fiu bărbat și n-o să pățesc nimic: „Vezi cât de greu mi-e mie?" Asta a fost prima mea „beție" și m-a cam durut, m-a lovit aproape ca și pe lăutarii lui Ştefănică, săracii, care au venit vreo treisprezece în loc de șapte, câți trebuiau să cânte, așa că, după ce s-au împrăștiat chefliii pe la casele lor, ei au început să se mardească, la colțul casei, după fântână, că la împărțeală le-au ieșit mai puțini bani pe cap de cânticaci decât dacă ar fi venit câți s-au înțeles. Noroc că a ieșit tata și i-a împăcat (le-

a mai dat și carboave, dar și forța cuvintelor a avut efect magic...). Poate din cauza acestei prime „beții" muuuultă vreme nu mi-a plăcut alcoolul, nu știu, dar și pentru că am avut alt stil de viață, spartan și sportiv, autoimpus, dar și coordonat din umbră de tata, pe lângă educație fiind și exemplul lui existențial. A doua zi după cumătria mea, tata i-a dat de băut și lui Tarzan, câinele nostru destoinic și înțelept. Cuțu' a tot sorbit din farfurie, apoi a avut chef de scandal. Urca pe colibă și urla, voia să scape din strânsoarea lanțului, trăgându-se în spate, dar cădea jos, se ridica iar, apoi cădea imediat în cap, iarăși urca pe colibă, iar se arunca în cap, hârâia, lătra furios și urla... Apoi s-a întins la umbra cuștii și a adormit, iar după ce s-a trezit câteva ore a fost dominat de tristețe și a băut multă apă și moare, dar nu s-a mai atins niciodată în viața lui de alcool (dacă ar fi și oamenii atât de înțelepți ca și câinii...), iar când simțea că un om aduce a alcool îl lătra și se trăgea din lanț ca să-l muște. Odată l-a mușcat și pe tata, care insista să vină la el, Tarzan s-a apropiat târâindu-și picioarele, încet și cu ochii în jos, dar tata nu s-a mulțumit cu atât și a început să se joace cu el, Tarzan a mârâit, a hârâit, tata l-a înjurat, iar cel mai bun prieten al omului l-a mușcat; tata a luat hârletul, dar Tarzan a reușit să rupă lanțul și a scăpat. Noi am încercat să-l convingem că nu câinele e de vină, că nu trebuia să-i sufle fum de tutun și aburi de alcool în față, că chiar el ne-a învățat că unui câine nu trebuie să-i bagi floarea-n nas ca s-o miroasă, știi, ca-n „Bim, ureche albă", am zis. „Bim, ureche bleagă", a zis tata. A doua zi, Tarzan a venit la tata spășit, cu ochii în pământ, parcă cerându-și iertare... știa că a greșit... chiar dacă a avut și dreptate, dar tata l-a iertat: „E câine, bre, nu-i mâță"...

Dar prima beție pe bune s-a întâmplat mult mai târziu, când eram la facultate, nu mai știu în ce an, dar eram deja student, cred că-n anul întâi,

totuși. Venisem în weekend acasă, la părinți („în vizită”, cum ziceau vecinele când mă vedeau: „Ai venit în vizită?” „Nu, acasă”); m-am întâlnit – inevitabil – cu prietenii și cu foștii colegi de clasă și ne-am dus, cu motocicletele, la scăldat la Şuker, un lac foarte curat, care se umple din propriile izvoare, ceva mai departe de ochii radio-babelor din sat. Apoi, la un șașlâc, am băut câte un pahar (două-trei-patru...) de vin și am povestit, ne-am trântit, am mai înotat și tot așa-hop-lea. Am trecut pe acasă doar ca să-mi las motocicleta, să mă schimb și să plec la club. Doar că nu știam cum e cu alcoolul, care-ți spune: tu du-te, că eu te ajung din urmă. Am intrat în casă convins că-s treaz și că n-o să se prindă nimeni c-am mirosit must stricat. Da’ de unde, tata m-a adulmecat imediat, dar nu m-a ironizat, cum îmi imaginam că va reacționa când ni se va întâmpla asta... vreodată. Mama însă, văzând că vreau să ies, s-a pus în ușă și a început să plângă, nervoasă. Că unde mă duc în halu’ ăsta... cică. Am intrat în sufragerie și am pornit o discuție isteață. Tata vorbea cu mine de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, iar frate-meu, atunci încă elev, făcea mișto fin de „bădica”. M-am supărat, i-am zis că de azi înainte vorbește vinul pentru mine, a, nu, n-am zis asta, am zis că nu mai am frate :D, că nu’ș ce și nu’ș cum, „băi, puță”... Tata a zâmbit pe ascuns, dar l-am văzut, acel zâmbet fain doar al lui, care-l întinerea și-l făcea mai frumos, mai senin, iar pe tine te făcea să te simți bine, să te simți în largul tău, să te simți susținut, acceptat, aprobat... Dar nu uitasem că mă așteaptă băieții și nu m-am lăsat adormit. M-am dus în „camera copiilor”, gen „gata, m-am liniștit, nu mai plec nicăieri, asta e”, apoi am ieșit pe geam, prin bibliotecă. La club afișele cu filmele ce vor rula în următoarea perioadă erau în limba rusă... Abia picase URSS-ul, eram în perioada patriotică, mai făceam și karate, după mulți ani de lupte libere, i-am aliniat pe flăcăii de la club și am făcut o

anchetă ad-hoc. E la noi în sat vreo unu' care nu știe limba română, e vreo unu' care are nevoie de afișe în limba rusă ca să înțeleagă ce film va rula? Nu era nici un Gică Contra, așa că am spart afișele cu pumnii, apoi m-am dus la primărie și am pus întrebări și pe acolo. Nu era doar paznicul, pentru că era perioada rece (sau fierbinte) din Transnistria și la fiecare primărie de pe lângă Nistru era câte o brigadă de... luptători, cică. „Înțeleg că i-ai tras una lu bou' de Slavic, da' cu Ghena ce-ai avut?", m-a întrebat a doua zi tata. Adevărul e că după prima beție ai reacția câinelui nostru după ce a băut prima și ultima oară... Bine că a doua zi a trebuit să mă întorc la Chișinău...

Alcoolul e în stare de multe, în primă fază unește oameni, îi apropie, le dezleagă limbile și acțiunea devine mai lejeră, mai simplă și mai firească, leagă prietenii trainice și iubiri spontane... Prima beție e un detaliu autobiografic, existențial, care merită menționat în CV, dar ce ziceți de cei care se laudă că s-au îmbătat doar o singură dată în viață, pentru că de atunci nu s-au mai trezit și restul vieții „doar" se dreg?...

Ideea acestui text m-a lovit acasă, într-un sat de la granița Republicii Moldova cu Ucraina, unde cel mai apropiat mare oraș e Odesa (și nu Bender/Tighina, reședința județului), un sat ca orice alt sat din R. Moldova (ei, un pic mai fain și mai frumos, și mai falnic, și mai mare, și mai tare, și cu mai mulți gospodari și fete drăcoase și...). Mă gândeam că e nasol să te lovești mereu de prejudecăți, chiar dacă ele n-au nici o legătură cu tine. Asta ți se întâmplă mai ales când ieși din țară, când te întâlnești cu străini, când devii tu însuți *străin,* prejudecățile de acasă fiind la fel de supărătoare, se înțelege. Dar ce ne facem cu prejudecățile care de multe ori sunt... adevărate, nu doar „ascund un sâmbure de adevăr?"

Se zice că rușii/ex-sovieticii/moldovenii beau foarte mult, că sunt bețivi, adică. E o prejudecată,

îți zici, „se zice”. E la fel ca și cum ai spune că românii sunt... ospitalieri (asta chiar că e o prejudecată, cel puțin în ceea ce privește „frăția” basarabeano-română, of-of, iată că există și prejudecăți fabricate). Sau „mămăligari”, cum ne-a făcut nu demult (înaintea meciului de la Constanța) Hristo Stoicikov, fostul mare fotbalist bulgar („bulgăroi cu ceafa groasă”, poftim, „kastraveciki”, na), antrenor principal al echipei naționale de fotbal a Bulgariei (măi, măi, măi...). Însă, stând un pic mai multă vreme acasă, mi-am amintit (din prima zi, din primele cinci minute, din prima clipă...) că, din nenorocire, alcoolismul la ex-sovietici – și acum e vorba de românii din R. Moldova, de basarabeni – e o mare problemă, nu doar o prejudecată. Credeți că rușii sunt cei mai bețivi? Dar cine a interzis băutura, țarul staroslavilor sau conducătorul dacilor? Ştiți bancul ăla în care bea rusul cu basarabeanul? Seara, rusul scrie în jurnal: „Am băut cu moldoveanul, mai bine muream”, dimineața scrie: „M-am dres cu moldoveanu’, mai bine muream aseară.”

Pe strada noastră au murit câțiva oameni de la spirtul etilic vândut de Nina, o vecină care are „biznisu ista” din 1990 încă și deja și-ar fi putut face un cimitir, se spune, „cimitirul lu' Nina” sau „Morții Ninei”. Așa se amuză oamenii, clienții Ninei care fac mișto de foștii clienți ai Ninei, râd de cei căzuți pe brazda Ninei, apoi se duc să mai cumpere „un plămân” (pet, adică) de spirt; de la Nina, firește. Faza e că femeia n-are (și nici n-o să aibă vreodată) copii și chiar n-ar mai avea nevoie de bani, a adunat destul până acum, băgând neamuri și vecini și prieteni și dușmani și consăteni și măhăleni și vecini în mormânt la propriu, dar, dacă merge treaba, cum să te oprești? Ce să faci, să te plictisești?... Să muncești? Să bei și să mori tu? Păi... Nina cumpără vin din sat și bea, nu bea ce vinde, Nina știe, Nina cunoaște, Nina a văzut cât de bine se spală avioanele cu

spirtul pe care-l vinde consătenilor... Decât să plângă mama, mai bine să plângă mă-sa, nu?

Dacă ieși în stradă, aproape că nu întâlnești om treaz, nici bărbat, nici femeie, nici tânăr, nici bătrân, și acțiunea are loc în august (dimineața ori seara, n-are nici o importanță), când a mai rămas vin doar la cei mai gospodari dintre gospodarii satului, care, de obicei, și beau mai puțin (dar asta nu înseamnă că nu beau, pentru România ar fi bețivi, pentru noi sunt nebăutori!), dar nici fiii sau fiicele nu-i (prea) sug, ori pentru că nu-s acasă, ori pentru că s-au certat pentru totdeauna, de la băutură, de obicei, sau cel puțin la beție. Şi atunci toți cumpără, cumpără vin sau, pentru că vinul nu are efectul „așeala”, cumpără spirt de la Nina. Toamna, când se face vinul, e durere; e tragedie, de fapt, nu mai e dramă. Slavic, însurat, s-a dus la soțul fostei lui iubite cu o vodcă și, cât acesta bea vodca la măsuța de afară, foștii iubiței și-au amintit activ de trecut, în casă la cel care stătea pe prag cu vodca sub nări. Fiind întrebat cum de a putut să accepte așa ceva, soțiorul a spus senin: „Dapă cum să mă bag, dacă omu’ m-a servit?”??!! O femeie dormea sub un gard (cică au pișat-o și câinii cât „s-a odihnit”, „dar nu-i pi asta”), iar când s-a mai trezit, i-a întrebat holbată pe trecători: „Unde-s eu?” „Lângă terenul de fotbal”, i-au spus. „Unde-s?”, nu s-a lăsat ea. „Ești în hârtop, femeie, lângă terenul de fotbal, care e lângă cimitir.” „Unde?... În ce sat îs eu?!”, a insistat femeia. Apoi, când a reușit să se ridice în două picioare și să facă pași mărunți, a intrat la nănașă-sa, de unde și ieșise, de fapt, s-a dezbrăcat și a sărit în brațele noului oaspete. Acesta i-a zis gazdei s-o ia „pe asta de aici, că mi se scoală...” Bărbatu-so s-a cuplat cu soția fratelui său de cruce cât frate-so era la muncă în Rusia, „la lemn”, iar când s-a întors, acesta, ca răzbunare, a ținut-o pe „în ce sat îs” vreo săptămână la el. Valea, cu mâna la inimă, a fost prins de soție-sa făcând sex în grup cu soră-sa

(sora lu' Valea) și cu soțul lu' Nina. Alți doi frați își confundă mereu soțiile la beție, iar când una dintre ele a fost acuzată că se culcă cu cumnatu-so, a zis că n-o să mai facă asta, pentru că nepotu-so (fiul lu' cumnatu-so) fute mult mai bine decât tat-so. Doi proaspăt căsătoriți (fiecare cu altcineva, firește) s-au închis în baia satului vreo săptămână și jumătate, apoi s-au întors la familiile lor de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit, soția de acasă a zis că-l iartă, „că doar nu i s-a ros", iar soțul de acasă a zis că o iartă, pentru că „o iubesc". Bineînțeles că erau beți cu toții, și soții, și iubiții. La inaugurarea barului din baia satului, când proprietarul a dat de băut gratis, la un moment dat o doamnă profesoară de rusă s-a ridicat cu paharul în mână și a strigat: VIVAT BARUS! Unul, întorcându-se de la pârnaie, a învățat-o pe vecină-sa cum se fumează pula, doar că i-a prins soțul cu frate-so în timpul demonstrației și i-au omorât pe amândoi („Este omul – este problema, nu-i omul – nu-i problema" – I.V. Stalin). În sat a apărut și o grupare de homosexuali și lesbiene. Din astfel de iubire bahică s-au întâmplat și crime oribile. Am un neam care vine zi de zi la pescuit, la lacul de lângă noi, și mă vizitează zilnic, dimineața, când ajunge, în timpul zilei măcar o dată și seara, când pleacă (vine de fiecare dată cu... „plămânul"). Nu se duce până nu-i dau, de fiecare dată, ceva de băut. De ce nu-i fac vânt? E un prieten foarte bun de-al tatălui. Am foarte, foarte multe istorii (recente) cu el, ca și cu orice alt consătean, de fapt. Să-i iau pe rând (foarte pe scurt) pe vecini. Filip era supărat că nu-și poate reface viața, din cauza unicului său fiu, zicea el, cu care locuia în aceeași casă. O dată, când acesta era în casă cu copilul său de un an, Filip a încuiat ușile, a aruncat o căldare de benzină în casă, a bătut ferestrele în scânduri și a aruncat și un chibrit. Aprins. Fiu-so, veteran al războiului din Afganistan, fost luptător sovietic în echipele de elită, a reușit cumva să iasă din flăcări,

scoțându-l și pe nepotul piromanului Don Juan de Antonești. S-a dus la el, l-a apucat de gât (el, deși plin de mușchi, doar de vreun metru și 65-70 maximum, iar taică-so – de doi metri) și a zis: „Tată, așa nu se face...” Moralist băiat. Hrișa e beat de dimineață și trezește lumea din somn țipând o interjecție, ceva asemănător cu „Uăăă”, enunț țipat de sute de ori pe zi, nu-l mai ia nimeni în seamă, în afară de soția sa totuși, care-i mai trage câte o tigaie în chelie și-l face KO. Soțioara lui bea în rând cu bărbații până-i bagă sub masă, apoi mai cere de băut, dacă are de la cine, și, dacă n-are, oricum mai cere. Fiu-so mai mare, Valeri, i-a spus lu’ tata, care l-a invitat la un pahar de vin: „Eu cu mama nu păhăresc, numai frate-meu cu tata păhărește”, apoi a vrut să intre, dar tata l-a trimis la origini, dacă nu păhărește. În schimb, a intrat tat-so, Grișa, care, când tata aducea din beci un nou ulcior, se auzea în casă: „Te superi? Nu te superi. Te superi? Nu te superi.” Tata s-a cam înfuriat, că Grișa îi arunca paharele lui preferate (de cristal) pe podea, dialogând cu el însuși (că doar nu era monolog). De fapt, spărsese înainte un pahar din întâmplare și dacă gazda nu s-a supărat înseamnă că... nu se supără. A aterizat drept în mijlocul drumului, foarte aproape de poarta casei lui. Vecina Valea Sholdovan a năvălit peste noi, care abia intram pe poartă, eu venind din Brașov, frate-meu din Cluj, și mai aveam și câțiva prieteni cu care nu ne văzuserăm de-un an, ea a intrat ca la ea acasă, a țâșnit înaintea noastră în ogradă, luându-mi fața în fața porții, a intrat prima în casă, s-a așezat prima la masa pregătită de mama, deja turna ea, făcând un show bahic inimaginabil (am reușit să imprimăm o casetă de 90 de minute), ba se supăra că nu știu ce, ba era fericită din același motiv: „E trist aici la voi, haideți la mine s-o ascultăm pe Serdiucikina și să dansăm fâțî-bâțî *do utra”,* adică până dimineața, *fâțî-bâțî pânî dimineațî.* Asta se bate de la egal la egal cu Victor,

soțul ei de doi metri și doi centimetri care, când a văzut căzând o Volga peste un om care o repara dedesubt, a reușit s-o prindă și s-o mute într-o parte. Cică uneori luptele se termină nedecis. Vecina Maria a trecut prin toate, n-a avut timp să se plictisească cu soțul ei sadomaso. A trimis-o și la lecuire, în timpul URSS, țin minte bine, că m-am speriat când am văzut-o venind, rasă pe cap, oprindu-se la gard și plângându-i-se bunicii că soțiorul ei a tăiat porcul și nu i-a trimis slănină și șorici la dezalcoolizare. Dar știința n-a reușit minunea tratării, și femeia face orice pentru a bea. Se plimbă toată ziua pe la gard, poate-poate i se va face mamei milă și-i va da ceva de băut, ba aduce un măr, ba o ceapă, ba îi spune un secret, până iese învingătoare. Apoi soțiorul ei o educă: o dezbracă și o fugărește prin grădină bătând-o cu furtunul (nu vreți să vedeți asta), o închide cu porcii, cu iepurii, în WC și – culmea sadismului – lasă în seif o vodcă la care ea n-are cum să ajungă, poate doar s-o admire... Mama la început s-a revoltat și a țipat la el, i-a dat ei de mâncare, a încercat s-o salveze, s-a implicat, dar după ce ieșea o bârfea și-și apăra iubitul: „E om bun – îl scuza ea în mahala –, nu m-a bătut chiar așa tare, nu m-a lovit prea tare cu furtunu' și nici cu pumnii parcă n-a tras din toată puterea, nu m-a ținut prea mult cu porcii, n-am murit de foame, e om bun Valea, muncitor, trăim bine, în cea mai puternică țară din lume, nu știi, *chiochi*-ta Victoria a lu' Sînok din capu' la uliță mai are vin?" Acum trebuie să fie la dietă, în vreun coteț, 99. Hai că mă opresc aici, c-am ajuns la casa noastră, noroc că locuim aproape de brigadă, de marginea satului... mi-a ajuns...

Acum abia ajunsesem acasă, prima oară acasă fără tata în casă... Era dimineață, mi-am făcut o cafea și, așteptând să se mai răcească, culegeam niște cireșe, gândindu-mă la tata... la mama... fără tata... Cum zicea bunicul, în glumă: „Cât te odihnești, strânge o căldare de prune." Eram în

pom, în lumea mea, cu gândurile mele, aud, ca din altă lume, numele meu rusificat, cum îmi mai ziceau vecinii în copilărie. Dar mai bine să intru în „nu prea JUR-nalul mEU, M. Vakulovski”, care, de altfel, e *live,* pe internet (aici: http://vakulovski.livejournal.com/): pe scara din bibliotecă, culeg cireșe pt mama, din vârf, unde-s mai coapte. „Mișa”, aud, culeg cireșe. „Mișa, noroc”. În drum Tolea Deleu cu fiu-so. „Noroc”. Culeg cireșe. „Ia vină-ncoace, el culege cireșe!” Mă duc la poartă: „Salut.” El, vesel: „Dapî vinî-ncoași.” „Nu pot, e încuiată poarta.” Stă, se uită, zice: „Eu vin așa rar acasă și nici nu putem să vorbim.” „Putem să vorbim, vorbim.” „Azi am venit, mâine mă duc înapoi, nu stau aici deloc.” „Asta nu-i chiar bine.” „Îi trimit o rublă la copil, cât pot, și gata.” „Ei, ne mai vedem noi.” „Nu ne mai vedem, că eu mâine mă duc. La tine – cum?” „Rău.” „Am auzit. M-au sunat. Da’ la tine – cum?” „N-auzi că rău?” „Da’ așa, la tine, acolo?” „Acum n-are nici o importanță.” „Bine?” „Dacă zici tu. Ei, hai, noroc.” Eh, nu i-a picat nimic de băut, stă o zi acasă și-i dă exemplu lu' fiu-so, o zi lângă el și atunci e beat, și *еще не вечер,* „vorba cântecului”. Mama zice că încă nu m-a văzut celălalt „afgan”, Serioja... dacă mă prinde Serghei nu cred că scap așa ușor. Tolea e fiul Măriei. La nunta soră-sii mai mici, mă-sa cinstea porăitoarele, Tolea, atunci deja scăpat de armată, întors din războiul din Afganistan, se tot învârtea în jurul cozii ei, până a răbufnit: „Mamă! Da’ ce, eu nu-s om?!” în sensul că de ce le tot toarnă la toate astea, iar pe el îl neglijează, adică nu-i dă nimic de băut... După ce s-a îmbătat, sărea cu Tolea Palicu în cap în pietre, crezând că sar în iaz... La nuntă, fostul iubit al lu’ soră-sa a venit cu calu’, a luat mireasa pe cal și a dus-o în pruni, da’ mirele nu s-a supărat, era ocupat să cinstească nuntașii, care-i problema? Intră valvârtej în ogradă Colea, începe să repare un furtun, povestind că ar fi bine să-i dau de băut, că

el nu rămâne dator: „Du-te și nu-i rămâne dator lu' Tolea, hai." Tolea, vecinul de vizavi, vinde vin și d-aia i-am dat linkul. Abia a ieșit, nedumerit, Colea, și intră Frăsâna & Lida, cumetre care o vizitează pe mama de câteva ori pe zi, până le dă de băut, bine, vin de două-trei ori pe zi, și dacă le dă de băut de fiecare dată e perfect așa, că „suntem oameni", „ce mai ținem la cumătrița, săraca, n-o lăsăm singură". Frăsâna s-a învrednicit și de o poreclă. De când am venit în România, îmi tot zice să-i aduc naftalină, că a auzit ea că naftalina din România e mai bună. Şi, de fiecare dată când mă vede, mă întreabă dacă i-am adus naftalină (de zece ani). Așa că tata îi zicea Naftalina. OK, soțului ei îi zicea Lindina, Ninei – Semaforu', că e mereu roșie, dar are și alte culori pe față, lu' Tolea – Dolărașu', pentru că e afacerist, iar tatăl său avea porecla Rubla, fiului lu' Grișa – Bonjur, pentru că mamă-sa zice că tinerii nu zic „nici bonjur, nici pupă-mă-n cur" iar fiul ei se rușinează să salute... Frate-so, Valeri, numit Coloradu', era la poartă, împreună cu Dolărașu' (ca să ne întoarcem în prezent). „Noroc." „Noroc." „Noroc." „Noroc"... „Ce mai faceți, băi?" „Ei, și noi... hm..." Cam așa dialog între prieteni de copilărie, vecinii mei din copilărie, cu care am fost la furat cireșe, mere, pere, caise, piersici, împreună cu care am tras primul fum de țigară, am învățat să înotăm, am jucat fotbal și hochei, am fost la film, ne-am bătut, ne-am împăcat imediat, ne-am jucat, am învățat... „Ei, atunci veniți mai în seară să bem un pahar de vin." Tolea se uită la Valeri. Valeri se uită la Tolea, beți amândoi, se uită unul la altul și tac, dar nu pleacă. „N-aș bea acum, că mai am câte ceva de făcut. Ce ziceți?" Valeri zâmbește tâmp: „Dap' dacă am venit pân-aicea." Mda, asta cam așa e, a fost un efort serios, Tolea locuiește vizavi, peste drum, la zece pași de-ai lu' fiu-so, iar Valeri, lângă el, la douăzeci de pași de-ai fiicei lu frate-so. I-am invitat înăuntru... A venit (a câta oară pe ziua

de azi?) Frăsânica. Tanti Naftalina, care știi ce m-a întrebat când am ajuns, de la Constanța, lângă sicriul cu tata, în sufragerie? „Mi-ai adus naftalină?”... Acum Frăsânica a zis că a trecut pe la noi pentru că „am fost la cumătru Stiopa și aceea nu-i casă de om”. „Cum adică?”, s-a mirat mama. „Dap’ n-au dat nici măcar un stacan de rachiu.” Apoi n-a mai putut să meargă și mama a vrut s-o ajute să ajungă acasă, dar când s-a întors a jurat că nu i se face milă de bețive. S-a oprit lângă cumătrița Lida să se cace, în mijlocul drumului, iar a doua zi a venit după coroană, că și-a pierdut-o aseară „și m-am gândit că e la voi”. Sfârladanca ieșea și se pișa după poartă, în drum, doar că balta i se scurgea înapoi în ogradă, Prisăcuță s-a căcat sub nuc, iar Jenică, prietenu lu’ tata, se ducea după casă, și totul venea în curte, pe ciment, tot în jos, în jos, în jos... După isprava asta, Jenică a venit cu frate-so la tata, că i-a adus un pepene, cică. Tata i-a ținut la poartă, s-a dus în beci, le-a adus „un plămân” de vin și le-a spus: „Beți-l unde vreți, dar pișațivă la voi acasă.” Seara a venit să mă viziteze un prieten de facultate. Era atât de beat, încât a ieșit invers, pe geam, nu pe ușă, la pișare... Cam așa decurge o zi în R. Moldova, în fiecare sat din R. Moldova, nu doar la noi în sat, nu-nu. Şi nu există petrecere fără bețîi, și nu există beție fără bătaie... Şi nu prea există bătaie fără împăcare, la o căldare de vin, evident, sau la un pet de la Nina, depinde de anotimp...

O vecină îl cară pe taică-so, vecin și el, prin spitalele și sanatoriile fostei URSS, la Odesa, Kiev, Moscova, în Crimeea, încercând să-i trateze o boală de inimă. Moșu’ (ei, nu-i chiar moș, e tatăl unui coleg de clasă, dar așa arată, ca un moș) merge pe stradă ținându-se cu ambele mâini de inimă, așa și merge, cu mâinile una peste alta, ținute strâns de partea stângă a pieptului. Așa intră la Bașcalău, alt vecin, zi de zi, abia târându-se, dar iese de fiecare dată ca un flăcău, cu mâinile

înainte, în pas de defilare, de parcă și-ar face vânt, beat mangă, firește, și plin de optimism în ziua de... azi... Alcoolul îi dă viață, dacă s-ar lăsa de băut, pur și simplu ar muri... O fată îl cară pe taică-său la ea, la Chișinău, ducându-l la spitalul unde lucrează și ea, și bărbatu-so, îi cumpără medicamente de toată leafa ei, încercând să-l lecuiască de hepatită. Omul nici măcar nu ajunge acasă treaz, se oprește prin bar și e adus la poartă de alții, iar când ne-am întâlnit mi-a povestit mândru cum o fenta pe fiică-sa, care nu-l lăsa să bea. „Ce, crezi că îi făceam pe plac? Dar eu mă duceam la chioșcul de jos înainte de mâncare și trăgeam câteva sute de grame de vodcă, apoi veneam la masă și *zacuseam."* Şi nu e vorba de oricine, ci de un profesor, era dimineață, pe la vreo șase-șapte, și i-am propus un ceai (a venit la pescuit la lacul de lângă noi și... a ținut să mă salute...). Sau o cafea (ca-n bancul cu basarabeanul care umbla cu o bărcuță pe lângă Titanicul care se scufunda, strigând: „ceai, cofe, cappuccino"). „Nu mă lua cu din astea!", mi-a zis. „Dă un de-așeala", v-ați prins voi ce înseamnă „de-așeala", dacă ați ajuns până aici... Şi mie la început mi-e greu să decodez limbajul, „la tăț ni-i greu"... Fetelor, iată care e soluția (unică!): trebuie mai întâi să-i lecuiți de alcoolism și abia după aceea de – orice – altceva. Iar mai încolo – să nu fiți ca mamele voastre, bețive. La dezalcoolizare, bețivilor, la dezalcoolizare, bețivelor, la dezintoxicare, alcoolicilor! Doar așa vom putea face un pas înainte, nu un pas înainte și doi înapoi, nu un pas înainte și doi în părți, pe lângă drum, pe lângă gard...

Întorcându-mă de acasă, am găsit pe adresa de e-mail mai multe mesaje disperate de la prieteni care au fost în vacanță sau în concediu la părinți în satele din R. Moldova, că la ei în sat e teroare, că se bea ceva de groază, că nu pot să-mi imaginez... I-am... calmat, le-am spus că nu e vorba doar de

satul lor, asta nu se întâmplă doar la ei în casă, doar la ei în familie, pe strada lor, în cartierul lor, în satul lor, în raionul lor, județul lor – așa e peste tot, asta este starea generală din satele moldovenești, se bea orice și încontinuu. Alcoolismul e cea mai mare problemă în R. Moldova, acesta e adevărul gol-goluț, ca regele lui E. Ionesco.

Dar eu, care mă mândresc că mi-s basarabean, nu beau? Ba da, „beu”, da’ „puțîn cîti puțîn”. Ceea ce vă recomand și vouă. Să închinăm, dar, pentru asta. Hai noroc!

Radu Vancu

Toate beţiile, beţia

Mai muşcam din castravetele dureros de acru, iute cum nici un soi de chili nu mi se mai păruse până atunci şi cum memoria afectivă, sever şi iremediabil traumatizată, a vălului meu palatin nici nu mai reţine să fi experimentat după aceea (aşa am aflat că prietenul meu Nelu, pe lângă amănuntul că în vremea din urmă vâna lei împreună cu mine, îmi oferea prietenia lui la pachet cu o mamă care obişnuia să pună remarcabil de mulţi ardei iuţi în butoaiele cu murături); o mai luam încă o dată de la capăt, ca pe un suprem test de luciditate, cu descifratul ilizibilelor verzale de o şchioapă de pe ceea ce mintea mea nu reuşea să reconstituie drept ceea ce ar fi trebuit să fie, la urma urmelor, o cutie cilindrică de vopsea albă pentru Dacia 1300; apoi, mâhnit de eşecul, pare-se, inconturnabil al efortului hermeneutic, îmi luam inima şi stomacul în dinţi şi mai transferam în loja gastrică un

fragment din vietatea lichidă care umplea borcanul de muștar. După eficacitatea cu care îmi anulase pactul cu corpul (care în viitorul extrem de apropiat avea să cunoască primul lui somn reparator pe scările pivniței unui bloc), cu timpul (care era acum desăvârșit de obiectiv, nu se mai petrecea, altfel spus, în mine, ci îmi era un obiect perfect exterior) și cu spațiul (pereții pivniței erau tremurători și zdrențuiți, materia se derealiza de parcă m-aș fi decuplat, în sfârșit, de la matrix), borcanul n-ar fi putut adăposti în cușca lui transparentă decât o fiară precum absintul. Într-un fel, așa și era. Atâta doar că lichidul nu era albastru-verzui, ci brun-cafeniu; nu era sălbatic, ci, dimpotrivă, jenant de domestic; nu avea câtamai optzecile de grade, ci abia vreo trei-patru grădișoare; în fine, nu răspundea la demoniac-angelicul nume de absint, ci la acela rușinos de pedestru și de inofensiv de must.

Barocăria frazei de mai sus vine, ca toate barocăriile, să camufleze o absență, să suplinească o indigență, să machieze banalul cu un maglavais sublim și eroic. Pentru că, după cum se vede, prima mea beție nu a fost o iliadă sau o odisee, ci o batrahomiomahie; experiența mea etilică debuta sub semnul unei zodii burlești și antieroice, în butaforia căreia cine știe ce regizor (de fapt, cam știm noi care anume) înlocuise punctual, cu un sarcasm al meticulozității demn de o cauză mai bună, toate posibilele determinații figurative ale sublimului sau eroicului cu contrariile lor. Prin urmare, inițierea nu se petrecea într-o faustică pivniță a lui Auerbach, ci într-una de bloc ceaușist, o boxă de beton căptușită cu rafturi de cornier metalic pe care ingeniul de maistru principal al tatălui prietenului meu Nelu, lucrător la fabrica de napolitane „Victoria” (tatăl, nu Nelu), le burdușise cu isidorducassiene alăturări de vopseluri auto, calupuri de ciocolată masivă, butoiașe de plastic cu castraveți și gogonele überhot, butoaie de lemn,

dintre care unul de două sute de litri, pline de vinul alb de Apold al proximilor mei ani de ucenicie, table alburii de glucoză alimentară, săculeți cu cacao, piese de toate naturile și culturile pentru automobile Dacia 1300, saci de plasă roșie cu cartofi, damigene varii cu vișinate, afinate, caisate, piersicate și alte *-ate* și, natural, bidoane cu must. (Teoretic) Proaspăt, nefermentat, inofensiv. Dar capabil totuși, habar n-am cum (numai același regizor are), să mă transporte după două borcane de mușțar, adică după vreo jumătate de litru, în primul meu trip alcoolic. Urmat de tot tabloul clinic de rigoare, de la voma înveselind jacksonpollockian betonul cenușiu, spălată de enkiduul Nelu cu furtunul, până la greața și sevrajul de după trezirea din protocoma de pe scările parodic-inițiaticei pivnițe. Pentru mine, așadar, primul absint a fost mustul.

Însă același capricios regizor a decis să schimbe la fel de netam-nesam registrul și, după cele trei zile îndoliate ale mahmurelii sacre, am constatat că epopeea bufă se schimbase într-una sadea. Dintr-un brav soldat Svejk al conflagrației etilice m-am pomenit Churchillul cherchelit al tuturor teatrelor de luptă. Lumea avu surpriza să descopere în mine nu un Johnny Bravo, ca în primul episod al serialului-fluviu, ci un Rambo al alcoolului. Sau, și mai exact, un Terminator. Beam cu o furie pe care nu o înțelegeam și pe care nu o înțeleg nici acum, ca și cum aș fi vrut să lichidez toate lichidele, să beau toate bețiile, pahar după pahar, sticlă după sticlă. Sigur, dacă aș căuta să induc retrospectiv o cauzalitate, aș putea zice că furorul și furia mea alcoolică se aflau cumva într-o relație de consecuție cu sinuciderea tatălui meu alcoolic, petrecută la destul de puțină vreme după episodul pivniței; însă nu sunt absolut deloc convins că nu e vorba doar de o coincidență sau de acea eroare de tip *jigsaw puzzle,* în care observatorul recreează realitatea în funcție de

imaginea la care dorește să ajungă. Cert e că ucenicul vrăjitor se dezlănțuise, trecuse de la mustul nefermentat direct la lichide dublu distilate (trecere fără tranziție, deci!) și colecționa bețe după bețe, numere de ieșire magică din real, iar și iar. Exerciții ale unei magii fără glorie și prestigiu.

Ale cărei decocturi implicau, în cantități și calități dintre cele mai variabile, următoarele ingrediente:

Absintul, bleu ca cerul, dar toxic ca infernul, sinucidere lichidă consumată *en expert* de arhanghelii verlainiano-rimbaldieni ai poeziei blestemate, companion *duca e maestro* al tuturor scandalurilor triviale și al tuturor versurilor pure ale decadenței pariziene, făcând otova iubirea și ura, echivalând pe înțelesul francezilor amestecul stavroghinian de noblețe și abjecție, contopindu-i în fuziune alchimică pe Gorică Pirgu și Pașadia, o operă nu la negru, ci la albastru, catalizată cvasiinstantaneu și de o eficiență fără greș încă de la primele două sute de mililitri.

Neverosimil de parfumatul ouzo, excesiv de rafinat, și totuși niciodată dublu rafinat, campionul *en titre* al categoriei corinticului spirtos, cel mai apolinic lichid dionisiac, anestezic verificat al halucinațiilor anxios-depresive, calitate pentru care Berryman i-a închinat, cunoscător și recunoscător, un vers asertiv și laconic ca un adevăr științific: „Ouzo was peaceful in the fearful nights", de ținut minte și de utilizat de toți băutorii care vor să iasă din infernurile vodcii *(q.v. infra)*.

Ţuica, dimpotrivă, excesiv de primitivă, doricul etilic prin excelență, începând cu adevărat să existe abia de la patrușcinci de grade în sus, pe deplin barbară numai când e dublu rafinată, acceptând atunci ca singulară distincție salba de mărgele, seducând ca păstorițele prin mirosul natural puternic, activând reminiscențele barbare din băutor până și în sensul etimologic că îl face să dea în bâlbâială, ținând totuși, de regulă, sub

control demonii, de la cei mari până la cei cu totul minusculi, paradoxală licoare ancestrală a unui neam, paradoxal și el, firește, de hiperboreeni ai Balcaniei, precipitat de ardentă concentrație al tuturor calităților și al tuturor defectelor acestuia.

Berea lenevoasă și cronofagă, dialogica și caragialiana bere, revelându-și natura transalimentară doar inițiaților suficient de răbdători și cu îndelungi ani de ucenicie, întrucât supa de hamei se transformă în alcool propriu-zis numai după vidarea primei duzini de recipiente, mizând deci nu pe ingerarea intensivă și abruptă a alcoolului concentrat, ci pe asimilarea lentă și în doze homeopatice, dând symposionului anvergura unui maraton, organizând piramida halbelor cu minuția unui constructor neamț de catedrale gotice, abolind mai eficient chiar decât cele mai tari băuturi pactul cu timpul, transformând marxist cantitatea în calitate, cucerind așadar cu arme apolitice sau chiar antipolitice, definitiv și irevocabil, proletariatul.

Proteicul vin, existibil în mai toate fructele zemoase, de la strugurii clasici până la exotisme neverosimile gen mango sau grapefruit ori fructul pasiunii, ba chiar și înlăuntrul durei nuci de cocos, al cărei lapte fermentează după trei zile, vinul, cameleonic până la a adopta pe de-a-ntregul spectrul rogvaivului, disponibil în toate gusturile posibile și imposibile, băutură națională a tuturor și a nimănui, rămânând însă aproape inexplicabil, cu toată truculența și adaptabilitatea, băutura cea mai blazonată, fetișul snobilor de toată mâna, și deci și al ultrasnobului Mateiu Caragiale, care nota în 1935, în anul dinaintea morții, într-un jurnal apocrif: „Încep să beau; în prima jumătate de ceas, grădina ia formele drepte iubite de antici, în următoarea jumătate e invadată de curbele arabomaurilor, când golesc cana cu vin se umple de volume italienești; iar acum, când mă pregătesc să sting lampa, pare o barocărie franțuzeasca”,

subliniind astfel fără să vrea (și, firește, fără să știe) antipaticul caracter de permanentă ostentație culturală al unei băuturi care numai când e albă, seacă și din struguri are drept de existență în nomenclatorul alcoolurilor nobile, în restul cazurilor fiind aproape întotdeauna doar un gablonț etilic pentru uzul băutorilor *greenhorn* (singura excepție admisibilă: Athos, conte de la Fere, cel mai pur dintre bețivi!).

Vodca, în schimb, transparentă și sinceră până la brutalitate, ținându-se mereu de cuvânt și oferind fără defecțiune ceea ce promite, lipsindu-se de moftul inutil al gustului, renunțând la orice joc din *poignet* și fandând direct, pe viață și pe moarte, într-un care pe care cu ficatul și cu creierul, răscolindu-te până în ungherele cele mai întunecate și dându-ți la iveală toți demonii ca să te lupți fățiș cu ei, activând straturi geologice, aș zice, ale memoriei, amintindu-ți că depinde numai de tine să învingi sau să fii învins, scoțând din orice ședință etilică proză dostoievskiană, metamorfozând cârciuma când în biserică, când în bordel, acționând ca un turnesol sufletesc, distrugându-te fățiș, fără perversiune, prin revelarea forțelor răului latente în tine, acționând însă întotdeauna nietzscheean, făcând mai puternic ceea ce nu poate distruge, rămânând băutura pentru care încă nu s-a inventat băutorul perfect, singurul alcool tare în fața căruia până și rușii sunt chinezi (o excepție există și aici: Venecika Erofeev, mucenicul fără pată și prihană al alcoolului).

Ginul, varianta benignă a vodcii, fața ei de doctor Jekyll, etilul translucid mirosind a brad, tăria de ienupăr compatibilă, oroare!, cu porcările tonice gen Schweppes & Kinley, miscibilă fără pierdere (pe când vodca tonică nu mai e vodcă), ajutor de nădejde pentru cei care se lasă de vodcă, fiind pentru ei ceea ce e plasturele Nicorette pentru fumătorii demisionari, băutură feminină prin

excelență, deși dă iluzia masculinității prin aroma montagnardă, de altfel bun camarad, cu calități evazioniste suficiente, încălzind gâtul și stomacul fără să le ardă ori argăsească, schimbând cu mână ușoară bandajele de pe rănile sufletești pe care vodca le-ar fi tratat sadomaso, jucând, una peste alta, față de teribila băutură rusească același rol pe care îl joacă Cioran față de Nietzsche.

Anisul și toată cohorta de alcooluri derivate din el: provensalul pastis, turcescul raki, mastica românească, italienească sambuca, atât de afecționată în vremea din urmă de Simona Popescu, arabul arak, mexicanul champurrado, toate (mai puțin cel din urmă, un soi de ciocolată caldă vag alcoolizată) variante imperfecte ale grecescului ouzo (*q.v*; *supra),* băuturi solare nu numai pentru că sunt mediteraneene sau ecuatoriale (excepție: mastica), ci mai ales întrucât vipia convine naturii lor, arșița nu le face să fiarbă nici în stomac, nici în cap, ci le arde repede și fără produși toxici derivați, lăsând mintea cristalină și trupul aproape capabil de levitație – băuturi benigne, recomandabile fără remușcări celor lipsiți de vocația autodistrugerii prin alcool, adică hedoniștilor etilului.

Romul, cu cele două variante de tărie: cea cubaneză, de optzeci de grade, adevăratul rom, în fond, și cea de patruzeci de grade, adică prima variantă îndoită cu apă la porunca acelui amiral englez căruia îi mureau pe capete marinarii dedulciți la licoarea extrasă din trestia de zahăr și cu cele două variante de culoare: alb și cafeniu, o băutură onestă și directă, la fel de radicală ca și vodca, un fel de vodcă a Americii Centrale și de Sud, în esență, vodca emisferei australe, o cafeniu-aromată vodcă *vodoo,* dezavantajată însă față de corespondentul rusesc în ceea ce privește capacitatea de a inerva sau de a activa complicații sufletești maligne, compensând, în schimb, carențele la nivelul eficienței acțiunii asupra

celulelor nervoase printr-o superioară putere de acțiune asupra celulelor somatice, o variantă de luat în calcul pentru orice *gebrochene Mann* profesionist.

Whisky-ul churchillian, spirtos energetic, consumabil deci eficient în combinație cu băuturi energizante precum Red Bull sau Burn, cel mai puțin metafizic alcool tare (alături de gin), fără să i se poată face din asta un cap de acuzare, pentru că nici nu promite transporturi metafizice, ci se ține de cuvânt și oferă beției pur fizice, fără finețuri, fără protocolarisme, o băutură care îți spune din prima, americănește, „tu", prietenoasă și amabilă, dar lipsită complet de apetențe și de competențe hamletian-dostoievskiene, motiv pentru care poeții americani nu au agreat-o și au preferat, în general, să-și nutrească alcoolismul din alte surse, mai generoase sub acest aspect.

Cam acesta ar fi inventarul, incomplet, dar nu inexact, al capetelor de operă ale recuzitei mele de ucenic vrăjitor în ale alcoolului. Eterodox și eteroclit, *vademecum*-ul de mai sus are totuși un punct de convergență: de la o anumită cantitate încolo, oricare dintre lichidele listate, singur sau în orice combinație, anula complet triplul pact de care pomeneam în primul paragraf al confesiunii pe care tocmai o citiți: cu corpul, cu timpul și cu spațiul. Deși o tehnică tortuos deprinsă îmi permitea să păstrez, indiferent de cantitate, aparența unei relative trezii, nu eu eram cel care mișca sforile care-mi comandau marioneta (cine le mișca în realitate?, mai bine nu întrebați); la fel, deși, postural vorbind, eram OK, orientarea în spațiu n-avea nici o treabă cu realitatea, înainte de toate pentru că spațiul însuși nu mai avea realitate; *idem,* deși soarele și luna și luminătorii cerești păreau să-și facă meseriaș datoria, văzându-și de ecliptice și orbite, în așa fel încât Marele Orologiu să facă tic-tac cum se cade la urechea Marelui Ceasornicar, pentru mine, de la un punct încolo,

timpul nu mai exista; memoria, păstrătoarea imaginilor, era activă, însă imaginile nu se mai succedau secvențial, ci, vechi și noi deopotrivă, erau date deodată toate. Imaginile diferitelor beții se suprapuneau până la indistincție; fiecare beție era toate bețiile, și toate bețiile – beția.

Eram, așadar, de la un moment dat încolo, în pivnița lui Nelu, cu borcanul de must pe policioara din dreapta și cu über-castravetele în stânga, incapabil să citesc majusculele de pe cutia cu vopsea pentru Dacia 1300 de pe raftul aflat, hăt!, la un metru jumătate de mine. Şi tot atunci urma să fiu în Mediaș, pe la cinci dimineața, cântând împreună cu Ion Mureșan *Nu-i lumină nicări,* doar-doar s-o opri ploaia. Şi eram, de asemenea, pe terasa unui bloc cu trei etaje din Atena, bând ouzo de casă și tsipouro tot de casă, jumătate de litru după jumătate, și po'vestindu-i găzdoiului grec despre lucrurile cu adevărat importante, adică poezia lui Mircea Ivănescu și rețeta de țuică a socrului meu. Şi voi fi fost fiind (ah, sentiment românesc al ființei!) în crâșma gării din Sighișoara, la ora la care prostituatele prezentau disciplinate peștilor produsul nopții, riscând un destin de Kit Marlowe de dragul secăricii. Şi, bând din borcanul cu must al anilor '90, beam și din romul baș-ceauș pe terasa Yes din centrul Iașului anilor 2000, convingându-i pe cei trei racheți că poezia e suficient de importantă pentru ca ei să nu stâlcească în pumni muianul celor doi poeți și al criticului care inflamase socoteala. Şi tot atunci eram și la o serată oficială la ambasada Marii Britanii în București, explicându-i ambasadorului cât de urât s-au purtat ei cu Joyce. Şi în aceeași clipă Cami plângea, spunându-mi că, dacă tot țin să mă arunc de pe hotelul Continental, să o iau de mână, pentru că sare și ea cu mine.

Şi, deodată, pe 13 aprilie 2009, o mână nevăzută a economiei vieții mele a luat toate imaginile astea ca pe un teanc de poze, le-a răsfirat

și le-a lipit una câte una într-un album care-mi povestește viața fidel, dar cu o străină gură. Care nu mai pune pic de alcool pe limbă. Şi timpul, și spațiul, și corpul meu au fost din nou ale mele. De ce? Nici asta nu știu. Poate că ochii lui Cami, prin care priveau ochii încă nedeschiși ai fiului meu, Sebastian, sosit în lumea cu spațiu și timp și cauzalitate în 15 mai, au determinat soarele și luna și luminătorii cerești să lucreze din nou pentru mine; ori poate că, în sfârșit, castraveții dureros de acri ai mamei lui Nelu și-au făcut efectul. Ca și când, văpaia acră și verde incapacitându-mă să mai beau a doua gură din paharul cu must, m-am ridicat de pe butoiul pe care ședeam, am ieșit din pivnița lui Nelu și m-am dus acasă, prin lumina potrivită, trează. Am urcat scările cu sprinteneala baschetbalistului adolescent care eram, am intrat în camera mea și m-am așezat pe pat, întrebându-mă ca de obicei, însă cu un plus acid de greață, cum poate să-i placă într-atât lui tata să bea, cum poate un om să vrea să colecționeze beție după beție, cum poate viața cuiva să fie toate bețiile, beția.

Însă mama lui Nelu, după câte se vede, nu punea totuși suficienți ardei iuți în butoiul cu murături.

Constantin Vică

Totul s-a petrecut în absenta mea

1998. Există câteva trucuri pe care nu vreau să le folosesc acum. Prima mea beție e destul de clasică și banală. S-a întâmplat în orașul Botoșani. Era primăvară și orașul arăta foarte aiurea. Eu aveam 14 ani și participam la concursul „Mihai Eminescu" unde picase ca subiect o poezie de Mihai Eminescu. Totul decurgea conform planului cincinal al limbii și literaturii române. Ca și acum. Scrisesem destul de interesant, inventasem chiar un citat din Kant. O fată care era a XII-a mi-a propus să bem și să ne îmbătăm. Am luat dintr-o excursie la ceva cetate a lui Ştefan cel Mare o sticlă de vin și din Botoșani o sticlă de coniac Napoleon 5 stele. Le-am băut discutând despre Barbu Paris Mumuleanu și rolul său în istoria lit rom. Am coborât să dansăm în discoteca improvizată de la parterul căminului unde eram cazați. În cinci minute, am amețit și am vomitat în valuri peste dansatori, adolescenți ai studiului

literaturii române. Timp de câteva ore a fost blackout total. Îmi reveneam uneori, mă priveam în oglinzile din toaletele de la fiecare etaj unde eram dus să fiu reparat cu apă rece. Locuiam la patru. Fetele au avut grijă de mine. Acest obicei s-a păstrat de-a lungul vieții.

A doua zi a fost groaznică până la primul pahar de vodcă.

Probabil, orașul Botoșani era locul ales al primei mele bețiii, în 1998, în România, 12 din veniturile unei familii se duceau pe alcool, peste 30 dintre familii își produceau propria băutură acasă și nimeni nu aplica legea care interzicea vânzarea către minori. 50 de persoane la 100 000 de români erau alcoolici și se tratau. Restul nu. Eu priveam pe geam la etajul patru și un copac a început să-și multiplice ramurile. Pe stradă nu trecea nimeni, dar eu vedeam umbrele intersectându-se și discutând relaxat despre metadiegeză și rolul completivei directe în acțiunea oricărui roman clasic. Era o beție enervantă, *lame.*

La prima baie din acel cămin m-am privit foarte puțin în oglindă și mi s-a făcut rău. Nu puteam face nimic decât să aștept să treacă. Asta e cel mai nasol la orice beție: vrei să treacă, îți propui să treacă, dai cu apă pe față, încerci să faci mișcare, să te gândești la lucruri complicate care să pună mintea la treabă. Degeaba, rămâi tot o legumă. M-am prins destul de repede că partea euforic-creativă dintr-o beție e doar o parte. Dar acest lucru nu m-a oprit să mă îmbăt programatic mulți ani la rând.

Am asistat la prima beție a multor prieteni. Unii deveneau violenți, alții foarte sentimentali. Toți terminau în fața vasului de toaletă. Beția e repetitivă, un fapt pe care nu-l poți afirma despre trip.

În timp am descoperit toate regulile și trucurile care te fac un bun băutor, ceea ce îți

aduce stima colegilor de liceu și puterea de a ajunge pe picioarele tale acasă, în patul unde camera se învârte. Exercițiul beției e obligație socială în România. Discutam cu un fost băutor mult mai performant decât mine, care avea un control deosebit până a dat în pancreatită, și am ajuns la concluzia că dacă nu bei ești suspect pentru ceilalți. Cine nu bea nu intră în comunismul emoțional distribuit seară de seară în medii sociale diverse.

Dintre observațiile minore din timpul beților, una cred că merită analizată: utilizarea în exces a virgulei. De fiecare dată când scriam beat, se adunau virgule după virgule, multe puse anapoda. Virgula era o pauză. Pentru că nu vrei de fapt să ieși din stare, ci doar să mai pui o pauză, să stai un pic și să respiri. Dar cursa continua și eu terminam prin a ceda.

Dimineața primei beții conține puține gânduri. Conștiința e foarte puternică: acest eveniment nu se va mai repeta, acest eveniment va fi o amintire îndepărtată pe care cel mult o vei povesti cu umor (60), detalii picante (30) și misticism (10) într-o antologie cu titlul *Prima mea beție.* Dar nu a fost așa. Prima beție e o introducere pentru a doua, iar de la a doua e deja un exercițiu social. Cum poți să-ți exprimi dramele adolescentine fără a bea o motorola ieftină? Ce bairam e acela în care lumea e trează de dimineață? Cum îți depășești inhibițiile și timiditatea vârstei dacă nu te magnetizezi înainte? Niciodată nu s-a discutat despre alcool la școală. Nici măcar când am fost prins dându-mă cu capul de pereții laboratorului de fizică pentru că băusem o sticlă de *bloody mary* produs în regim propriu acasă, înainte de ore.

Ştiința amestecului e cea mai importantă pentru un băutor activ. În timp, apare și specializarea: spre ultima perioadă am ales numai spirtoasele, de la whisky la rom. De altfel, romul e

singura băutură pe care o mai beau cu plăcere. Romul e proletar. Când beau rom, lupt pentru pace.

Tot dimineața primei beții e și momentul când te trezești înconjurat de fetele care te iubesc și te acceptă așa cum ești. Celelalte se uită la tine ca la un retard. Fetele bune îți prepară un energizant, îți povestesc ce ai fost noaptea trecută și ce poți fi în continuare. Apoi te scot la o vodcă în oraș pentru a face aterizarea mai lină. Celelalte își notează în jurnalele lor cât de porci sunt bărbații și ce trebuie făcut la primul congres mondial antialcool.

Cu timpul, amintirile din acea noapte s-au întors liniștite la casa lor. Momentul când sistemul a intrat în *stand-by* e foarte colorat. Imaginea începuse să se descompună în roșu, verde și albastru, eram un televizor al cărui tub făcea implozie. Felul în care se învârte pământul pare inexplicabil, cu o secundă înainte de cădere simți că poți zbura. Probabil asta aduce doza de misticism din fiecare beție, momentul desprinderii este perceput drept inițiatic. De fapt, situația e mai simplă: sistemul mental de orientare, care presupune algoritmi foarte complicați pentru mișcare, cedează. Ești un robot cu un *software* care se descompune.

Pe www.poezie.ro am găsit un text, scris de o femeie, cu titlul *Cognac Napoleon.* Sună așa: „Iarna ma exalta / ca un palton la Moscova // Un inger se prăbușește peste mine / ma fac ca nu observ / sau totuși / sa opresc un Taxi? // Poate ca beau prea mult; / poate ca nu beau suficient.” Poți să mimezi minimalismul așa?

Sticla de coniac Napoleon în anii ’90 nu avea nici o treabă cu coniacul Napoleon. Stelele aurite, fundul special al sticlei, toate aceste detalii te pot convinge că bei ceva rar și foarte bun. Dar sticla mea nu venea dintr-o distilerie de renume, era produsă local, din inițiativa unor capitaliști simpatici care nu recunosc proprietatea

intelectuală. Nici nu folosesc rețeta originală și nici nu vor să aibă o marcă înregistrată. Am avut o beție autentică cu o băutură contrafăcută la capătul lumii. Nici acum nu știu dacă acea combinație de struguri în formă fermentată și distilată a fost cauza sau întreg *setting-ul* moldovenesc sau pur și simplu așa e prima dată, și prea multe explicații sunt penibile.

Totuși, orașul Botoșani e răspunsul. În acea primăvară, avea străzi întregi desfundate și culoarea dominantă era gri. Ne-au dus și la teatru unde am văzut o dramă psihologică, apoi câțiva actori au recitat din Eminescu. Drumul spre cămin era printr-un cartier de case și birturi. În fiecare zi, vedeam oameni adunați în cămăruțe mici reluând cu stil destinul bardezi. Deasupra câte o firmă de tablă, o lumină slabă trecea prin geamurile aburite. Ca-n povești. Era o lume total diferită de cea dintr-un cartier muncitoresc într-un oraș industrial. Eram obișnuit cu birturi mari, de tablă și geamuri, plasate între piață și parcul copiilor, birturi de unde se auzeau *cover*-uri după Albatros, Azur și Generic cântate de muzicieni buni ai cartierului. În Botoșani, totul era extrem de trist. Toate acele încăperi respirau greu, cu oameni care priveau impermeabil unul prin altul. Şi pe deasupra o stafie bântuia orașul: stafia lui Eminescu.

Literatura română trăiește pe o infrastructură din etanol, ca multe alte rețele sociale românești.

Stam pe jos și ne gândeam la cum ar fi lumea fără Eugen Simion și Nicolae Manolescu. Lucram contrafactual, ca niște experți. Deja băusem cam jumătate din sticle, iar lumina, dacă te uitai în bec, se descompunea foton cu foton. Atunci a apărut ideea unei fundamentări diferite a literaturii române. Şi primul nume curat, neutru, a fost Barbu Paris Mumuleanu. El avea și-o pagină la Călinescu în istorie, deci era cumva canonizat, fie și parțial. Cu alte cuvinte, era un candidat bun pentru a re-scrie istoria lit rom pornind de la el.

Barbu Paris Mumuleanu

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Barbu Paris Mumuleanu (n. 1794, Slatina – d. 21 mai 1836, București) a fost un poet român. A fost autodidact. Primele sale versuri, compuse în manieră anacreontică, promovau o filozofie hedonistă, citând dragostea și plăcerile vieții. A scris versuri în spiritul vechi al vremii, asemănător ca stil cu cel al lui Costache Conachi și Ienăchiță Văcărescu. A scris *poezii erotice, senzuale, dar monotone. Are tendințe filozofice și sociale, dar nu reușește să clarifice nici una din cele două.* Ulterior a evoluat spre iluminism. După modelul lui La Bruyère, *a combătut viciile sociale* într-o suită de portrete care satirizează pe parveniți, pe lingușitori, zgârciți, înfumurați, flecari, pedanți etc. (*Caracteruri,* 1825). Postum i s-a tipărit de către Ion Heliade-Rădulescu un volum (*Poezii*, 1837), de orientare clasică și preromantică. A colaborat la *Curierul românesc*.

A fost susținut și apreciat de Ion Heliade-Rădulescu și a avut succes față de contemporani. *Mihai Eminescu i-a atribuit epitetul de „Glas de durere", în* Epigonii.

Istoricul german Hagen Schulze, în lucrarea *Stat și națiune în istoria europeană* apreciază *rolul de normator al limbii române* pe care Mumuleanu l-a jucat în procesul de cristalizare a națiunii române. În opinia lui Schulze, Mumuleanu a ridicat româna de la stadiul de dialect al țăranilor la rangul de limbă literară, asemănător rolului jucat de Ivar Aasen pentru limba norvegiană sau Adamantios Korais pentru limba greacă.

Adus de la http://ro.wikipedia.org/wiki/Barbu_Paris_ Mumuleanu

Categorii: Nașteri în 1794| Decese în 1836| Poeți români

Nu ne-am oprit până la urmă la acest „Glas de durere". Era pierdere de timp să te apuci să propui ipoteze alternative la o istorie gata scrisă. Am terminat de băut și am coborât la parter. Treptele s-au derulat bine sub fiecare pas. Jos era horror, probabil se asculta ceva ropop din acel moment sau vreo baladă rock. Mi-am rotit privirea, am

văzut fețele celor care stăteau pe margine, pierdute, m-am dus fix în mijloc și atunci am explodat.

Alte detalii nu mai reținn. Nu a existat nici măcar o problemă că am făcut acel spectacol *trash* între colegii mei, cobai ai vechii ordini literare. Totul s-a petrecut în absența mea. Mai degrabă vreau să știu dacă pot scrie despre prima *mea* beție sau nu. Ce știu eu din prima mea beție, dacă o mare parte din ea am fost într-o stare total alterată de conștiință? Ce a funcționat atunci din mine și ce nu? Dar, cum cred că răspunsul la întrebări e imposibil din motive obiective – nimeni nu mi-a observat și măsurat activitatea cerebrală atunci –, înclin să cred că am fost absent. Interacțiunea cu substanțe care te pot decomuta total este inutilă. Cred că aici a început aversiunea față de alcool, sentiment care nu m-a împiedicat mulți ani să beau tocmai cu scopul de a atinge acea stare de distrugere temporară. Făceam pauze, dar alcoolul era cea mai bună cale de exit. A trebuit să întâlnesc alt mod de expansiune mentală ca alcoolul să nu mă mai intereseze deloc.

De dimineață a durat vreo două ore să depășesc greața. Am ajuns într-un bar din centru unde am restabilit tonusul cu două sute de vodcă. Frigul de afară nu se mai simțea, cerul devenise mai clar. Înaintam ca nou-născut prin noroiul orașului.

Daniel Vighi

Și era treaba mai dată în mă-sa decât toată tăria alcoolului

Au fost multe beții de pomină pe care le-am trăit. Unele s-au lăsat cu mahmureli aprige cărora li se spune, nu știu de ce, boala lui Kalake – o invenție, aceasta, a birturilor cu lumea lor zumzăitoare în care profesioniștii stau la masă și privesc incolor lumea din jur. Cu un fel de turtire în care sus-numita boală se arată a fi o stare cotidiană. Am băut prin parcuri și prin cimitire cu fie-iertații poeți locali Ion Monoran, Gheorghe Pruncuț sau Adrian Derlea. Am stat prin bodegi muncitorești și mi-am irosit parte din anii tinereții, i-am dat dracu', cum se spune. Numai că în ciuda acestor aprige excese, nimic nu se compară cu beția din ficțiune. Aia e peste poate. O adevărată beție și o mahmureală pe veci, pururea, care învăluie totul într-o perpetuă boală a lui Kalake. De aceea am zis să culeg scurte fragmente de beții ficționale. Cele adevărate!

*

„— Hei, băiete, strigă tatăl lui Jimi Hendrix în vremea de demult; el e puști și se uită la cum stă la masă lângă o sticlă de vin, e praf și-i flutură pe dinainte scula aceea, ukulele: o vrea, îl întreabă, și Jimi se bleojdește la ea. Ukulele are un gât lung, foarte lung: o vrea! O vrei, băiete, îl întreabă și abia că se ține pe scaun, a venit de undeva, de la un birt de prin împrejurimi. Al – tatăl său – este posac de felul lui, un fost grădinar posac și ursuz, și când e beat e și mai și, e ca o zi ploioasă de iarnă din vremurile lui Civil War, la început de decembrie o-mie-opt-sute-șai'-ș-unu, când s-au încăierat unioniștii cu sudiștii, și triburile cherokee s-au vârât ca o muscă în iaurtul împuțit al nenorocirilor acelora, așa că, prin ținutul Bird Creek, chiar lângă un frumos râu cu ape verzui-albastre, au murit mii de cherokeezi degeaba. Tot atunci unii au dezertat, alții s-au dus la nenorociții de yankei, precum generalul de brigadă Albert Pike, comandant în exercițiu din partea sudiștilor, era asemenea lui Al în vremea când tocmai vine beat acasă, la exact nouăzeci și patru de ani de atunci, în iarna anului 1955 de care-și aduce aminte în anul 1970, în după-amiaza de 17 septembrie. De toate astea își aduce aminte Jimi, acasă la Monika, sau nu, în odaia hotelului Samarkand în care i se arată Al posac, făcut pulbere, clătinându-se mai abitir decât un parașutist la nenorociții ăia de Screaming Eagles, divizia 101, trupe aeropurtate ale armatei americane în care James Marshall – Jimi de mai târziu – va fi să fie peste ani. Așa se legăna prin casă Al, cum se va legăna James prin aer, acolo la Screaming Eagles, începând din iarna anului 1961. La dracu' cu toate astea! Mergeți la dracu', spune rahaturilor ăstora sentimentale, ar vrea s-o strige pe Monika, este în camera ei undeva prin Londra

în smogul ăsta împuțit, e cu prietena lui și se simte al dracului de rău, toate nebuniile astea, tot eșecul de pe insula Wight. I-ar prinde bine ceva să adoarmă, e smog la vremea de început de septembrie sau așa i se pare, a pierdut orice control cu lumea de afară, cu cei din jur, e așa de singur că nu-l trezesc nici miile de guri căscate în delir de prin sălile de concert, la dracu'; de câțiva ani e rătăcit cu totul. Îl vede pe tatăl său cum se bălăngănește cu ukulele: ghitara cu gât lung și cu corzi asemenea. O vrea. Al se uită la el de parcă l-ar vedea undeva pierdut în depărtări: «ce vrei, James», îl întreabă, și el îi arată scula cu degetul. Al se mai uită o dată la degetul lui, apoi se holbează la ukulele și bombănește: I-auzi, puștiul o vrea? Stă turtit de nepricepere, apoi brusc înseninat:

— Hei, James, totul are un preț pe lumea asta, totul se cumpără și totul se vinde, ai priceput, băiete? Cât dai pe ea?

— Nu știu.

— Nu știi, nu o ai.

— îți dau cinci dolari. Atâta am, atâta îți dau.

— Cinci marafeți înseamnă două kile de vin californian și o butelcuță de sifon. A ta e! Ai câștigat-o!"

*

„...stă în fotoliu, trage din țigară, apucă paharul cu tequila. Își amintește scurt de tot de Bettie Jeane, o vede așa cum revezi detalii nesemnificative. Umbre într-o încăpere despre care nu mai poți spune mare lucru, o fotografie pe un scrin cu o călugăriță din ordinul ursulinelor în genunchi, se roagă pe un scaun special. Pe geam pătrunde lumina serii. Vară. Singurătate, și totul pare că se pierde în vremurile din copilărie, nu e Bettie Jeane aceea de atunci. E altfel. I-a fost

logodnică? Așa să fie? Şi, dacă o fi așa, când draci s-au întâmplat toate astea, le pierde pe toate din memorie, uită totul, nu mai vede mare lucru, doar paharul gol, e gol și trist ca o sală a unui club de noapte dimineața ori la vremea amiezii, în Nashville, pe când colinda el cu Billy, erau soldați parașutiști, «para» își ziceau, și nici asta nu mai știe, ce mama dracului, s-a dus el la cretinii ăștia, de ce a ajuns el în armată după ce toată vremea s-a luptat cu ei, cu mutrele lor, cu uniformele, cu părul lor tuns, cu fețele împietrite și imbecile, pentru ce a scos tot ce-a scos din ei la concerte cu ghitarele astea. Ehe, și pe ele le știe pe toate! Foarte bine le ține minte."

*

„Ştim asta, Jimi, ai fost acolo și n-a ieșit că erai terminat, Jimi, ăsta e adevărul, chiar dacă ți-or fi spus c-o fi, c-o păți, că taman ai ajuns din New York, că erai obosit – dar când n-ai fost tu obosit, Jimi, spune-ne tu nouă când n-ai fost tu pulbere, matol, de câte ori n-ai mai priceput tu nimic, abia te urcai pe scenă, înjurai în dreapta și-n stânga, sfiosul și politicosul Jimi Hendrix se transforma al naibii deodată, pogora în tine blestemul apașilor, al cherokeezilor, al irochezilor, deveneai șamanul electric, duhul rău, babele și moșii din rezervațiile cherokee de prin Columbia Britanică hălăduiau prin tine și-ți veneai în fire miraculos, Jimi, asta era treaba, săreai ca un animal gata de înjunghiere, și erai al naibii de viu, ca un vraci din triburile Norei, așa te înfățișai tu în fața mulțimii care nu mai era mulțime, unul eram, un singur țipăt, un urlet de mânie, de eliberare, numai că și altfel eram noi: o nebunie blândă ne ținea laolaltă, un soi de iubire urlată, libertate și sex, totul țipat din corzile Fender Duo-Sonic și Jazzman sunburst, și Supro Orzak albă, cea dintâi ghitară electrică pe

care ți-a cumpărat-o Al, și Dannelectro pe care ai vopsit-o tu în roșu de culoarea amurgului în serile de la Vancouver, când îți spunea Nora că va fi a doua zi vânt, așa îți spunea, și tu priveai cu ea din pridvorul casei roșul întunecat al amurgului și a doua zi bradul bătrân din grădină se apleca sub rafale. Îți aduci aminte de Dannelectro, Jimi?”

*

„...și era treaba mai dată în mă-sa decât toată tăria alcoolului, și cocaina, toate ierburile pe care le-am tras în piept în toată vremea: tamburina, tobele în noapte, The Big One din povestea Norei mai singur decât în vremea de dinaintea facerii lumii. Asta m-a urmărit, honey fräulein Monika, povestea asta și nici măcar asta, nu asta era, ci altfel – un ceva de demult pe care l-am simțit când mi l-a povestit Nora: mie și, poate, micuței Bettie, asta nu mai știu, mi s-a șters din minte cu totul. Asta îmi bântuie pe dinaintea ochilor, un fel de *binecuvântare Jam session,* noaptea în care dansez și azvârl mâinile spre ceruri, și tobele bat în ritm, continuu ca o oaste care se ridică la viață, așa bat tobele de când răsare până apune luna plină. Și parcă aud și văd al dracului de limpede glasurile răgușite ale dansatorilor cu fețele boite și bolboroselile șamanilor printre corturile țuguiate și printre fumurile focurilor. Asta e povestea care nici măcar nu e poveste, altceva e: o stare care mă mână departe de tot, de asta vă și spun, și dacă n-o pot face eu, spune-le tu, fräulein, zi-le tu, liebchen, că s-a sfârșit, e gata, nu mai e nimic de așteptat, mișcarea și toate ale ei au murit în noroaiele de la Woodstock, acolo s-a arătat îngerul, iubire și pace printre droguri, sex, sticle goale și muzică, acolo e capătul, și nici nu știu de ce dracului cred că eu am încheiat acolo toată povestea.

— De ce spui asta, Jimi? Uite paharul tău cu tequila cu gheață, alcool pur, nu te amăgi cu visele astea care-ți vin din oboselile din ultima vreme.”

*

„— Poate vrei și altceva, e vremea să încerci și băuturi ale bătrânului continent, Jimi, uite un rose de prin Bordeaux sau șampanie, chiar așa, n-ar strica să cerem fetiței să ne aducă două pahare.

— Râzi, Chas, de invitatul tău. Astea ce mi le spui, treburile astea, sunt pentru nuntă, Chas, și eu unu chiar n-am poftă de așa ceva, acu’ chiar că răsuflu ușurat că zborul peste ape, spre voi, la cetățile voastre, m-a eliberat, Chas. E minunat să fii liber și să o iei de la capăt, chiar și faptul că am scăpat puțin de Diana, putana mea, ce zici, am spus corect, e în ordine așa?

— Nu-ți face griji, e OK. Stai să fac semn stewardesei. Uite, o să-i atrag atenția brunetei ăleia să ne miluiască, Jimi. Vezi tu ce picior frumos are, e ca lumea de când cu moda asta, îți poți clăti ochiul, poți pricepe mai mult. Hei, două pahare cu tequila din agave mexicane, honey! Şi nu uita gheața, frumoaso, că prietenul meu e cuprins de arșiță.”

*

„— Ia să vedem unde sunt pilulele, or fi în sertarul ăsta, așa, iacătă cutia, acușica e dimineață. Monika doarme pe dormeza largă, el stă în fotoliu, este dimineață de-acum, precis e așa, e dimineață, a dracu’ de dimineață, ia să vedem noi ce-ar mai fi prin sticloanța asta, mai e, ia te uită că tot ar mai fi ceva. Monika doarme, e tare drăguță așa blondă, și ce mai doarme, ia te uită la ea ce mai doarme, și eu stau ca huhurezul: la dracu’, mai bine să iau somniferele.”

*

„18 septembrie 1970. Jimi, obosit foarte, doarme la Samarkand Hotel cu Monika Danneman, o frumoasă nemțoaică pe care a cunoscut-o la Düsseldorf în timpul turneului din Germania cu două luni înainte. Monika s-a trezit prima și a ieșit să cumpere țigări. Când s-a întors, Jimi dormea încă. Din cutia de medicamente de pe noptieră lipseau nouă somnifere.

Ambulanța chemată de Monika l-a dus în grabă la spitalul Saint Mary Abbots. Acolo, la ora 11:30, Jimi Hendrix, în vârstă de 27 de ani, este declarat mort.”

Fragment din Trilogia Timișoara (II)

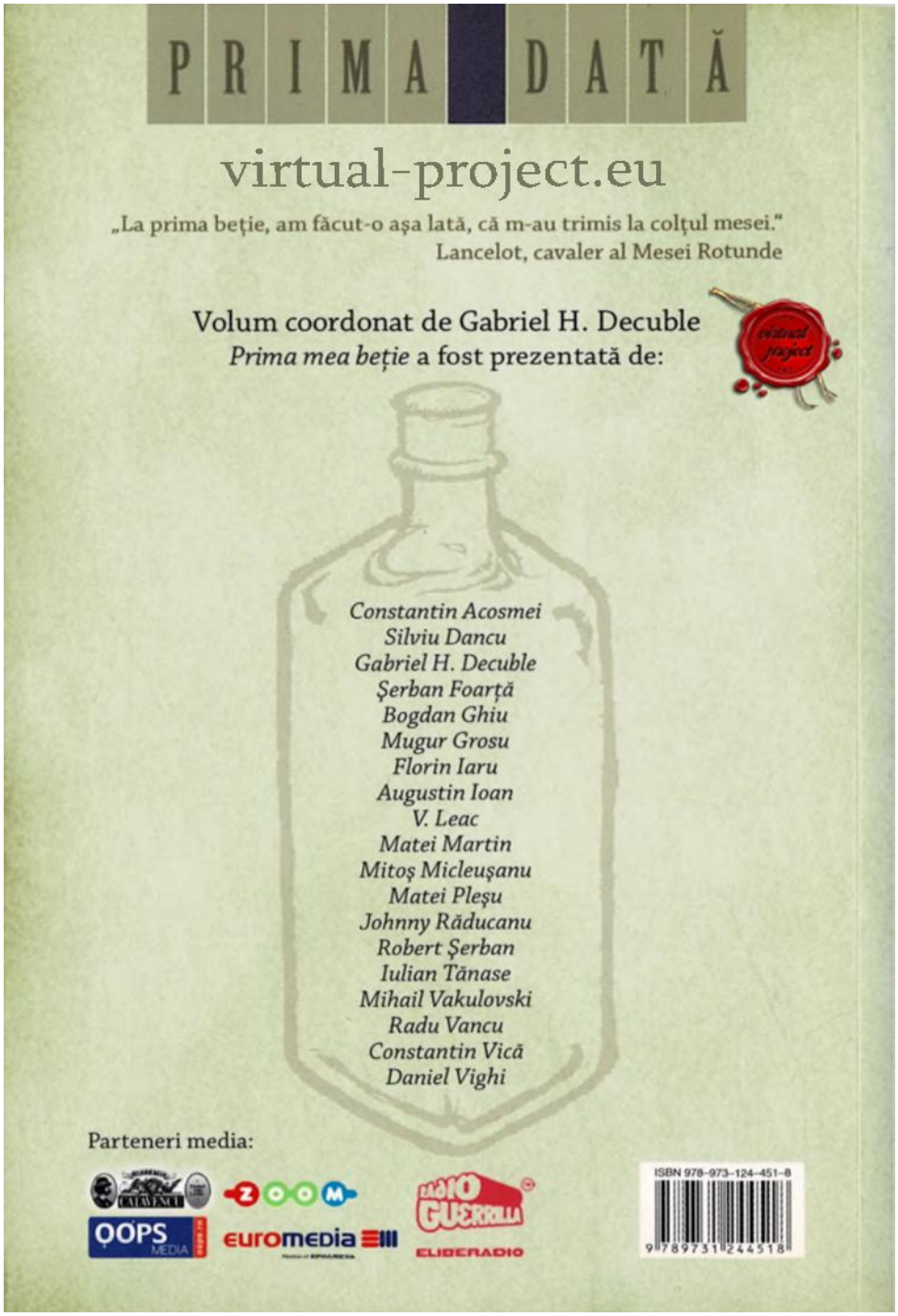
PRIMA DATĂ
virtual-project.eu
„La prima beție, am făcut-o așa lată, că m-au trimis la colțul mesei."
Lancelot, cavaler al Mesei Rotunde
Volum coordonat de Gabriel H. Decuble
Prima mea beție a fost prezentată de:
Constantin Acosmei
Silviu Dancu
Gabriel H. Decuble
Șerban Foarță
Bogdan Ghiu
Mugur Grosu
Florin Iaru
Augustin Ioan
V. Leac
Matei Martin
Mitoș Micleușanu
Matei Pleșu
Johnny Răducanu
Robert Șerban
Iulian Tănase
Mihail Vakulovski
Radu Vancu
Constantin Vică
Daniel Vighi
Parteneri media:
ISBN 978-973-124-451-8

{1} *Apud* Guy Debord, *Panigyrique***,** voi. I, Gallimard, Paris, 1993, p. 41.

{2} *Apud* Guy Debord, *op. cit.*

{3} Antonio Escohotado, *Ivresses dans l'histoire. Les drogues, des origines à leur interdiction***,** traduit de l'espagnol par Abel Gershenfeld, L'Esprit frappeur, Paris, 1998, pp. 16-18,23-24.

Table of Contents

Potopul lăuntric
- Prefață

Constantin Acosmei
- Sfârșitul copilăriei, prima beție

Silviu Dancu
- Sankt Petersburg

Gabriel H. Decuble
- Et in Elysio ego...

Șerban Foarță
- Licorile de altădată

Bogdan Ghiu
- Pharmako(n)s
- (Fără amintiri, a doua zi, mâine, prima dată)

Mugur Grosu
- Gazpacho Salsa

Florin Iaru
- O beție cu Jorj

Augustin Ioan
- „Călăvie”

V. Leac
- Pisica albastră

Matei Martin
- „Avoir” și „être”

Mitoș Micleușanu
- Ochi de noroi
- sau
- În sfârșit, ai ajuns și tu bărbat!

Matei Plesu
- Jocul cu fiolele de sticlă

Johnny Răducanu
- Adio mamă!

Robert Șerban
- O gaură în cer

Iulian Tănase
- Bețivania

Mihail Vakulovski

hai ku mine să-ți povestesc despre prima beție (tu du-te, că eu te ajung din urmă)
Radu Vancu
Toate bețiile, beția
Constantin Vică
Totul s-a petrecut în absenta mea
Daniel Vighi
Și era treaba mai dată în mă-sa decât toată tăria alcoolului

Table of Contents

Potopul lăuntric 4
Prefață 4
Constantin Acosmei 7
Sfârșitul copilăriei, prima beție 7
Silviu Dancu 12
Sankt Petersburg 12
Gabriel H. Decuble 22
Et in Elysio ego... 22
Șerban Foarță 33
Licorile de altădată 33
Bogdan Ghiu 35
Pharmako(n)s 35
(Fără amintiri, a doua zi, mâine, prima dată) 35
Mugur Grosu 48
Gazpacho Salsa 48
Florin Iaru 61
O beție cu Jorj 61
Augustin Ioan 70
„Călăvie” 70
V. Leac 78
Pisica albastră 78
Matei Martin 84
„Avoir” și „être” 84
Mitoș Micleușanu 89
Ochi de noroi 89
sau 89
În sfârșit, ai ajuns și tu bărbat! 89
Matei Plesu 95
Jocul cu fiolele de sticlă 95

Johnny Răducanu 103
Adio mamă! 103
Robert Șerban 105
O gaură în cer 105
Iulian Tănase 112
Bețivania 112
Mihail Vakulovski 119
hai ku mine să-ți povestesc despre prima beție 119
(tu du-te, că eu te ajung din urmă) 119
Radu Vancu 134
Toate bețiile, beția 134
Constantin Vică 144
Totul s-a petrecut în absenta mea 144
Daniel Vighi 151
Și era treaba mai dată în mă-sa decât toată tăria alcoolului 151